

ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ

ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 11ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਲਈ ਭੂਗੋਲ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬੈਂਕ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਟਾਈਪ, ਸੋਧਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਤੋਂ ਟਾਈਪ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਨਿਮਨ ਹਸਤਾਖਰੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੇ ਉਪਲਭਧ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਸਤਾਖਰ/ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਹਿਰ/ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕਮੇਟੀ, ਐਜੂਸੈਟ

ਸੀਮਤੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ
ਭੂਗੋਲ ਲੈਕਚਰਾਰ,
ਸ.ਸ.ਸ.ਸ. ਸਕਤੁਲਾਪੁਰ,
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ
ਮੋ: 9464902272

ਸ੍ਰੀ ਅਬਦੂਰ ਰਸੀਦ ਹਾਂਡਾ
ਭੂਗੋਲ ਲੈਕਚਰਾਰ,
ਸ.ਸ.ਸ.ਸ. ਫੁਲਪੁਰ ਗਰੇਵਾਲ,
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੂਪਨਗਰ
ਮੋ: 9417355968

ਸ੍ਰੀ ਅਨਿਲ ਬਹਿਲ
ਭੂਗੋਲ ਲੈਕਚਰਾਰ,
ਸ.ਸ.ਸ.ਸ. ਲੋਧੀਮਾਜ਼ਰਾ,
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੂਪਨਗਰ
ਮੋ: 9463200118

ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ

ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 12ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਲਈ ਭੂਗੋਲ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬੈਂਕ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਟਾਈਪ, ਸੋਧਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਤੋਂ ਟਾਈਪ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਨਿਮਨ ਹਸਤਾਖਰੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੇ ਉਪਲਭਧ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਸਤਾਖਰ/ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਹਿਰ/ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕਮੇਟੀ, ਐਜੂਸੈਟ

ਅਕਿਊ ਝੂ

ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ
ਭੂਗੋਲ ਲੈਕਚਰਾਰ,
ਸ.ਸ.ਸ.ਸ. ਸਕੂਲਾਪੁਰ,
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ
ਮੋ: 9464902272

ਅਕਿਊ ਗੁਰੂ

ਸ੍ਰੀ ਅਬਦੂਰ ਰਸੀਦ ਹਾਂਡਾ
ਭੂਗੋਲ ਲੈਕਚਰਾਰ,
ਸ.ਸ.ਸ.ਸ. ਫੁਲਪੁਰ ਗਰੇਵਾਲ,
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੂਪਨਗਰ
ਮੋ: 9417355968

ਅਕਿਊ ਬਹਿਲ

ਸ੍ਰੀ ਅਨਿਲ ਬਹਿਲ
ਭੂਗੋਲ ਲੈਕਚਰਾਰ,
ਸ.ਸ.ਸ.ਸ. ਲੋਧੀਮਾਜ਼ਗਾ,
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੂਪਨਗਰ
ਮੋ: 9463200118

ਜਮਾਤ : 10+1

ਭੈਤਿਕ ਭੂਰੋਲ

ਜਮਾਤ : 10+1

ਭੌਤਿਕ ਭੂਰੋਲ

ਪਾਠ-1

ਸੂਰਜ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਬਹੀ

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?
2. ਆਕਾਸ਼ ਗੰਗਾ ਕੀ ਹੈ?
3. ਸਾਡੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵਿੱਚ ਕਿੰਲੇ ਭਾਗ ਸਮੂਹ ਹਨ?
4. ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਅਧਿਐਨ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
5. ਸੂਰਜ ਪਰਿਵਾਰ ਕਿਸ ਦਾ ਅੰਗ ਹੈ?
6. ਸੂਰਜ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
7. ਸੂਰਜ ਦਾ ਵਿਆਸ ਕਿੰਨਾ ਹੈ?
8. ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਧੁਰੀ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਂ ਲਗਦਾ ਹੈ?
9. ਸੂਰਜ ਦੀ ਸਤਿਹ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਹੈ?
10. ਸੂਰਜ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਗ੍ਰਹਿ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
11. ਸੂਰਜ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਚਮਕੀਲਾ ਗ੍ਰਹਿ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
12. ਸੂਰਜ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਗ੍ਰਹਿ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
13. ਸੂਰਜ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅਨੋਖਾ ਗ੍ਰਹਿ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
14. ਬੁੱਧ ਗ੍ਰਹਿ ਸੂਰਜ ਦੀ ਪਰਿਕਰਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ?
15. ਸ਼ੁਕਰ ਗ੍ਰਹਿ ਸੂਰਜ ਤੋਂ ਕਿੰਨੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ?
16. ਧਰਤੀ ਦਾ ਵਿਆਸ ਕਿੰਨਾ ਹੈ?
17. ਧਰਤੀ ਆਪਣੀ ਧੁਰੀ ਦੁਆਲੇ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਪੂਰਾ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਰਦੀ ਹੈ?
18. ਧਰਤੀ ਸੂਰਜ ਤੋਂ ਕਿੰਨੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਵਿਆਸ ਕਿੰਨਾ ਹੈ?
19. ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਸੂਰਜ ਦੀ ਪਰਿਕਰਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਲਗਦਾ ਹੈ?
20. ਮੰਗਲ ਗ੍ਰਹਿ ਆਪਣੀ ਧੁਰੀ ਤੇ ਕਿੰਨੇ ਡਿਗਰੀ ਕੋਣ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ?
21. ਮੰਗਲ ਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਉਪਗ੍ਰਹਿ ਹਨ।
22. ਬ੍ਰਹਿਸਪਤਿ ਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਅੰਸਤ ਵਿਆਸ ਕਿੰਨਾ ਹੈ?
23. ਕਿਸ ਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਦਿਨ ਦੂਜੇ ਸਾਰੇ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਛੋਟਾ ਹੈ?
24. ਬ੍ਰਹਿਸਪਤਿ ਗ੍ਰਹਿ ਸੂਰਜ ਦੀ ਪਰਿਕਰਮਾ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ?
25. ਸ਼ਨੀ ਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਛੱਲੇ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੈ?
26. ਸ਼ਨੀ ਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਛੱਲਾ ਕਿੰਨੀ ਗਤੀ ਨਾਲ ਚੱਕਰ ਕੱਢਦਾ ਹੈ?
27. ਸ਼ਨੀ ਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਉਪਗ੍ਰਹਿ ਹਨ?

28. ਉਪਗ੍ਰਹਿ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
29. ਚੰਦਰਮਾ ਧਰਤੀ ਦੀ ਪਰਿਕਰਮਾ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ?
30. ਚੰਦਰਮਾ ਆਪਦੀ ਧੁਰੀ ਦੁਆਲੇ ਚੱਕਰ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ?
31. ਸੂਰਜ ਦੀ ਗੁਰੂਤਾ ਖਿੱਚ ਧਰਤੀ ਦੀ ਗੁਰੂਤਾ ਖਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲੋਂ ਕਿੰਨੇ ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ?
32. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਰਾ ਕੀ ਹੈ?
33. ਗ੍ਰਹ-ਪੱਥ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
34. ਹੈਲੀ ਨਾਮੀ ਪੂਛ ਵਾਲਾ ਤਾਰਾ ਸੂਰਜ ਦੀ ਪਰਿਕਰਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ?
35. ਸ਼ਨੀ ਗ੍ਰਹ ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਕੀ ਹੈ?
36. ਬ੍ਰਹਮਪਤੀ ਗ੍ਰਹ ਦੀ ਕੋਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਲਿਖੋ?
37. ਮੰਗਲ ਗ੍ਰਹ ਤੇ ਭੇਜੇ ਗਏ ਪੁਲਾੜ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
38. ਉਲਾਕ ਪਿੰਡ ਦੇ ਡਿੱਗਣ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕਿਸ ਮਾਰੂਥਲੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕਰੋਟਰ ਬਣਿਆ?

ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-1 ਧਰਤੀ ਦੇ ਉੱਪਰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਆਸਮਾਨ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
 (i) ਪੁਲਾੜ (ii) ਸੂਰਜ ਮੰਡਲ (iii) ਉਲਕਾ ਤਾਰੇ (iv) ਉਪ ਗ੍ਰਹਿ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-2 ਸੂਰਜ ਪਰਿਵਾਰ ਕਿਸ ਦਾ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਅੰਗ ਹੈ?
 (i) ਨਿਹਾਰਿਕਾ (ii) ਆਕਾਸ਼ ਗੰਗਾ (iii) ਗ੍ਰਹਿ (iv) ਉਪ ਗ੍ਰਹਿ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-3 ਆਕਾਸ਼ ਗੰਗਾਵਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
 (i) ਬ੍ਰਹਮੰਡ (ii) ਸੂਰਜ ਮੰਡਲ (iii) ਪੁਲਾੜ (iv) ਉਲਕਾ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-4 ਸੂਰਜ ਤੋਂ ਧਰਤੀ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ?
 (i) 8 ਮਿੰਟ 20 ਸੈਕਿੰਡ (ii) 8 ਮਿੰਟ 22 ਸੈਕਿੰਡ
 (iii) 7 ਮਿੰਟ 22 ਸੈਕਿੰਡ (iv) 8 ਮਿੰਟ 10 ਸੈਕਿੰਡ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-5 ਸੂਰਜ ਦੀ ਸਤਿਹ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਕਿੰਨਾ ਹੈ?
 (i) 5000°C (ii) 2000°C (iii) 6000°C (iv) 4000°C

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-6 ਨੀਲ ਆਰਮਸਟਰਾਂਗ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਿਵਾਸੀ ਸੀ?
 (i) ਚੀਨ (ii) ਕੈਨੇਡਾ (iii) ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ (iv) ਭਾਰਤ
 ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-7 ਜੇਕਰ ਸੂਰਜ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਮੰਨੀਏ ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਦਾ ਕਿੰਨਵਾਂ ਨੰਬਰ ਹੈ?
 (i) ਤੀਸਰਾ (ii) ਚੌਥਾ (iii) ਪੰਜਵਾਂ (iv) ਦੂਜਾ

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਗ੍ਰਹਿ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
2. ਉਲਕਾ ਤਾਰੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
3. ਬੋਦੀ ਵਾਲੇ ਤਾਰੇ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
4. ਨਿਹਾਰਿਕਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

5. ਸੂਰਜ ਮੰਡਲ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?
6. ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦਾ ਭੂ-ਮੱਧ ਰੇਖੀ ਅਤੇ ਧਰੁੱਵੀ ਵਿਆਸ ਕਿੰਨਾ ਹੈ?
7. ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦਾ ਭੂ-ਮੱਧ ਰੇਖੀ ਘੇਰਾ ਅਤੇ ਧਰੁੱਵੀ ਘੇਰਾ ਕਿੰਨਾ ਹੈ?
8. ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਨਾਮੀ ਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਗਠਨ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਤ੍ਤਾ ਉੱਤੇ ਜੀਵਨ ਕਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ?
9. ਉਹਨਾਂ ਰਸਾਇਣਿਕ ਤੱਤਾਂ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ, ਜਿਹਨਾਂ ਕਾਰਨ ਧਰਤੀ ਤੇ ਜੀਵਨ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ ਹੈ?
10. ਅਵਾਂਤਰ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ?
11. ਆਵਾਂਤਰ ਗ੍ਰਹਿ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
12. ਗ੍ਰਹਿ ਅਤੇ ਤਾਰੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ?

ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਧਰਤੀ ਨਾਮੀ ਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?
2. ਸ਼ਨੀ ਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?
3. ਧਰਤੀ ਸੂਰਜ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮੱਹਤਵਪੂਰਣ ਗ੍ਰਹਿ ਹੈ ਕਿਉਂ?
4. ਸੂਰਜ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਉ?
5. ਬੁੱਧ ਤੇ ਸ਼ੁੱਕਰ ਗ੍ਰਹਿ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ?
6. ਬ੍ਰਹਮਪਤੀ ਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?
7. ਸੂਰਜ ਮੰਡਲ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾ ਕੇ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੱਸੋ?
8. ਬਲੱਡਮੂਨ ਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਉੱਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਸੂਰਜ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ। ਹਰ ਇੱਕ ਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਸਹਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?
2. ਧ੍ਰਿਥਵੀ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਲਿਖੋ?
3. ਪੂਛਲ ਤਾਰੇ ਅਤੇ ਉਲਕਾ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਲਿਖੋ?

ਪਾਠ-2

ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਅਤੇ ਆਕਾਰ

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੈ?
2. ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ?
3. ਪਹਿਲੀ ਕਲਪਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਸੀ?

4. ਯੂਨਾਨੀ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਬੇਲਜ਼ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਸੀ?
5. ਅਨੈਂਗੱਜੀਮੇਂਡਰ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਸੀ?
6. ਪਾਇਥਾਗੋਰਸ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੈ?
7. ਕਿਸ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਗੋਲਾਕਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ?
8. ਧਰਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਗੋਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ?
9. ਧਰਤੀ ਦਾ ਆਕਾਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਯਤਨ ਸੱਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ?
10. ਅਰੈਟੋਬੀਨਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਧਰਤੀ ਦਾ ਘੇਰਾ ਕਿੰਨਾ ਸੀ?
11. ਈਰੋਟੋਸਥੀਨਜ਼ ਨੇ ਦੁਪਹਿਰ ਸਮੇਂ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਦਾ ਕੌਣ ਕਿਹੜੀਆਂ ਦੋ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਮਾਪਿਆ?
12. Blue Planet ਕਿਸ ਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

1. ਸੂਰਜ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਆਕਾਰ ਦੀ ਦਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦਾ ਕਿੰਨਵਾਂ ਨੰਬਰ ਹੈ?

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-1 ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਕਲਪਨਾ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ?

(i) ਆਰੀਆ ਭੱਟ (ii) ਪਾਇਥਾਗੋਰਸ (iii) ਹੈਬਰੀਵਰਜ਼ ਬੈਬੋਲੀਅਨਜ਼ (iv) ਬੇਲਜ਼

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-2 ਧਰਤੀ ਦੇ ਧੁਰਵੀ ਵਿਆਸ ਅਤੇ ਭੂਮੱਧ ਰੇਖਕ ਵਿਆਸ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਕਿੰਨੇ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਅੰਤਰ ਹੈ?

(i) 34 ਕਿਲੋਮੀਟਰ (ii) 40 ਕਿਲੋਮੀਟਰ (iii) 44 ਕਿਲੋਮੀਟਰ (iv) 50 ਕਿਲੋਮੀਟਰ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-3 ਬੈਡਫੋਰਡ ਦਾ ਲੈਵੱਲ ਤਜਰਬਾ ਕਿਹੜੇ ਸੰਨ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ?

(i) 1820 ਈ: (ii) 1830 ਈ: (iii) 1850 ਈ: (iv) 1810 ਈ:

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-4 ਧਰਤੀ ਦਾ ਆਕਾਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਯਤਨ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸ ਵਿਗਿਆਨੀ ਨੇ ਕੀਤਾ?

(i) ਬੇਲਜ਼ (ii) ਕੌਪਰਨਿਕਸ (iii) ਅਰਸਤੂ (iv) ਅਰੈਟੋਬੀਨਜ਼

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-5 ਧਰਤੀ ਦਾ ਭੂਮੱਧ ਰੇਖਕ ਵਿਆਸ ਕਿੰਨਾ ਹੈ?

(i) 12711 ਕਿਲੋਮੀਟਰ (ii) 12755 ਕਿਲੋਮੀਟਰ

(iii) 12745 ਕਿਲੋਮੀਟਰ (iv) 12855 ਕਿਲੋਮੀਟਰ

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਵਿਚਾਰ ਦਿਉ?
2. ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਧੁਰਵਾਂ ਤੇ ਪਿਚਕੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਭੂ-ਮੱਧ ਰੇਖਾ ਤੇ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਉੱਭਰੀ ਹੋਈ ਕਿਉਂ ਹੈ?
3. ਬੈਡਫੋਰਡ ਲੈਵੱਲ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
4. Geodesy ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?

ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:

1. ਧਰਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਗੋਲ ਹੁੰਦੇ ਵੀ ਚਪਟੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂ?
2. ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਬਾਰੇ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ?
3. ਦੂਰ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਹੀ ਕਿਉਂ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ?

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਧਰਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਲਿਖੋ?
2. ਧਰਤੀ ਦੇ ਆਕਾਰ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਸਮਝਾਓ ਕਿ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਗੋਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਚਪਟੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂ?

ਪਾਠ-3

ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਆਂ ਤੇ ਮੌਸਮ

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਗਤੀਆਂ ਹਨ ?
2. ਧਰਤੀ ਦੀ ਦੈਨਿਕ ਗਡੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ ?
3. ਧਰਤੀ ਦੀ ਧੁਰੀ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?
4. ਧਰਤੀ ਧੁਰੀ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਣ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰਹਿਪੱਥ ਤੱਲ ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਿੰਨੇ ਕੋਣ ਤੇ ਝੁਕੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ?
5. ਨਖਸ਼ਤਰ ਦਿਵਸ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ ?
6. ਪ੍ਰਤੱਖ ਸੂਰਜ ਦਿਵਸ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ ?
7. ਪਚਿਕ੍ਰਮਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ?
8. ਧਰਤੀ ਆਪਣੀ ਧੁਰੀ ਦੁਆਲੇ ਸਹੀ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ?
9. ਧਰਤੀ ਇੱਥ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਸਫਰ ਤਹਿ ਕਰਦੀ ਹੈ ?
10. ਸੂਰਜ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੀ ਔਸਤ ਦੂਰੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ?
11. ਧਰਤੀ ਦਾ ਗ੍ਰਹਿਪੱਥ ਕਿਹੜੇ ਜਿਹਾ ਹੈ ?
12. ਧਰਤੀ ਸੂਰਜ ਦੀ ਪਚਿਕਰਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹੀ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ?
13. ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਆਪਣੇ ਅੰਡਾਕਾਰ ਪੱਥ ਤੇ ਸੂਰਜ ਦੁਆਲੇ ਕਿੰਨਾ ਰਸਤਾ (ਸਫਰ) ਤਹਿ ਕਰਦੀ ਹੈ ?
14. ਸੂਰਜ ਉੱਚ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
15. ਸੂਰਜ ਨੀਚ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
16. ਭੂ-ਮੱਧ ਰੇਖਾ ਤੇ ਸੂਰਜ ਕਿਹੜੀਆਂ ਮਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲੰਬਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਮਕਦਾ ਹੈ ?
17. ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਤੇ ਕਿਹੜੀਆਂ-ਕਿਹੜੀਆਂ ਮਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ?

18. ਉੱਤਰੀ ਅਰਧ ਗੋਲੇ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਦਿਨ ਕਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-1 ਪ੍ਰਿਬਵੀ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੀਆਂ ਗਤੀਆਂ ਹਨ?

- (i) ਇੱਕ (ii) ਦੋ (iii) ਤਿੰਨ (iv) ਚਾਰ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-2 ਉੱਤਰੀ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਧਰੂਵ ਭੂਮੱਧ ਰੇਖਾ ਤੇ ਕਿੰਨੇ ਡਿਗਰੀ ਦਾ ਕੋਣ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ?

- (i) 45° (ii) $23^{\frac{1}{2}}$ (iii) $66^{\frac{1}{2}}$ (iv) 90°

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-3 ਧਰਤੀ ਆਪਣੀ ਪੁਰੀ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੀ ਹੋਈ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ?

- (i) 24 ਘੰਟੇ (ii) 23 ਘੰਟੇ
(iii) 23 ਘੰਟੇ 56 ਮਿੰਟ 4.09 ਸੈਕੰਡ (iv) 23 ਘੰਟੇ 36 ਮਿੰਟ 2 ਸੈਕੰਡ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-4 ਧਰੂਵਾਂ ਤੇ ਧਰਤੀ ਦੀ ਗਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?

- (i) 1.665 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ (ii) ਸਿਫਰ
(iii) 833 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ (iv) 811 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-5 ਧਰਤੀ ਸੂਰਜ ਦੀ ਪਰਿਕਰਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ?

- (i) 365 ਦਿਨ 5 ਘੰਟੇ 48 ਮਿੰਟ 46 ਸੈਕੰਡ (ii) 365 ਦਿਨ
(iii) 366 ਦਿਨ (iv) 365 ਦਿਨ 5 ਘੰਟੇ 46 ਮਿੰਟ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-6 ਧਰਤੀ ਆਪਣੀ ਪੁਰੀ ਦੁਆਲੇ ਕਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ?

- (i) ਪੂਰਬ ਤੋਂ ਪੱਛਮ ਵੱਲ (ii) ਪੱਛਮ ਤੋਂ ਪੂਰਬ ਵੱਲ
(iii) ਪੱਛਮ ਤੋਂ ਉੱਤਰ ਵੱਲ (iv) ਪੱਛਮ ਤੋਂ ਦੱਖਣ ਵੱਲ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-7 ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਦੇ ਸੂਰਜ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (i) ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ (ii) ਨਾਰਵੇ (iii) ਜਾਪਾਨ (iv) ਰੂਸ

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- ਪ੍ਰਤੱਖ ਸੂਰਜ ਦਿਵਸ ਅਤੇ ਨਖਸਤਰ ਦਿਵਸ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਅੰਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- ਲੀਪ ਦਾ ਸਾਲ ਕੀ ਹੈ?
- ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
- ਧਰਤੀ ਦੀ ਦੈਨਿਕ ਗਤੀ ਦੋ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਿਆਨ ਕਰੋ?
- ਧਰਤੀ ਦੀ ਵਾਰਸ਼ਿਕ ਗਤੀ ਦੋ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਿਆਨ ਕਰੋ?

ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪੰਸ਼ਨ

1. ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਤਾਪਖੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
2. ਧਰਤੀ ਦੀ ਦੈਨਿਕ ਗਤੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਫੋਕਲਟ ਦਾ ਲੰਗਰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਸਮਝਾਓ?
3. ਨਿਊਟਨ ਦੁਆਰਾ ਡਿੱਗਦੀ ਗੇਂਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦੱਸੋ?
4. ਕੁੱਤ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ?
5. ਤਾਪਖੰਡ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ?
6. 21 ਜੂਨ ਦੀ ਸ-ਕਤੀ ਬਾਰੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ?

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਧਰਤੀ ਦੀ ਦੈਨਿਕ ਗਤੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਲਿਖੋ?
2. ਧਰਤੀ ਦੀ ਦੈਨਿਕ ਗਤੀ ਦੇ ਕੋਈ ਪੰਜ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੱਸੋ?
3. ਧਰਤੀ ਦੀ ਵਾਰਸ਼ਿਕ ਗਤੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੱਸੋ?
4. ਧਰਤੀ ਦੀ ਵਾਰਸ਼ਿਕ ਗਤੀ ਦੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੱਸੋ?

ਪਾਠ-4

ਅਕਸ਼ਾਮਲ ਤੇ ਅਕਸ਼ਾਮਲ ਰੇਖਾਵਾਂ

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਕਰਕ ਰੇਖਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?
2. ਭੁਮੱਧ ਰੇਖਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?
3. ਧਰਤੀ ਦੀ ਧੁਰੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?
4. ਭੂਮੱਧ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
5. ਕੀ ਭੂ-ਮੱਧ ਰੇਖਾ ਸਿੱਧੀ ਰੇਖਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
6. ਭੂ-ਮੱਧ ਰੇਖਕ ਚੱਕਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕੀ ਆਖਦੇ ਹਨ?
7. ਉੱਤਰੀ ਅਰਧ ਗੋਲਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?
8. ਦੱਖਣੀ ਅਰਧ ਗੋਲਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?
9. ਅਕਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
10. ਅਕਸ਼ਾਮਲ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
11. ਅਕਸ਼ਾਮਲ ਰੇਖਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?
12. ਧਰੁੱਵ ਤਾਰਾ ਕਿਹੜਾ ਤਾਰਾ ਹੈ?
13. ਧਰੁੱਵ ਤਾਰੇ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਕਿਹੜੇ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ?
14. ਧਰੁੱਵ ਤਾਰੇ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਕੇਤ ਤਾਰੇ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
15. ਦੱਖਣੀ ਗੋਲਾਅਰਧ ਵਿੱਚ ਅਕਸ਼ਾਮਲ ਲੱਭਣ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਤਾਰੇ ਦੀ ਮੱਦਦ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ?
16. ਦੋ ਅਕਸ਼ਾਮਲ ਰੇਖਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿੰਨੀ ਦੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-1 • ਅਕਸ਼ਾਮਲ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (i) ਕਰਕ ਰੇਖਾ (ii) ਮਕਰ ਰੇਖਾ (iii) ਭੂ-ਮੱਧ ਰੇਖਾ (iv) ਉੱਤਰੀ ਧਰੁੱਵ ਚੱਕਰ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-2 ਭੂ-ਮੱਧ ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (i) ਵੱਡਾ ਚੱਕਰ (ii) ਛੋਟਾ ਚੱਕਰ (iii) ਗੋਲ ਚੱਕਰ (iv) ਮਹਾਨ ਚੱਕਰ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-3 ਅਕਸ਼ਾਮਲ ਰੇਖਾਵਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?

- (i) 90 (ii) 180 (iii) 160 (iv) 360

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-4 ਦੋ ਅਕਸ਼ਾਮਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿੰਨਾ ਫਾਸਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

- (i) 101 ਕਿ:ਮੀ: (ii) 222 ਕਿ:ਮੀ: (iii) 111 ਕਿ:ਮੀ: (iv) 121 ਕਿ:ਮੀ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-5 ਕਿਹੜੀ ਰੇਖਾ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਦੋ ਬਰਾਬਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਦੀ ਹੈ।

- (i) ਭੂ-ਮੱਧ ਰੇਖਾ (ii) ਕਰਕ ਰੇਖਾ (iii) ਮਕਰ ਰੇਖਾ (iv) ਕਲਪਿਤ ਰੇਖਾ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-6 ਉੱਤਰੀ ਧਰੁੱਵ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਾਰੇ ਦੀ ਮੱਦਦ ਨਾਲ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

- (i) ਪੂਛਲ ਵਾਲਾ ਤਾਰਾ (ii) ਧਰੁੱਵ ਧਾਰਾ (iii) ਨਖਸ਼ਤਰ ਤਾਰਾ (iv) ਐਟਾਰਿਜ਼ ਤਾਰਾ

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਸਿਰ ਬਿੰਦੂ ਰੇਖਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
2. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਅਕਸ਼ਾਮਲੀ ਸਥਿਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?
3. ਉੱਤਰੀ ਧਰੁੱਵ ਚੱਕਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
4. ਦੱਖਣੀ ਧਰੁੱਵ ਚੱਕਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
5. ਕਰਕ ਰੇਖਾ ਅਤੇ ਮਕਰ ਰੇਖਾ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ?

ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਧਰੁੱਵ ਤਾਰੇ ਦੀ ਮੱਦਦ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨ ਦਾ ਅਕਸ਼ਾਮਲ ਕਿਵੇਂ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
2. ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਕਸ਼ਾਮਲ ਰੇਖਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚਿੱਤਰ ਸਹਿਤ ਸਮਝਾਓ?
3. ਅਕਸ਼ਾਮਲ ਰੇਖਾਵਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ?

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਕਸ਼ਾਮਲ ਰੇਖਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚਿੱਤਰ ਸਹਿਤ ਸਮਝਾਓ?
2. ਕਿਸੇ ਸਥਾਨ ਦਾ ਅਕਸ਼ਾਮਲ ਕਿਵੇਂ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਉ।

ਪਾਠ-5

ਦੇਸ਼ਾਤਰ ਅਤੇ ਸਮਾਂ

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਦਿਸ਼ਾਪਾਤ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
2. ਮੀਰੀਡੀਅਨ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
3. ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਮਾਨਕ ਸਮਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
4. ਅੰਗਰੇਜ਼ ਘੜੀਸਾਜ਼ ਜੋਹਨ ਹੈਰੀਸਨ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਯੰਤਰ ਦੀ ਥੋੜੀ ਕੀਤੀ?
5. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਿਤੀ ਰੇਖਾ ਕਿਹੜੇ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੀ ਵਿਚਾਲਿਓ ਲੰਘਦੀ ਹੈ?
6. ਸਥਾਨਕ ਸਮਾਂ ਕਿਹੜੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
7. ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਸਮਾਂ ਕੀ ਹੈ?
8. ਕਰੋਨੋਮੀਟਰ ਕਿਹੜੇ ਟਾਇਮਪੀਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
9. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਿਤੀ ਰੇਖਾ ਕੀ ਹੈ?
7. ਦੇਸ਼ਾਤਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
8. ਦੇਸ਼ਾਤਰ ਰੇਖਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
9. 1714 ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ?

ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-1 ਭੂ-ਮੱਧ ਰੇਖਾ ਤੇ ਦੋ ਦੇਸ਼ਾਤਰਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

- (i) 111 ਕਿ:ਮੀ: (ii) 113 ਕਿ:ਮੀ: (iii) 100 ਕਿ:ਮੀ: (iv) 101 ਕਿ:ਮੀ:

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-2 ਮੁੱਢਲੀ ਦੇਸ਼ਾਤਰ ਰੇਖਾ ਕਿਸ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਲੰਘਦੀ ਹੈ।

- (i) ਇਲਾਹਾਬਾਦ (ii) ਗ੍ਰੀਨਵਿੱਚ (iii) ਨਿਊਯਾਰਕ (iv) ਐਲਬਰਟਾ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-3 ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਿਤੀ ਰੇਖਾ ਕਿੰਨੇ ਡਿਗਰੀ ਦੇਸ਼ਾਤਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

- (i) 90° (ii) 45° (iii) 0° (iv) 180°

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-4 ਭਾਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਸਮਾਂ ਕਿੰਨੇ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਤਰ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?

- (i) 82° (ii) 82.5° (iii) 80° (iv) 81°

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-5 ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਥਮੀ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਵਕਤ ਖੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?

- (i) 34 (ii) 44 (iii) 24 (iv) 14

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-6 ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਸਮਾਂ ਗ੍ਰੀਨਵਿੱਚ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕਿੰਨੇ ਘੰਟੇ ਅੱਗੇ ਹੈ।

- (i) 4 ਘੰਟੇ (ii) $4\frac{1}{2}$ ਘੰਟੇ (iii) $5\frac{1}{2}$ ਘੰਟੇ (iv) 5 ਘੰਟੇ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-7 ਇੱਕ ਦੇਸ਼ਾਂਤਰ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂਤਰ ਤੱਕ ਦਾ ਸਫਰ ਸੁਰਜ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਤੈਆ ਕਰਦਾ ਹੈ।

- (i) 2 ਮਿੰਟ (ii) 4 ਮਿੰਟ (iii) 3 ਮਿੰਟ (iv) 5 ਮਿੰਟ

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਿਤੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
2. ਸਬਾਨਕ ਸਮੇਂ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ?
3. ਮੁੱਢਲੀ ਮਧਿਆਨ ਰੇਖਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
4. ਦੇਸ਼ਾਂਤਰ ਕਿੰਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ?

ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ ਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂਤਰ ਰੇਖਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?
2. ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਨਕ ਸਮੇਂ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ?
3. ਸਬਾਨਕ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਅੰਤਰ ਦਰਸਾਉ?
4. ਵਕਤ ਬੰਡ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ?

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਅਤੇ ਸਥਾਨਿਕ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਸਮਝਾਉ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂਤਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੱਸੋ?
2. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਿਤੀ ਰੇਖਾ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਲਿਖੋ?

ਪਾਠ-6

ਚਟਾਨਾਂ

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਪ੍ਰਬੰਧੀ ਦੇ ਚਾਪੜ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਲਗਭਗ ਕਿੰਨੇ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਇਆ ਹੈ?
2. ਚਟਾਨ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
3. ਉਤਪਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਚਟਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੱਸੋ?
4. ਅਗਨੀ ਚਟਾਨਾਂ ਕੀ ਹਨ?
5. ਤੱਲਛਟੀ ਚਟਾਨਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
6. ਮੈਟਾਮੌਰਫਿਕ ਸ਼ਬਦ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ?
7. ਰੂਪਾਂਤਰਿਤ ਚਟਾਨਾਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
8. ਰੂਪਾਂਤਰਿਤ ਚਟਾਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦਿਓ?
9. ਤੱਲਛਟੀ ਚਟਾਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦਿਓ?

10. ਅਗਨੀ ਚਟਾਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦਿਓ?
11. ਚਟਾਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ?
12. ਖਣਿਜ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ?
13. ਦੱਖਣੀ ਪਠਾਰ ਕਿੰਨ੍ਹਾਂ ਚਟਾਨਾਂ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੈ?
14. ਧਰਤੀ ਦੇ ਚਾਪੜ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਚਟਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਤਰਾ ਕਿਸ ਖਣਿਜ ਦੀ ਹੈ?

ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-1 ਉਤਪਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਚਟਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

- (i) ਚਾਰ (ii) ਤਿੰਨ (iii) ਪੰਜ (iv) ਦੋ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-2 ਮੌਲਿਕ ਚਟਾਨਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚਟਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

(i) ਤਹਿਦਾਰ
ਚਟਾਨਾਂ | (ii) ਰੂਪਾਂਤਰਿਤ
ਚਟਾਨਾਂ | (iii) ਅਗਨੀ
ਚਟਾਨਾਂ | (iv) ਹਿਮਾਨੀ
ਚਟਾਨਾਂ |
|----------------------|--------------------------|----------------------|-----------------------|

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-3 ਇਗਨੀਅਸ਼ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ?

- (i) ਅਗਨੀ (ii) ਜਲ (iii) ਹਵਾ (iv) ਧੂੜਕਣ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-4 ਸਮੁੱਚੀ ਪਰਤ ਪੇਪੜੀ ਦਾ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ ਅੱਠ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ?

- (i) 90% (ii) 99% (iii) 80% (iv) 70%

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-5 ਚੂਨੇ ਦੇ ਪੱਥਰ ਦਾ ਸੰਗਮਰਮਰ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਣਾ ਕਿਸ ਰੂਪਾਂਤਰਿਣ ਦੀ ਵਧੀਆ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ?

- (i) ਜਲ ਰਾਹੀਂ ਰੂਪਾਂਤਰਿਣ (ii) ਸਥਿਰ ਰੂਪਾਂਤਰਿਣ (iii) ਸਪਰਸ਼ ਰੂਪਾਂਤਰਿਣ
(iv) ਤਾਪੀ ਰੂਪਾਂਤਰਿਣ

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਬੈਬੋਲਿਕਜ਼ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
2. ਪਰਵਰਤਿਤ ਚਟਾਨਾਂ ਦੇ ਗੁਣ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?
3. ਅਗਨੀ ਚਟਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ?
4. ਤਹਿਦਾਰ ਚਟਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ?
5. Sedimentology (ਸੈਡੀਮੈਂਟੋਜੀ) ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਅਗਨੀ ਚਟਾਨਾਂ ਅਤੇ ਤਲਛੱਟੀ ਚਟਾਨਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ?
2. ਖੇਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਰੂਪਾਂਤਰਿਣ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੱਸੋ?
3. ਚਟਾਨਾਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਹਨ? ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ?
4. ਸਿੱਲ ਅਤੇ ਡਾਇਕ ਚਟਾਨ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਸਮਝਾਓ?
5. ਚਟਾਨਾਂ ਦੇ ਚੱਕਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਚਟਾਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਦੱਸੋ? ਚਟਾਨਾਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਗੀਕਰਣ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ?
2. ਅਗਨੀ ਚਟਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ?
3. ਤੱਲਛੱਟੀ ਚਟਾਨਾਂ ਕੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਲੱਛਣ ਅਤੇ ਛਿੱਜਣ ਅਤੇ ਅਪਰਦਨ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?
4. ਤਹਿਦਾਰ ਚਟਾਨਾਂ ਕੀ ਹਨ, ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦਿਓ?
5. ਰੂਪਾਂਤਰਿਤ ਚਟਾਨਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ, ਰੂਪਾਂਤਰਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਣ ਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਲਿਖੋ?

ਪਾਠ-7

ਅਨਾਵਰਣ ਅਤੇ ਛਿੱਜਣਾ

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਬਾਹਰਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
2. ਗਤੀਸੀਲ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਹੋਰ ਕੀ ਨਾਂ ਹੈ?
3. ਗਤੀਸੀਲ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਹੋਰ ਕੀ ਨਾਂ ਹੈ?
4. ਅਨਾਵਰਣ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
5. ਛਿੱਜਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
6. ਛਿੱਜਣ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੱਸੋ?
7. ਭੌਤਿਕ ਛਿੱਜਣ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਕਾਰਕ ਹਨ?
8. ਰਸਾਇਣਕ ਛਿੱਜਣ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਕਾਰਕ ਹਨ?
9. ਜੈਵਿਕ ਛਿੱਜਣ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਕਾਰਕ ਹਨ?
10. ਆਕਸੀਕਰਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਦਾ ਕੀ ਨਤੀਜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
11. ਅਨਾਵਿਰਤੀਕਰਨ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕਾਰਕ ਦੱਸੋ?

ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-1 ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਚੱਟਾਨਾਂ ਦੇ ਟੁੱਟਣ, ਭੁਰਣ ਅਤੇ ਘੁਲਣ ਦੀ ਕਿਆ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

- (i) ਅਨਾਵਰਣ
- (ii) ਛਿੱਜਣ
- (iii) ਅਪਰਦਨ
- (iv) ਵਿਘਟਨ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-2 ਛਿੱਜਣ ਦੀ ਕਿਆ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (i) ਦੋ
- (ii) ਤਿੰਨ
- (iii) ਚਾਰ
- (iv) ਛੇ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-3 ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਗੈਸ ਜਲ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਚੱਟਾਨੀ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਆਕਸਾਈਡ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ?

- (i) ਕਾਰਬਨਡਾਈਆਕਸਾਈਡ
- (ii) ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ
- (iii) ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨ
- (iv) ਆਕਸੀਜਨ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-4 ਚਟਾਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜਲ ਨੂੰ ਧੜਕ ਕਰ ਲੈਣ ਦੀ ਕਿਆ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (i) ਆਕਸੀਕਰਣ
- (ii) ਜਲਯੋਜਨ
- (iii) ਕਾਰਬੋਨੋਟੀਕਰਣ
- (iv) ਅਪਰਦਨ

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਛਿੱਜਣ ਕਿੰਨੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
2. ਛਿੱਜਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?
3. ਅਨਾਵਰਣ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੱਸੋ?
4. ਭੌਤਿਕ ਛਿੱਜਣ ਕੀ ਹੈ?
5. ਰਸਾਇਣਕ ਛਿੱਜਣ ਕੀ ਹੈ?
6. ਜੈਵਿਕ ਛਿੱਜਣ ਕੀ ਹੈ?
7. ਕਾਰਬੋਨੋਟੀਕਰਣ ਦੀ ਕਿਆ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
8. ਜਲਯੋਜਨ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
9. ਅਪ-ਪੱਤਰਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
10. ਅਪਰਦਨ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਛਿੱਜਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕ ਸਮਝਾਓ?
2. ਭੌਤਿਕ ਛਿੱਜਣਾ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਬਿਆਨ ਕਰੋ?
3. ਰਸਾਇਣਕ ਛਿੱਜਣ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਕਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਕਿਆਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?
4. ਮਨੁੱਖੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਮੌਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ?
5. ਅਨਾਵਰਣ ਅਤੇ ਛਿੱਜਣ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਸਮਝਾਓ?

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਰਸਾਇਣਕ ਛਿੱਜਣਾ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ?
2. ਭੌਤਿਕ ਅਤੇ ਰਸਾਇਣਕ ਛਿੱਜਣ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ? ਭੌਤਿਕ ਛਿੱਜਣ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?
3. ਅਨਾਵਿਰਤੀਕਰਨ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਲਿਖੋ?

ਪਾਠ-8

ਵਗਦੇ ਜਲ ਜਾਂ ਨਦੀ ਦੇ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਭੂ-ਦ੍ਰਿਸ਼

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਸੈਲਿਸਬਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਿਆ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
2. ਵਗਦਾ ਜਲ ਅਪਰਦਨ ਮੁੱਖ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾ ਹੈ?
3. ਦਰਿਆ ਦਾ ਵੇਗ ਦੁੱਗਣਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
4. ਵਗਦੇ ਜਲ ਵਿੱਚ ਕੀ-ਕੀ ਘੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
5. ਨਦੀ ਘਾਟੀ ਦੇ ਉਪਰਲੇ ਮਾਰਗ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
6. V-Shape ਘਾਟੀ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦੀ ਹੈ?
7. ਝਰਨੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
8. ਜਲ ਕੁੰਡ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
9. ਜਲੋੜ ਸੰਕੂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
10. ਹੜ੍ਹ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦੇ ਹਨ?
11. ਡੈਲਟਾ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦਾ ਹੈ?
12. ਡੈਲਟਾ ਸ਼ਬਦ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
13. ਨਦੀ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?

ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1 ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਰਿਆ ਦਾ ਵੇਗ ਦੁੱਗਣਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਅਪਰਦਨ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿੰਨੇ ਗੁਣਾਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

- (i) ਦੋ ਗੁਣਾ (ii) ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ (iii) ਚਾਰ ਗੁਣਾ (iv) ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਵੱਧਦੀ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2 ਦਰਿਆ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਦੇ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (i) ਮੁਹਾਨਾ (ii) ਦਰਿਆ ਦਾ ਸਿਰ (iii) ਡੈਲਟਾ (iv) ਐਸਤੂਅਰੀ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3 ਨਦੀ ਘਾਟੀ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਮਾਰਗ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

(i) ਗਹਿਰੀ ਘਾਟੀ (ii) ਪ੍ਰਬਤੀ ਘਾਟੀ (iii) ਵੀ ਆਕਾਰੀ ਘਾਟੀ (iv) ਯੂ. ਆਕਾਰੀ ਘਾਟੀ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4 ਗੰਗਾ ਦਰਿਆ ਦਾ ਜਨਮ ਕਿੱਥੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

(i) ਕਸ਼ਮੀਰ (ii) ਗੰਗੋਤਰੀ (iii) ਇਲਾਹਾਬਾਦ (iv) ਹਰਿਦੁਆਰ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5 ਕੋਲੋਰੇਡੋ ਛੂੰਘੀ ਘਾਟੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਕਿਸ ਅੱਖਰ ਵਰਗੀ ਹੈ?

(i) V (ii) I (iii) U (iv) L

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6 ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡੈਲਟਾ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ?

(i) ਪਾਇਥਾਗੋਰਸ (ii) ਹੈਰੋਡੋਟਸ (iii) ਮੈਗੋਲਨ (iv) ਆਰੀਆ ਭੱਟ

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਨਦੀ ਘਾਟੀ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਮਾਰਗ ਦੀਆਂ ਦੋ ਥਲ ਆਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ?

2. ਡੈਲਟੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਕੋਈ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੱਸੋ?

3. ਗਾਰਜ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

4. ਮਹਾਨ ਖੱਡ ਜਾਂ ਕੈਨੀਅਨ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

5. ਜਲ ਝਰਨੇ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦੇ ਹਨ?

6. ਜਲੋੜ ਸੰਕੁ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦੇ ਹਨ?

7. ਨਦੀ ਵਿਸਰਪਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

8. ਡੈਲਟਾ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦਾ ਹੈ?

9. ਧਨੁੱਖ-ਆਕਾਰੀ ਝੀਲ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

10. ਬ੍ਰੇਡਿਡ ਸਟਰੀਮ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ?

ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੋਆਈ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?

2. ਅਰੁੱਧ ਨਦੀ ਮੁੱਖ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?

3. ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਅਪਰਦਨ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?

4. ਨਦੀ ਘਾਟੀ ਦੇ ਉਪਰਲੇ ਮਾਰਗ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਥਲ ਆਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ?

5. ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸੱਪਦਾਰ ਮੌਜ਼ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਸਮਝਾਓ?

6. ਵੀ ਆਕਾਰੀ ਅਤੇ ਆਈ ਆਕਾਰੀ ਘਾਟੀ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ?

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਵਰਗਦੇ ਜਲ ਦੀਆਂ ਭੌ-ਖੋਰ ਅਤੇ ਭੌ-ਉਸਾਰੀ ਦੀਆਂ ਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?

2. ਨਦੀ ਜਾਂ ਦਰਿਆ ਦੇ ਮੱਧਵਰਤੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਬਣਨ ਵਾਲੀਆਂ ਭੂ-ਅਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ

ਵਰਨਣ ਕਰੋ?

3. ਨਦੀ ਜਾਂ ਦਰਿਆ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੜ੍ਹਾਅ ਵਿੱਚ ਬਣਨ ਵਾਲੀਆਂ ਭੂ-ਅਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਨਦ ਕਰੋ?

ਪਾਠ-9

ਹਿੰਮ ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਭੂ-ਦ੍ਰਿਸ਼

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਗਲੇਸੀਅਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
2. ਹਿੰਮ ਖੇਤਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?
3. ਹਿੰਮ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
4. ਹਿੰਮ ਨਦੀਆਂ ਕਿਹੜੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚੱਲਦੀਆਂ ਹਨ?
5. ਹਿੰਮ ਕੁੰਡ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
6. ਹਿੰਮੋੜ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?
7. ਡਰੱਮਲਿਨ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
8. ਹਿੰਮ ਨਦੀ ਦੇ ਅਪਰਦਨ ਤੋਂ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਭੂ-ਆਕਾਰ ਬਣਦੇ ਹਨ?
9. ਹਿੰਮ ਨਦੀ ਕਿਵੇਂ ਜਨਮ ਲੈਂਦੀ ਹੈ?
10. ਨਾਸਾ (NASA) ਦੀ ਖੋਜ ਮੁਤਾਬਿਕ ਐਨਟਾਰਕਟਿਕ ਮਹਾਦੀਪ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਹਾਕਾ ਕਿੰਨੇ ਡਿਗਰੀ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-1 ਹਿੰਮ ਨਦੀ ਦੇ ਗਤੀਸੀਲ ਹੋਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸ ਵਿਗਿਆਨੀ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ?

- (i) ਹੈਰੋਡੋਟਸ (ii) ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹੂਜ਼ੋ (iii) ਲੁਇਸ (iv) ਅਰਸਤੂ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-2 ਕਿਸ ਭੂ-ਆਕਿਤੀ ਨੂੰ ਆਂਡਿਆਂ ਦੀ ਟੋਕਰੀ ਵਰਗੇ ਧਰਾਤਲ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਪੁਕਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (i) ਹਿੰਮੜੋ (ii) ਹਿੰਮਕੁੰਡ (iii) ਮੁਨਾਰਾ (iv) ਡਰੱਮਲਿਨ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3 ਹਿੰਮ ਨਦੀਆਂ ਦੀ ਅਪਰਦਨ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਨਿਰਮਾਣਿਤ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਆਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਕੀ ਆਖਦੇ ਹਨ?

- (i) ਪਰਬਤੀ ਝੀਲ (ii) ਤੀਖਣ ਕਟਕ (iii) ਹਿੰਮ ਕੁੰਡ (iv) ਕੌਲ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4 ਹਿੰਮ ਨਦੀ ਦਾ ਢੇਰੀ ਹੋਇਆ ਮਲਬਾ ਜਿਧ ਸਮੇਂ ਹਿੰਮ ਨਦੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅੰਤਰ ਇੱਕ ਰੇਖਾ ਵਿੱਚ ਨਿਖੇਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

- (i) ਬਗਲੀ ਹਿੰਮੋੜ (ii) ਮੱਧਵਰਤੀ ਹਿੰਮੋੜ (iii) ਖੁਰਦੇ ਹਿੰਮੋੜ (iv) ਧਰਾਤਲੀ ਹਿੰਮੋੜ

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਹਿੰਮ ਖੇਤਰ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਕਾਰਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ?
2. ਹਿੰਮ ਦਰਾਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
3. ਹਿੰਮ ਨਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੱਸੋ?
4. ਸਰਕ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
5. ਯੂ-ਆਕਾਰ ਦੀ ਘਾਟੀ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦੀ ਹੈ?
6. ਲਟਕਵੀਂ ਘਾਟੀ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਹਿੰਮ ਰੇਖਾ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ?
2. ਹਿੰਮ ਨਦੀ ਘਸਰਣ ਅਤੇ ਤੋੜਨ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕੀ ਹੈ, ਸਮਝਾਓ?
3. ਹਿੰਮ ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਅਪਰਦਨ ਕਾਰਜ ਰਾਹੀਂ ਨਿਰਮਾਣਿਤ ਭੂ-ਬੱਲ ਰੂਪ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿਓ?
4. ਹਿੰਮ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ? ਹਿੰਮ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੱਸੋ?
5. ਅਪਖੇਪ ਮੈਦਾਨ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਸਮਝਾਓ?

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਹਿੰਮ ਨਦੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਭੌ-ਬੋਰ ਅਤੇ ਭੌ-ਉਸਾਰੀ ਦੀਆਂ ਕ੍ਰਿਆਵਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?
2. ਗਲੋਬੀਅਰ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?

ਪਾਠ-10

ਪੌਣਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਭੂ-ਦ੍ਰਿਸ਼

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਮਾਰੂਬਲ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
2. ਪੌਣਾਂ ਕਿਹੜੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨਾਵਰਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਕ ਹਨ?
3. ਖੁੰਬ ਆਕਾਰੀ ਚਟਾਨਾਂ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ?
4. ਪੌਣ ਅਪਵਾਹਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
5. ਪੌਣ ਰਗੜ ਕੀ ਹੈ?
6. ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮਾਰੂਬਲ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
7. ਵਾਯੂ ਗਰਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
8. ਇਨਸਲਬਰਗ ਸ਼ਬਦ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਹੈ?

9. ਡਿਮੋਏਜ਼ਲ ਸ਼ਬਦ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਹੈ?
10. ਜ਼ਿਉਯਨ ਸ਼ਬਦ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਹੈ?
11. ਟਿੱਬੇ (ਰੇਤਲੇ) ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
12. ਬਰਖਾਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
13. ਲੋਇਸ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
14. ਲੋਇਸ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਨਿਖੇਪ ਕਿੱਥੇ ਮਿਲਦਾ ਹੈ?
15. ਹਵਾ ਦੇ ਅਪਰਦਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪ ਦੱਸੋ?
16. ਲੋਇਸ ਸ਼ਬਦ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ?
17. ਐਟੇਕਾਮਾ ਮਾਰੂਬਲ ਕਿਸ ਮਹਾਂਦੀਪ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ?
18. ਨਕਲਿਸਤਾਨ (OASIS) ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-1 ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਲੱਗਭੱਗ ਕਿੰਨਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਮਾਰੂਬਲੀ ਅਤੇ ਅਰਧ ਮਾਰੂਬਲੀ ਹੈ?

- (i) ਚੌਥਾ ਹਿੱਸਾ (ii) ਪੰਜਵਾਂ ਹਿੱਸਾ (iii) ਤੀਜਾ ਹਿੱਸਾ (iv) ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-2 ਪੌਣਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਪਰਦਨ ਕਾਰਜ ਕਿੰਨੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (i) ਦੋ (ii) ਚਾਰ (iii) ਪੰਜ (iv) ਤਿੰਨ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-3 ਪੌਣ ਅਪਘਸ਼ਰਣ ਦਾ ਕੰਮ ਧਰਾਤਲ ਤਲ ਤੋਂ ਲੱਗਭੱਗ ਕਿੰਨੇ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤੱਕ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

- (i) 10-15 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤੱਕ (ii) 20-25 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤੱਕ
- (iii) 40-50 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤੱਕ (iv) ਧਰਾਤਲ ਤਲ ਦੇ ਨਾਲ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-4 ਇਨਸਲਬਰਗ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ?

- (i) ਜਰਮਨੀ (ii) ਫਰਾਂਸੀਸੀ (iii) ਅਰਬੀ (iv) ਯੂਨਾਨੀ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-5 ਆਰਬਰ ਹੋਮ ਨੇ ਯਾਰਡਗ ਨਾਮੀ ਭੂ-ਰੂਪ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕੀ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?

- (i) ਜਵੀਕੈਂਟਰ (ii) ਅੰਡਿਆਂ ਵਾਲੀ ਟੋਕਰੀ (iii) ਕੁੱਕੜ ਕਲਰੀ (iv) ਜ਼ਿਊਅਨ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-6 ਬਰਖਾਨ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?

- (i) ਦੀਪੀ ਪ੍ਰਬਤ (ii) ਲੋਇਸ (iii) ਰੇਤਲੀ ਪਹਾੜੀ (iv) ਯਾਰਡਗ

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਪੌਣਾਂ ਦੀ ਅਪਰਦਨ ਕ੍ਰਿਆਂ ਕਿਹੜੇ ਤੱਤਾਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ?
2. ਪੌਣ ਅਪਵਾਹਨ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

3. ਪੌਣ ਅਪਘਰਸ਼ਣ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ?
4. ਭੁੰਬ ਆਕਾਰੀ ਚਟਾਨਾਂ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ?
5. ਇਨਸਲਬਰਗ ਸ਼ਬਦ ਕਿੱਥੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ?
6. ਰੇਤਲੇ ਟਿੱਬਿਆਂ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ?
7. ਬਰਖਾਨ ਦੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
8. ਯਾਰਡੰਗ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦੇ ਹਨ?
9. ਜ਼ਿਊਜ਼ਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਸਥਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਰੇਤਲੇ ਟਿੱਬਿਆਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦਿਉ?
2. ਤਿਰਛੇ ਅਤੇ ਲੰਬਕਾਰੀ ਰੇਤਲੇ ਟਿੱਬਿਆਂ ਦਾ ਵਰਣਣ ਕਰੋ?
3. ਲੋਇਸ ਦੇ ਮੈਦਾਨਾਂ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ?

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਪੌਣਾਂ ਦੇ ਅਪਰਦਨ ਅਤੇ ਨਿਖੇਪਣ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਵਰਣਣ ਕਰੋ?
2. ਪੌਣਾਂ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?

ਪਾਠ-11

ਸਾਗਰੀ ਲਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜ

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਸਾਗਰੀ ਤੱਟ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
2. ਤੱਟ ਰੇਖਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
3. ਤੀਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
4. ਸਾਗਰੀ ਖੜੀ ਚਟਾਨ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
5. ਰੋਧੀ ਭਿੱਤੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਿੱਥੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
6. ਭੂ-ਜੀਭ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
7. ਭਾਰਤ ਦੇ ਤੱਟਾਂ ਤੇ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲੈਗੂਨ ਝੀਲਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੱਸੋ?
8. ਬੀਚ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
9. ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਘੁਲਣਸ਼ੀਲ ਚਟਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੱਸੋ?

ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-1 ਜਿਸ ਸਥਾਨ ਤੇ ਸਾਗਰੀ ਜਲਵਰਤੀ ਭਾਗ ਅਤੇ ਬਲਵਰਤੀ ਭਾਗ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

(i) ਤੱਟ ਰੇਖਾ (ii) ਕਿਨਾਰਾ (iii) ਤੀਰ ਰੇਖਾ (iv) ਸਾਗਰੀ ਤੱਟ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-2 ਲਹਿਰ ਦੇ ਉਪਰ ਨੂੰ ਉੱਭਰੇ ਹੋਏ ਭਾਗ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

(i) ਲਹਿਰ ਸਿਖਰ (ii) ਲਹਿਰ ਦਰੋਣੀ (iii) ਲਹਿਰ ਗਤੀ (iv) ਲਹਿਰ ਖੇਤਰ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-3 ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਭਿੱਤੀ ਦਾ ਇਕ ਸਿਰਾ ਤੱਟ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਸਿਰਾ ਸਾਗਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਵਧਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

(i) ਪੁਲਿਨ (ii) ਸਾਗਰੀ ਮਹਿਰਾਬ (iii) ਖੜੀ ਚੱਟਾਨ (iv) ਝੂ-ਜੀਭ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-4 ਲਹਿਰ ਦੇ ਥੱਲੇ ਵੱਲ ਨੂੰ ਦੱਬੇ ਹੋਏ ਭਾਗ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

(i) ਲਹਿਰ ਦਰੋਣੀ (ii) ਲਹਿਰ ਸਿਖਰ (iii) ਲਹਿਰ ਉਚਾਈ (iv) ਕੋਈ ਨਹੀਂ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-5 ਜਦੋਂ ਸਾਗਰੀ ਗੁਫਾਵਾਂ ਦੀ ਛੱਤ ਤੇ ਪਈਆਂ ਤੇਢ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਛੱਤ ਦੇ ਆਰਪਾਰ ਛੇਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

(i) ਵਾਯੂ ਛੇਕ (ii) ਖੁੰਘ (iii) ਜਿਓ (iv) ਖੱਡ

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਅਨਾਵਿਰਤੀਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਕ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
2. ਸਾਗਰੀ ਲਹਿਰਾਂ ਕੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
3. ਲੈਗੂਨ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
4. ਦਲਦਲ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
5. ਸਾਗਰੀ ਲਹਿਰਾਂ ਦਾ ਅਪਰਦਨ ਕਿੰਨ੍ਹਾਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
6. ਖੜੀ ਚਟਾਨ ਤੇ ਲਹਿਰ ਅਪਰਦਨ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ?
7. ਸਟੈਕ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਸਾਗਰੀ ਤੱਟ, ਤੱਟ ਰੇਖਾ, ਤੀਰ ਰੇਖਾ ਤੇ ਬੀਚ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
2. ਲੈਗੂਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ, ਚਿੱਤਰ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ?
3. ਸਮੁੰਦਰੀ ਬੀਚ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦੇ ਹਨ?
4. ਸਾਗਰੀ ਗੁਫਾਵਾਂ ਕੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਚਿੱਤਰ ਸਹਿਤ ਸਮਝਾਓ?
5. ਕਲਿੱਝ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
6. ਸਾਗਰੀ ਥੰਮ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦੇ ਹਨ?

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਸਾਗਰੀ ਲਹਿਰਾਂ ਦੇ ਅਪਰਦਨ ਅਤੇ ਨਿਖੇਪਣ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?
2. ਸਾਗਰੀ ਲਹਿਰਾਂ ਦੇ ਨਿਖੇਪਣ ਤੋਂ ਬਣੀਆਂ ਸਥਲਅਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?

ਪਾਠ-12

ਭੂਮੀਗਤ ਜਲ ਦੇ ਕਾਰਜ

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਭੂਮੀਗਤ ਜਲ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਸ੍ਰੋਤ ਹਨ?
2. ਜਲਸਤਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?
3. ਚਟਾਨਾਂ ਦੀ ਮੁਸਾਮਦਾਰਤਾ ਕੀ ਹੈ?
4. ਜਲਭਰੀ ਪਰਤ, ਚਟਾਨ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਪਰਤ ਹੈ?
5. ਪਾਤਾਲ ਤੋੜ ਖੂਹਾਂ ਨੂੰ ਆਰਟੀਜ਼ਨ ਖੂਹ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
6. ਜਲ ਚਸ਼ਮਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
7. ਗੀਜ਼ਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
8. ਸਟੈਲਕਸਾਇਟ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?
9. ਸਟੈਲਗਮਾਇਟ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?
10. ਭੂਮੀਗਤ ਜਲ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
11. ਗੀਜ਼ਰ ਜਾਂ ਗਰਮ-ਫੁਹਾਰਾ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-1 ਜਿਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਮੁਸਾਮਦਾਰ ਚੱਟਾਨ ਦੀ ਤਹਿ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਜਲ ਨਾਲ ਭਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਉਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

(i) ਚੱਟਾਨ ਪ੍ਰਵਾਹ	(ii) ਅਸੰਤ੍ਰਿਪਤ	(iii) ਸੰਤ੍ਰਿਪਤ	(iv) ਕੋਈ
ਖੇਤਰ	ਖੇਤਰ	ਖੇਤਰ	ਨਹੀਂ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-2 ਚੱਟਾਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

(i) ਚਟਾਨਾਂ ਦੀ ਮੁਸਾਮਦਾਰਤਾ	(ii) ਚਟਾਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਯੋਗਤਾ	(iii) ਜਲਭਰੀ ਪਰਤ
(iv) ਸਹਿਜਾਤ ਜਲ		

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-3 ਪਾਤਾਲ ਤੋੜ ਖੂਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

(i) ਆਰਟੀਜ਼ਨ ਖੂਹ	(ii) ਸਥਾਈ ਖੂਹ	(iii) ਅਸਥਾਈ ਖੂਹ	(iv) ਡੋਲਾਇਨ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-4 ਪਲੋਜ਼ੀ ਦਾ ਦੂਜਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?

(i) ਸਕੁੰਡ	(ii) ਪੋਨੋਰ	(iii) ਰਾਜਕੁੰਡ	(iv) ਡੋਲਾਇਨ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-5 ਸਟੈਲਕਸਾਇਟ ਭੂ ਦਿਸ਼ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਕਰਕੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

(i) ਹਵਾ ਰਾਹੀਂ	(ii) ਦਰਿਆ ਰਾਹੀਂ	(iii) ਭੂਮੀਗਤ ਜਲ ਰਾਹੀਂ	(iv) ਹਿੰਸ ਨਦੀ ਰਾਹੀਂ

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਭੂਮੀਗਤ ਜਲ ਦੇ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ?
2. ਚਸ਼ਮੇ ਕੀ ਹਨ, ਕਿੰਨੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਨ, ਬਿਆਨ ਕਰੋ?
3. ਅਵਕੂਟ ਤੇ ਜਲ ਕੁੰਡ ਦੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
4. ਸਟੈਲਕਸਾਇਟ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?
5. ਸਟੈਲਗਮਾਇਟ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?
6. ਭੂਮੀਗਤ ਜਲ ਪੱਧਰ ਦੇ ਉੱਚਾ ਨੀਵਾਂ ਹੋਣ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹਨ?
7. ਆਰਟੀਜ਼ੀਅਨ ਖੂਹ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
8. ਗਾਈਜ਼ਰ ਅਤੇ ਗਰਮ ਚਸ਼ਮੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ?
9. ਕਾਰਸਟ ਝੀਲਾਂ ਕਿਹੜੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ?

ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਜਲ ਚੱਕਰ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ?
2. ਸੰਤ੍ਰਪਿਤ ਅਤੇ ਅਸੰਤ੍ਰਪਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ?
3. ਚਟਾਨਾਂ ਦੀ ਮੁਸਾਮਦਾਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ਯੋਗਤਾ ਵਿਚ ਫਰਕ ਸਮਝਾਓ?
4. ਪ੍ਰਵੇਸ਼ਯੋਗ ਚਟਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਵੇਸ਼ਯੋਗ ਚਟਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਸਮਝਾਓ?
5. ਕੁਦਰਤੀ ਪੁੱਲ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦੇ ਹਨ?

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਭੂਮੀਗਤ ਜਲ ਦੇ ਅਪਰਦਨ ਅਤੇ ਨਿਖੇਪਣ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?
2. ਭੂਮੀਗਤ ਜਲ ਦੇ ਨਿਖੇਪਣ ਤੋਂ ਬਣੀਆਂ ਸਬਲ ਅਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?

ਪਾਠ-13

ਮੁੱਖ ਸਬਲ ਰੂਪ

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਪ੍ਰਬਤ ਧਰਾਤਲ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
2. ਕੀ ਪ੍ਰਬਤ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਉੱਚੇ ਉੱਠੇ ਹੋਏ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ?
3. ਪ੍ਰਬਤਾਂ ਦੀਆਂ ਢਲਾਣਾਂ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਤੱਲ ਤੋਂ ਕਿੰਨੀ ਉਚਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

4. ਪਰਬਤਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਣ ਕਿਹੜੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
5. ਪਰਬਤਾਂ ਨੂੰ ਸਥਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
6. ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਭੂਮੀਆਂ ਵਿੱਚਕਾਰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਪਰਬਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਪਰਬਤ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
7. ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਬਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
8. ਮੌਲਿਕ ਜਾਂ ਟੈਕਟੋਨਿਕ ਪਰਬਤਾਂ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਕਿਹੜੀਆਂ ਭੂ-ਗਰਭੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕਰਕੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
9. ਵਲਦਾਰ ਪਰਬਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜਆਂ ਗਤੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
10. ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪ੍ਰਬਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਹੋਰ ਪਰਬਤ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
11. ਪਠਾਰ ਧਰਾਤਲ ਤੇ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਕਿਹੜੀ ਕੁਦਰਤੀ ਬਲ-ਆਕ੍ਰਿਤੀ ਹੈ।
12. ਕੀ ਪਠਾਰਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਅਤੇ ਚੋਟੀਆਂ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿੰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
13. ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪਠਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
14. ਮੈਦਾਨਾਂ ਦੀ ਸਮੁੰਦਰ ਤੱਲ ਤੋਂ ਉਚਾਈ ਕਿੰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
15. ਸੀਸੈਨ ਨਾਮੀ ਵਿਗਿਆਨੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਦਾਨ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
16. ਤੱਟਵਰਤੀ ਮੈਦਾਨ ਕਿਹੜੇ ਮੈਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
17. ਪਰਬਤ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
18. ਮੈਦਾਨ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
19. ਪਠਾਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
20. ਪਠਾਰ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
21. ਮੈਦਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
22. ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬਲਰੂਪ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
23. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮੌਜ਼ਦਾਰ ਪਰਬਤ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
24. ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਮੈਦਾਨਾਂ ਦੇ ਉਦਾਹਰਨ ਦਿਓ?

ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-1 ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਕਿੰਨੇ ਬਲਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?

- (i) ਦੋ (ii) ਤਿੰਨ (iii) ਚਾਰ (iv) ਪੰਜ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-2 ਪਰਬਤਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ?

- (i) ਦੋ (ii) ਪੰਜ (iii) ਛੇ (iv) ਤਿੰਨ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-3 ਲਗਭਗ ਕਿੰਨੇ ਬਲ ਤੇ ਮੈਦਾਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਹੈ?

- (i) 41% (ii) 30% (iii) 51% (iv) 25%

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-4 ਭਾਰਤ ਦੇ ਗੰਗਾ-ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਕਿਹੜੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ।

- (i) ਤੱਟ ਦੇ ਮੈਦਾਨ (ii) ਲੋਇਸ ਦੇ ਮੈਦਾਨ (iii) ਜਲੋਂਚ ਮੈਦਾਨ (iv) ਚੂਨੇਦਾਰ ਮੈਦਾਨ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-5 ਕਿਸ ਪਠਾਰ ਨੂੰ ‘ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਡੱਤ’ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (i) ਤਿੱਬਤ ਦੀ ਪਠਾਰ (ii) ਦੱਖਣ ਦੀ ਪਠਾਰ (iii) ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੀ ਪਠਾਰ
(iv) ਕੋਲੋਰੋਡੋ ਦੀ ਪਠਾਰ

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਵਲਦਾਰ ਪਰਬਤਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
2. ਹੋਰਸਟ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
3. ਰਿਫਟਵਾਦੀ ਜਾਂ ਦਰਾੜ ਘਾਟੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
4. ਪਰਬਤਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
5. ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਮੌਜ਼ਦਾਰ ਪਰਬਤਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
6. ਪਰਬਤ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ?
7. ਰਚਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪਰਬਤਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ?
8. ਅਵਸ਼ਿਸ਼ਟ ਪਰਬਤ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦੇ ਹਨ?
9. ਅਪਰਦਨ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦੇ ਹਨ?
10. ਨਿਖੇਪਣ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦੇ ਹਨ?
11. ਪਠਾਰ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ?
12. ਮੈਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਅੰਨ ਭੰਡਾਰ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
13. ਮੈਦਾਨਾਂ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ, ਕਿਉਂ?
14. ਬਲਾਕ ਪਰਬਤ ਅਤੇ ਮੌਜ਼ਦਾਰ ਪਰਬਤ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਦੱਸੋ?
15. ਬਲਾਕ ਪਰਬਤ ਅਤੇ ਰਿਫਟ ਘਾਟੀ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਦੱਸੋ?
16. ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਉਸ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਪਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?

ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਪਰਬਤ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ?
2. ਪਠਾਰ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਪਠਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ?
3. ਮੈਦਾਨ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਮੈਦਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ?
4. ਮੈਦਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਸੰਘਣੀ ਵਸੋਂ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹਨ?
5. ਪਰਬਤਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਦੱਸੋ?
6. ਅੰਤਰਪਰਬਤੀ ਪਠਾਰ ਅਤੇ ਪਰਬਤ-ਪ੍ਰਾਂਤੀ ਪਠਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਦੱਸੋ?
7. ਉਜੋਨ ਮੰਡਲ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਪਰਬਤਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਣ ਕਰੋ। ਇੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ, ਰਚਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਦੱਸੋ?
2. ਪਰਬਤਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਦੱਸੋ?
3. ਪਠਾਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ, ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੱਸੋ?
4. ਪਠਾਰਾਂ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਮਹੱਤਵ ਦੱਸੋ?
5. ਮੈਦਾਨ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਵਰਗੀਕਰਣ ਅਤੇ ਰਚਨਾ ਦੱਸੋ?
6. 'ਮੈਦਾਨ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਧੁਰੇ ਹਨ' ਇਸ ਕਥਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੈਦਾਨਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੱਸੋ?
7. ਮਹਾਂਦੀਪਾਂ ਦੇ ਖਿੱਚਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?

ਪਾਠ-14

ਭੂਚਾਲ ਅਤੇ ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀ

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
2. ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀ ਹੋਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
3. ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀ ਕਾਰਜ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
4. ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀ ਕੌਨ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
5. ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀ ਦੇ ਵਿਸਫੋਟ ਸਮੇਂ ਕਿੰਨੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ?
6. ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀ ਦਾ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਿਖੋ?
7. ਸ਼ਾਂਤਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਚੁਫੇਗੀ ਪੇਟੀ ਵਿੱਚ ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸਫੋਟ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੀ ਕਾਰਣ ਹੈ?
8. ਮੱਧ ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਪੇਟੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕੀ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
9. ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀ ਕਾਰਜਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਿਰਮਿਤ ਬਲ-ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਵਰਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
10. ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀ ਗਰਦਨ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?
11. ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀ ਕਰੋਟਰ ਜਾਂ ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀ ਮੂੰਹ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
12. ਕੈਲਡਰਾ ਸ਼ਬਦ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
13. ਭੂਚਾਲ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਰਕੇ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ?

14. ਭੂਚਾਲ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
15. ਰਿਚਟਰ ਪੈਮਾਨਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
16. ਭੂਚਾਲ ਫੋਕਸ ਜਾਂ ਭੂਚਾਲ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?
17. ਭੂਚਾਲ ਫੋਕਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕੀ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
18. ਅਧਿਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਭੂਚਾਲ ਕੇਂਦਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?
19. ਸਿਸਮੋਗਰਾਫ ਜਾਂ ਸਿਸਮੋਮੀਟਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
20. ਸਮ-ਭੂਚਾਲੀ ਰੇਖਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
21. ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਤਰੰਗਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
22. ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਤਰੰਗਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
23. ਗੌਣ ਤਰੰਗਾਂ ਕਿਹੜੇ ਕਣਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਲੰਘ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ?
24. ਧਰਾਤਲੀ ਤਰੰਗਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕੀ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
25. ਧਰਾਤਲੀ ਤਰੰਗਾਂ ਕਿੱਥੇ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ?
26. ਕਿਹੜੀਆਂ ਤਰੰਗਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭਿੰਕਰ ਅਤੇ ਤਬਾਹਕੁਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
27. ਭੂਚਾਲਾਂ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਣ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
28. ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਇੱਕ ਨਕਾਰਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਿਖੇ?
29. ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਇੱਕ ਰਚਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਿਖੇ?
30. ਸ਼ਾਂਤ ਮਹਾਸਾਗਰੀ ਚੁਤਰੜੀ ਪੇਟੀ ਕਿੱਥੇ ਫੇਲੀ ਹੋਈ ਹੈ?
31. ਕਿਹੜੀ ਪੇਟੀ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਲਗਭਗ 65 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਭੂਚਾਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ?
32. ਵਲਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
33. ਭੱਜਣ ਕ੍ਰਿਆ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
34. ਨਾਭੀ ਜਾਂ ਫੋਕਸ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
35. ਸੁਨਾਮੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?
36. ਕ੍ਰੋਟਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
37. ਕੈਲਡਰਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?

ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-1 ਭੂਚਾਲ ਤਰੰਗਾਂ ਕਿੰਨੇ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?

- (i) ਦੋ
- (ii) ਚਾਰ
- (iii) ਤਿੰਨ
- (iv) ਪੰਜ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-2 ਫਿਊਜ਼ੀਯਾਮਾ ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ?

- (i) ਇਟਲੀ (ii) ਭਾਰਤ (iii) ਚੀਨ (iv) ਜਪਾਨ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-3 1935 ਈ: ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕਿਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਭੂਚਾਲ ਆਇਆ ਸੀ?

- (i) ਕਰਾਚੀ (ii) ਕੋਇਟਾ (iii) ਲਾਹੌਰ (iv) ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-4 ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਚਟਾਨੀ ਖੰਡ ਜੋ ਕਿ ਉੱਗਲੀ ਦੇ ਪੋਟਿਆਂ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (i) ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀ ਧੂੜ (ii) ਲਪਿਲੀ (iii) ਬੰਬ (iv) ਸਟਰੋਬਲੀ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-5 ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀ ਵਿਸਫੋਟ ਸਮੇਂ ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀ ਕਰੇਟਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦੇ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

- (i) ਰਾਖ (ii) ਮੈਗਮਾ (iii) ਲਾਵਾ (iv) ਜਲਵਾਸ਼ਪ

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀ ਵਿਸਫੋਟ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦੱਸੋ?
2. ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀ ਵਿਸਫੋਟ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੱਸੋ?
3. ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੱਸੋ?
4. ਭੂਚਾਲਾਂ ਦੀ ਉੱਤਪਤੀ ਦੇ ਕਾਰਣ ਦੱਸੋ?
5. ਭੂਚਾਲਾਂ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਿਖੋ?
6. ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਨੂੰ ਗਰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
7. ਸੂਰਜੀ ਤਾਪ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਕਿਹੜੇ ਕਾਰਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ?
8. ਮੈਗਮਾ ਅਤੇ ਲਾਵਾ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ?

ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਣ ਦੱਸੋ?
2. ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਹਾਨੀਆਂ ਦੱਸੋ?
3. ਭੂਚਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਤਰੰਗਾਂ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ?
4. ਪਲੇਟ ਟੈਕਟੋਨਿਕ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ?
5. ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀ ਕਿਹੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਭੂਚਾਲ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉੱਤਪਤੀ ਦੇ ਕਾਰਣ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਭੂਚਾਲੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?

2. ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਵਰਣਣ ਕਰੋ?
3. ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀ ਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਸਰੂਪਾਂ ਦਾ ਵਰਣਣ ਕਰੋ?
4. ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਣਣ ਕਰੋ?
5. ਹਿਮਾਲਿਆ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਭੂਚਾਲ ਦੌਰਾਨ ਨੇਪਾਲ ਦੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਦਾ ਵਰਣਣ ਕਰੋ?

ਗਕਮ-15

ਵਾਯੂਮੰਡਲ

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਪੁਲਾੜ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
2. ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
3. ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਸਦਾ ਹੀ ਧਰਤੀ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਚਿਪਕਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?
4. ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਤੋਂ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ?
5. ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਗਿਆਨੀ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੀ ਉਚਾਈ ਕਿੰਨੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ?
6. ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਤਰਾ ਕਿਸ ਗੈਸ ਦੀ ਹੈ?
7. ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਵਿਚ ਆਕਸੀਜਨ ਗੈਸ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਮਾਤਰਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
8. ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੀਆਂ ਕ੍ਰਿਆਸ਼ੀਲ ਗੈਸਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ?
9. ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਹਿਤ ਗੈਸਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ?
10. ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੇ ਲਗਭਗ 90 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜਲਵਾਸ਼ਪ ਕਿੱਥੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ?
11. ਪ੍ਰੀਵਰਤਨ ਮੰਡਲ ਦੀ ਅੱਸਤ ਉਚਾਈ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?
12. ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੀ ਤਹਿ ਨੂੰ ਕੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
13. ਪ੍ਰੀਵਰਤਨ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਉਚਾਈ ਦੇ ਵੱਧਣ ਨਾਲ ਕੀ ਤਾਪਮਾਨ ਗਿਰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
14. ਓਜ਼ੋਨ ਗੈਸ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੀ ਕਿਸ ਪਰਤ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
15. ਓਜ਼ੋਨ ਗੈਸ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਲਈ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੌਣ ਜਿਮੇਵਾਰ ਹੈ?
16. ਬਾਹਰੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਕਿਸ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਜੁਲਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤਾਪਮਾਨ ਕਿੰਨਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
14. ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦੇ ਮੂਲ ਤੱਤ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
15. ਖੁਸ਼ਕ ਹਵਾ ਕਿਹੜੇ ਤੱਤਾਂ ਤੋਂ ਬਣੀ ਹੈ?
16. ਪਰਿਵਰਤਨ ਮੰਡਲ ਨੂੰ ਪਰਿਵਰਤਨ ਮੰਡਲ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-1 ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਗੈਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ?

- (i) ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨ (ii) ਕਾਰਬਨਡਾਈਆਕਸਾਈਡ (iii) ਆਕਸੀਜਨ (iv) ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-2 ਪ੍ਰਿਬਵੀ ਤੋਂ ਛੱਡੀਆਂ ਰੇਡੀਓ ਤਰੰਗਾਂ ਕਿਸ ਮੰਡਲ ਤੋਂ ਪਰਵਰਤਿਤ ਹੋ ਕੇ ਮੁੜ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ?

- (i) ਉਜ਼ੋਨ ਮੰਡਲ (ii) ਆਇਨ ਮੰਡਲ (iii) ਅਸ਼ਾਂਤ ਮੰਡਲ (iv) ਸਮਤਾਪ ਮੰਡਲ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-3 ਗਰੀਨ ਹਾਊਸ ਗੈਸ ਕਿਸ ਗੈਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (i) ਆਕਸੀਜਨ (ii) ਕਾਰਬਨਡਾਈਆਕਸਾਈਡ (iii) ਨਿਉਨ (iv) ਹੀਲੀਅਮ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-4 ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਉਚਾਈ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਜਲਵਾਸ਼ਪ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?

- (i) 8500 ਮੀਟਰ (ii) 6500 ਮੀਟਰ (iii) 7500 ਮੀਟਰ (iv) 5500 ਮੀਟਰ

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੀ ਰਚਨਾ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ?
2. ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ?
3. ਪਰਿਵਰਤਨ ਮੰਡਲ ਅਤੇ ਸਮਤਾਪ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਦੱਸੋ?
4. ਸੰਵਹਿਣ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
5. ਉਜ਼ੋਨ ਮੰਡਲ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦਸੋ?
6. ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਧੂੜਕਣਾਂ ਦੀ ਕੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ?
7. ਭੂ-ਮੱਧ ਰੇਖੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਵਾਯੂ-ਦਾਬ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਣ ਹਨ?
8. ਆਇਨ ਮੰਡਲ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਚਾਨੌਂਦਾ ਪਾਉ?

ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਪਰਿਵਰਤਨ ਮੰਡਲ ਨੂੰ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਰਤ ਕਿਉਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
2. ਵਪਾਰਕ ਪੌਣਾਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ? ਇਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੱਸੋ?
3. ਮਾਨਸੂਨ ਪੌਣਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਮੱਖ ਖੇਤਰ ਦੱਸੋ?
4. ਗ੍ਰੀਨ ਹਾਊਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ? ਇਸ ਦੀ ਬਣਤਰ ਦੱਸੋ?
2. ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਦਸੋ?

ਪਾਠ-17

ਤਾਪਮਾਨ

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੀ ਗਰਮੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਰੋਤ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
2. ਕੀ ਗਰਮੀ ਅਤੇ ਤਾਪਮਾਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹੀ ਅਰਥ ਹੈ?
3. ਗਰਮੀ ਅਤੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
4. ਕਿਸੇ ਸਥਾਨ ਦਾ ਅੰਸਤ ਤਾਪਮਾਨ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
5. ਕੀ, ਕਿਸੇ ਸਥਾਨ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਉਸਦੇ ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ ਜਾਂ ਭੂਮੱਧ ਰੇਖਾ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
6. ਦੈਨਿਕ ਤਾਪਅੰਤਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
7. ਤਾਪਮਾਨ ਦੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਦਰ ਨਾਲ ਘੱਟਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿੱਤੀ ਨੂੰ ਕੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
8. ਕੀ, ਸਧਾਰਣ ਰੂਪ ਵਿਚ ਭੂਮੱਧ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਧਰੁੱਵਾਂ ਵੱਲ ਨੂੰ ਤਾਪਮਾਨ ਘਟਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
9. ਸਮਤਾਪ ਰੇਖਾਵਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
10. ਉਸ਼ਣ ਜਾਂ ਤਪਤ ਖੰਡ ਕਿਹੜੇ ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਿਤ ਹੈ?
11. ਸ਼ੀਤ ਉਸ਼ਣ ਜਾਂ ਨੀਮ ਤਪਤ ਖੰਡ ਕਿਹੜੇ ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਿਤ ਹਨ?
12. ਸ਼ੀਤ ਜਾਂ ਨੀਮ ਖੰਡ ਕਿਹੜੇ ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਿਤ ਹਨ?
13. ਸੂਰਜੀ ਤਾਪ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ?
14. ਅੰਸਤ ਦੈਨਿਕ ਤਾਪਮਾਨ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-1 ਧਰਾਤਲ ਤੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਤਾਪਮਾਨ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਾਲੀ ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

(i) ਸਮਵਰਖਾ ਰੇਖਾ (ii) ਸਮਉੱਚ ਰੇਖਾ (iii) ਸਮਤਾਪ ਰੇਖਾ (iv) ਸਮਦਾਬ ਰੇਖਾ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-2 ਉਚਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 165 ਮੀਟਰ ਪਿੱਛੇ ਕਿੰਨੇ ਡਿਗਰੀ ਤਾਪਮਾਨ ਘੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

(i) $2^{\circ} C$ (ii) $1.5^{\circ} C$ (iii) $1^{\circ} C$ (iv) $0^{\circ} C$

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-3 ਕਰਕ ਰੇਖਾ ਤੇ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਕਦੋਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ?

(i) 22 ਦਸੰਬਰ (ii) 21 ਜੂਨ (iii) 23 ਸਤੰਬਰ (iv) 21 ਮਾਰਚ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-4 ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਠੰਡਾ ਸਥਾਨ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?

- (i) ਕਸ਼ਮੀਰ (ii) ਮੈਲਬਰਨ (iii) ਵਰਖੋਯਾਸਕ (iv) ਮੈਨੀਟੋਬਾ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-5 ਮਕਰ ਰੇਖਾ ਤੇ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਕਦੋਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ?

- (i) 23 ਸਤੰਬਰ (ii) 21 ਜੂਨ (iii) 22 ਦਸੰਬਰ (iv) 21 ਮਾਰਚ

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਸੂਰਜੀ ਤਾਪ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ?
2. ਸਮਤਾਪ ਰੇਖਾਵਾਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿੱਚਕਾਰ ਰੇਖਾਵਾਂ ਦੇ ਸਮਾਂਤਰ ਕਿਉਂ ਹਨ?
3. ਐਨਿਕ ਤਾਪ ਅੰਤਰ ਕੀ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ?
4. ਸਲਾਨਾ ਤਾਪ ਅੰਤਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ?
5. ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਨੂੰ ਗਰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
6. ਸੂਰਜੀ ਤਾਪ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਕਿਹੜੇ ਕਾਰਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ?
7. ਗਰਮੀ ਅਤੇ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
8. ਦਿਨ ਦਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਾਪਮਾਨ ਅਤੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਾਪਮਾਨ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਸਮਤਾਪ ਰੇਖਾਵਾਂ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ?
2. ਤਾਪ ਕਟੀਬੰਧਾਂ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਸਹਿਤ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
3. ਸੂਰਜੀ ਤਾਪ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
4. ਧਰਾਤਲ ਦੀ ਕਿਸਮ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ?

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਕਿਸੇ ਸਥਾਨ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਕਿਹੜੇ ਤੱਤਾਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਓ।
2. ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਕਿਵੇਂ ਗਰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਵੱਖ ਵੱਖ ਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਦੱਸੋ?
3. ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਤਾਪਮਾਨ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?

ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਪੌਣਾਂ

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਹਵਾ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
2. ਕੀ ਹਵਾ ਦਾ ਭਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
3. ਹਵਾ ਦਾ ਦਬਾਅ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
4. ਸਮੁੰਦਰ ਤੱਲ ਤੇ ਹਵਾ ਦਾ ਭਾਰ ਕਿੰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
5. ਹਵਾ ਦਾ ਦਬਾਅ ਮਾਪਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਯੰਤਰ ਨੂੰ ਕੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
6. ਹਵਾ ਦੇ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਤਾਪਮਾਨ ਦਾ ਕੀ ਸੰਬੰਧ ਹੈ?
7. ਹਵਾ ਦਾ ਦਬਾਅ ਕਿਥੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
8. ਸਮੁੰਦਰ ਤੱਲ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਉੱਠਣ ਨਾਲ ਹਵਾ ਦਾ ਦਬਾਅ ਕਿੰਨਾ ਘੱਟਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
9. ਹਵਾ ਦੇ ਦਬਾਅ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
10. ਹਵਾ ਦੇ ਦਬਾਅ ਦੀਆਂ ਸੱਤ ਪੇਟੀਆਂ ਕਿਉਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ?
11. ਭੂਮਧੰਡ ਘੱਟ ਦਬਾਅ ਦੀ ਪੇਟੀ ਕਿੱਥੇ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ?
12. ਉਪ ਧਰੁੱਵੀ ਘੱਟ ਦਬਾਅ ਦੀਆਂ ਪੇਟੀਆਂ ਕਿੱਥੇ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ?
13. ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਦੂਸਰੇ ਸਥਾਨ ਵੱਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਹਵਾ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
14. ਪੌਣ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਕਿਵੇਂ ਚਲਦੀ ਹੈ?
15. ਪੌਣਾਂ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਕੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
16. ਕਿਹੜੀਆਂ ਪੌਣਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਪੌਣਾਂ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
17. ਕਿਹੜੀਆਂ ਪੌਣਾਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਪੌਣਾਂ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
18. ਘੋੜਿਆਂ ਵਾਲੇ ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ ਜਾਂ ਉਪ ਉਸ਼ਣ ਸ਼ਾਂਤ ਪੌਣ ਪੇਟੀਆਂ ਕਿੱਥੇ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ?
19. ਪੱਛਮੀ ਪੌਣਾਂ ਕਦੋਂ ਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਅਸ਼ਾਂਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
20. ਕਿਸ ਪੌਣ ਨੂੰ ਲੂ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
21. ਮਾਨਸੂਨ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਕਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਹੋਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ?
22. ਵਾਯੂਮੰਡਲੀ ਦਬਾਅ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
23. ਮਿਲੀਬਾਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
24. ਦਾਬ ਪ੍ਰਵਣਤਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
25. ਸਥਾਈ ਪੌਣਾਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

26. ਪੱਛਮੀ ਪੌਣਾਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

27. ਗਰਜਦਾ ਚਾਲੀਸਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-1 ਸਮੁੰਦਰ ਤਲ ਤੇ ਹਵਾ ਦਾ ਭਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਇੱਕ ਵਰਗ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਖੇਤਰਫਲ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਕਿੰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

- (i) 934 ਗਰਾਮ (ii) 1100 ਗਰਾਮ (iii) 1034 ਗਰਾਮ (iv) 1000 ਗਰਾਮ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-2 ਨਕਸੇ ਉੱਤੇ ਹਵਾ ਦਾ ਦਬਾਅ ਕਿਹੜੀਆਂ ਰੇਖਾਵਾਂ ਨਾਲ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (i) ਸਮਤਾਪ ਰੇਖਾਵਾਂ (ii) ਸਮਦਾਬ ਰੇਖਾਵਾਂ (iii) ਸਮ ਵਰਖਾ ਰੇਖਾਵਾਂ (iv) ਸਮ ਉੱਚ ਰੇਖਾਵਾਂ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-3 ਹਵਾ ਦੇ ਦਬਾਅ ਦੀ ਵੰਡ ਕਿੰਨੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

- (i) ਤਿੰਨ (ii) ਦੋ (iii) ਪੰਜ (iv) ਚਾਰ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-4 ਵਪਾਰਕ ਪੌਣਾਂ ਦਾ ਭੂਗੋਲਿਕ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?

- (i) ਪੱਛਮੀ ਪੌਣਾਂ (ii) ਉੱਤਰੀ ਪੌਣਾਂ (iii) ਦੱਖਣੀ ਪੌਣਾਂ (iv) ਪੂਰਬੀ ਪੌਣਾਂ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-5 ਭਾਰਤੀ ਉਪ-ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੇ ਮੈਦਾਨੀ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਮਈ ਅਤੇ ਜੂਨ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਗਰਮ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਕ ਚਲਣ ਵਾਲੀ ਪੌਣ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (i) ਚਿਨੂਕ (ii) ਲੂ (iii) ਫੋਹਨ (iv) ਹਰਮਟਨ

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਵਾਯੂਮੰਡਲੀ ਦਬਾਅ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਤੱਤਾਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ?

2. ਉੱਤਰੀ ਅਰਧ ਗੋਲੇ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰਕ ਪੌਣਾਂ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਕਿਉਂ ਹੈ?

3. ਉੱਚਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਯੂਦਾਬ ਕਿਉਂ ਘੱਟਦਾ ਹੈ?

4. ਸਮਦਾਬ ਰੇਖਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

5. ਭੂ-ਮੱਧ ਰੇਖਾ ਦਾ ਸ਼ਾਤ ਖੰਡ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦਾ ਹੈ?

6. ਭੂ-ਮੱਧ ਰੇਖੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਵਾਯੂ-ਦਾਬ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਣ ਹਨ?

7. ਵਪਾਰਕ ਪੌਣਾਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ? ਇਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੱਸੋ?

8. ਮਾਨਸੂਨ ਪੌਣਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਖੇਤਰ ਦੱਸੋ?

ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਵਾਯੂਦਾਬ ਪੇਟੀਆਂ ਦੇ ਖਿਸਕਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

2. ਘੋੜੀਆਂ ਵਾਲੇ ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?

3. ਫੈਰਲ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?

4. ਜਲ ਸਮੀਰ ਅਤੇ ਘਲ ਸਮੀਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ?
5. ਪਰਬਤੀ ਅਤੇ ਘਾਟੀ ਦੀਆਂ ਪੌਣਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ?
6. ਚਿਨੁਕ ਅਤੇ ਫੋਹਨ ਪੌਣਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ?

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਪੇਟੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
2. ਸਥਾਈ ਪੌਣਾਂ ਕੀ ਹਨ? ਪੱਛਮੀ ਪੌਣਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਪੌਣਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
3. ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਅਤੇ ਪੌਣ ਪੇਟੀਆਂ ਕਿਉਂ ਖਿਸਕਦੀਆਂ ਹਨ? ਇਸ ਦੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ?
4. ਵਾਯੂਦਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਲੰਬਾਤਮਕ ਵੰਡ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?

ਪਾਠ-19

ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਜਾਂ ਝੱਖੜ

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਚੱਕਰਵਾਤ ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
2. ਚੱਕਰਵਾਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕੀ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
3. ਚੱਕਰਵਾਤ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਚੱਕਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
4. ਕਾਰਆਲੀਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਕਾਰਣ ਉੱਤਰੀ ਗੋਲਾ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਚੱਕਰਵਾਤੀ ਪੌਣਾਂ ਕਿਵੇਂ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ?
5. ਉਸਣ ਜਾਂ ਤਪਤ ਚੱਕਰਵਾਤਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਕਿੱਥੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
6. ਪ੍ਰਤੀ ਚੱਕਰਵਾਤ ਅਤੇ ਚੱਕਰਵਾਤਾਂ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸੰਬੰਧ ਹੈ?
7. ਪ੍ਰਤੀ ਚੱਕਰਵਾਤ ਅਤੇ ਸਮਦਾਬ ਰੇਖਾਵਾਂ ਦੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਆਕ੍ਰਿਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
8. ਪ੍ਰਤੀ ਚੱਕਰਵਾਤ ਆਮ ਤੌਰ ਕਿੱਥੇ ਵਿਕਸਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
9. ਉਸਣ ਕਟੀਬੰਧ ਚੱਕਰਵਾਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਕਿਉਂ ਹੈ?

ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-1 ਚੱਕਰਵਾਤ ਦਾ ਦੂਜਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?

- (i) ਪੌਣਾਂ (ii) ਬੱਦਲ (iii) ਭਵੇਂਦਰ (iv) ਭੁਚਾਲ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-2 ਜੇਕਰ ਚੱਕਰਵਾਤਾਂ ਦੀਆਂ ਪੌਣਾਂ ਦਾ ਵੇਗ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

- (i) ਚੱਕਰਵਾਤੀ ਤੁਢਾਨ (ii) ਚੱਕਰਵਾਤੀ ਵਰਖਾ (iii) ਪ੍ਰਤੀ ਚੱਕਰਵਾਤ
 (iv) ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-3 ਚੱਕਰਵਾਤ ਦਾ ਜੀਵਨ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸਟੇਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੰਘਦਾ ਹੈ?

- (i) ਤਿੰਨ (ii) ਪੰਜ (iii) ਚਾਰ (iv) ਛੇ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-4 ਪ੍ਰਤੀ ਚੱਕਰਵਾਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?

- (i) ਚਾਰ (ii) ਪੰਜ (iii) ਤਿੰਨ (iv) ਸੱਤ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-5 ਗਤੀਸੀਲ ਪ੍ਰਤੀ ਚੱਕਰਵਾਤ ਕਿਹੜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਚੱਕਰਵਾਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (i) ਠੰਡੇ ਪ੍ਰਤੀ ਚੱਕਰਵਾਤ (ii) ਗਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਚੱਕਰਵਾਤ
(iii) ਅਵਰੋਧੀ ਪ੍ਰਤੀ ਚੱਕਰਵਾਤ (iv) ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਟਾਰਨੇਡੋ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
2. ਉਸ਼ਣ ਅਤੇ ਸ਼ੀਤ ਉਸ਼ਣ ਚੱਕਰਵਾਤਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੱਸੋ?
3. ਚੱਕਰਵਾਤ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
4. ਪ੍ਰਤੀ ਚੱਕਰਵਾਤ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਚੱਕਰਵਾਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਚੱਕਰਵਾਤ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ?
2. ਉਸ਼ਣ ਕਟੀਬੰਧੀ ਚੱਕਰਵਾਤ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
3. ਸ਼ੀਤ ਉਸ਼ਣ ਚੱਕਰਵਾਤਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ?
4. ਵਾਯੂ ਵਿਘਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਣ ਹਨ?
5. ਉਸ਼ਣ ਕਟੀਬੰਧ ਚੱਕਰਵਾਤ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ? ਇਸ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
6. ਮਿਸਟਰਲ ਪੌਣ ਕੀ ਹੈ, ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ?

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਸ਼ੀਤ ਉਸ਼ਣ ਚੱਕਰਵਾਤਾਂ ਦੀ ਉੱਤਪਤੀ ਤੇ ਮੌਸਮ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
2. ਉਸ਼ਣਕਟੀਬੰਧੀ ਚੱਕਰਵਾਤਾਂ ਦੀ ਉੱਤਪਤੀ ਅਤੇ ਮੌਸਮ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
3. ਐਲ ਨੀਲੇ ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਮੌਨਸੂਨ ਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ, ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?

ਪਾਠ-2●

ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੀ ਨਮੀ ਅਤੇ ਵਰਖਣ

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਨਮੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
2. ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੇ ਜਲ ਵਾਸ਼ਪ ਸੰਘਣੇ ਹੋ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆ ਡਿੱਗਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਨੂੰ ਕੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
3. ਜਲਵਾਸ਼ਪ ਜਲ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਰੂਪ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਸਥਾਨ ਤੇ ਉਪਸਥਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
4. ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਵਿਚ ਜਲ ਕਿਹੜੇ ਰੂਪਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ?
5. ਵਰਖਣ ਦੀ ਨਮੀ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਰੂਪਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
6. ਹਵਾ ਦੀ ਨਮੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
7. ਸੰਤ੍ਰਿਪਤ ਹਵਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
8. ਨਿਰਪੇਖ ਜਾਂ ਵਾਸਤਵਿਕ ਨਮੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
9. ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਮੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
10. ਸਾਪੇਖ ਨਮੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
11. ਹਿੰਮਤੂਲ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
12. ਗੜ੍ਹ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
13. ਵਰਖਾ ਜਾਂ ਮੰਹ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
14. ਜਲ ਦੀ ਇੱਕ ਬੂੰਦ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਬੱਦਲ ਬੂੰਦਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
15. ਸੰਵਿਹਣ ਵਰਖਾ ਕਿਹੜੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਬਾਅਦ ਦੁਪਿਹਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
16. ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਵਰਖਾ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
17. ਪਰਬਤੀ ਵਰਖਾ ਸਮੇਂ ਪੌਣ ਮੁੱਖੀ ਢਲਾਣਾਂ ਅਤੇ ਪੌਣ ਵਿਸੁੱਖੀ ਢਲਾਣਾਂ ਤੇ ਕਿਹੜੇ ਬੱਦਲਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
18. ਅਗਰਭਾਗ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
19. ਭੂਮੱਧਰੇਖਕ ਪੌਣ ਪੇਟੀ ਕਿਹੜੇ ਅਕਸਾਂਸਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ?
20. ਭੂਮੱਧ ਸਾਗਰੀ ਵਰਖਾ ਪੇਟੀ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਔਸਤ ਵਰਖਾ ਕਿੰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
21. ਧਰੁੱਵੀ ਘੱਟ ਵਰਖਣ ਪੇਟੀ ਵਿੱਚ ਵਰਖਣ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਮਾਤਰਾ ਕਿਸ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
22. ਦ੍ਰਵੀਕਰਨ ਕ੍ਰਿਆ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
23. ਤ੍ਰੇਲ ਬਿੰਦੂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ?

24. ਇੱਕ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਵਰਖਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

25. ਸਮ ਵਰਖਾ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

26. ਵਰਖਾ ਦੀ ਛਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-1 ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਜਲਵਾਸ਼ਪ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਕੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (i) ਨਮੀ (ii) ਵਰਖਾ (iii) ਧੁੰਦ (iv) ਕੋਹਰਾ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-2 ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਜਲਵਾਸ਼ਪ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

- (i) 25% (ii) 5% (iii) 2% (iv) 10%

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-3 ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਜਲ ਕਿੰਨੇ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ?

- (i) 10 (ii) 3 (iii) 5 (iv) 7

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-4 ਵਰਖਾ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?

- (i) 10 (ii) 5 (iii) 3 (iv) 2

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-5 ਹਵਾ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਜਲਵਾਸ਼ਪਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

- (i) ਅਸੰਤ੍ਰਿਪਤ ਹਵਾ (ii) ਸੰਤ੍ਰਿਪਤ ਹਵਾ (iii) ਗਰਮ ਹਵਾ (iv) ਠੰਡੀ ਹਵਾ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-6 ਜਲ ਦੀ ਇੱਕ ਬੂੰਦ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਕਿੰਨੀਆਂ ਬੁੰਦਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?

- (i) 70 ਲੱਖ (ii) 50 ਲੱਖ (iii) 60 ਲੱਖ (iv) 80 ਲੱਖ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-7 ਵਰਖਾ ਬੂੰਦ ਦਾ ਆਕਾਰ ਲਗਭਗ ਕਿੰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

- (i) 10 ਐਮ.ਐਮ. (ii) 6 ਐਮ.ਐਮ. (iii) 5 ਐਮ.ਐਮ. (iv) 7 ਐਮ.ਐਮ.

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਡ੍ਰੇਲ ਅਤੇ ਡ੍ਰੇਲ ਬਿੰਦੂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਦੱਸੋ?

2. ਵਰਖਾ ਅਤੇ ਵਰਹਾਓ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਦੱਸੋ?

3. ਕੋਹਰੇ ਅਤੇ ਧੁੰਦ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦਰਸਾਓ?

4. ਗੜਿਆਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

5. ਵਰਖਾ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

6. ਵਰਖਾ ਛਾਇਆ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦੋ ਉਦਾਹਰਣਾ ਦਿਓ?

ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਵਾਸ਼ਪੀਕਰਣ ਦੀ ਕਿਆ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਵਾਸ਼ਪੀਕਰਣ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਦਰ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
2. ਵਰਹਾਓ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ? ਇਸ ਦਾ ਨਮੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਾਲ ਕੀ ਸਬੰਧ ਹੈ? ਵਰਹਾਓ ਦੇ ਰੂਪ ਦੱਸੋ?
3. ਬੱਦਲ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦੇ ਹਨ? ਕਿਸਮਾਂ ਦੱਸੋ?
4. ਪੌਣ ਮੁੱਖੀ ਅਤੇ ਪੌਣ ਵਿਮੁੱਖੀ ਢਲਾਨਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ?
5. ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਕਿੰਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ?
6. ਸੰਵਹਿਣ ਵਰਖਾ ਅਤੇ ਪਰਬਤੀ ਵਰਖਾ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ?
7. ਵਾਸਤਵਿਕ ਨਮੀ ਅਤੇ ਸਾਪੇਖ ਨਮੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ?
8. ਸਾਪੇਖ ਨਮੀ ਅਤੇ ਵਰਖਾ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧ ਦੱਸੋ?
9. ਵਰਖਾ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕੋਈ ਇਕ ਕਿਸਮ ਸਮਝਾਓ?

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਵਰਖਾ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਵਰਖਾ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
2. ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਵਰਖਾ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?

ਪਾਠ-21

ਮਹਾਂਸਾਗਰਾਂ ਦੀ ਬੱਲ ਅਕ੍ਰਤੀ

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਸੂਰਜ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਜਲਮੰਡਲ, ਥਲਮੰਡਲ ਅਤੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਮਿਲਦੇ ਹਨ?
2. ਜਲਮੰਡਲ ਦਾ ਲਗਭਗ 60 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ ਕਿਹੜਾ ਗੋਲਾ ਅਰਧ ਸੰਭਾਲੀ ਬੈਠਾ ਹੈ?
3. ਥਲਮੰਡਲ ਦੀ ਔੱਸਤ ਉਚਾਈ ਅਤੇ ਜਲਮੰਡਲ ਦੀ ਔੱਸਤ ਗਹਿਰਾਈ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?
4. ਜਲਮੰਡਲ ਦੀ ਸੱਭ ਤੋਂ ਗਹਿਰੀ ਖੱਡ ਜਾਂ ਢੁੰਮ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਲਗਭਗ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?
5. ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਸ਼ੈਲੱਫ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
6. ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਢਲਾਣ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
7. ਛੂੰਪੇ ਸਾਗਰੀ ਮੈਦਾਨ ਮਹਾਂਸਾਗਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਤਲ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ?
8. ਜਲਮੰਡਲ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਮਹਾਂਸਾਗਰਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?

9. ਕਿਹੜਾ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਹੈ?
10. ਸ਼ਾਂਤ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਲੱਗਭੱਗ ਕਿੰਨਾ ਹੈ?
11. ਸ਼ਾਂਤ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੀ ਤਿਕੋਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਅਤੇ ਸਿਰਾ ਕਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ?
12. ਅੰਧ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸ਼ਾਂਤ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਤੋਂ ਲੱਗਭੱਗ ਕਿੰਨਾ ਹੈ?
13. ਅੰਧ ਮਹਾਂਸਗਰ ਦਾ ਕੁੱਲ ਖੇਤਰਫਲ ਲੱਗਭੱਗ ਕਿੰਨਾ ਹੈ?
14. ਅੰਧ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਚੌੜਾਈ ਕਿੱਥੇ ਮਿਲਦੀ ਹੈ?
15. ਅੰਧ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੈ?
16. ਹਿੰਦਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਪਹਿਲੇ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਮਹਾਂਸਾਗਰਾਂ (ਸ਼ਾਂਤ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਅਤੇ ਅੰਧ ਮਹਾਂਸਾਗਰ) ਨਾਲੋਂ ਕਿਵੇਂ ਬਿੰਨ ਹੈ?
17. ਆਰਕਟਿਕ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੈ?
18. ਐਟਾਂਰਕਟਿਕ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?
19. ਜਲ ਮੰਡਲ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
20. ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਫਰਸ਼ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
21. ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਮੈਦਾਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
22. ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਮੈਦਾਨਾਂ ਤੇ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਭੂ-ਅਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
23. ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਉਭਾਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
24. ਅੰਧਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੇ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
25. ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਛੂੰਘੀ ਛੂੰਘਾਣ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
26. ਹਿੰਦ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਅਤੇ ਰੂਮ ਸਾਗਰ (ਭੂ-ਮੱਧ ਸਾਗਰ) ਨੂੰ ਕਿਸ ਨਹਿਰ ਰਾਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
27. ਅੰਡੇਮਾਨ ਨਿਕੋਬਾਰ ਦੀਪ ਸਮੂਹ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਕਿੰਨੇ ਮੀਟਰ ਤੱਕ ਖਿਸਕ ਗਏ ਹਨ?

ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-1 ਜਲਮੰਡਲ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਛੂੰਘੀ ਖੱਡ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਹੈ?

- (i) ਮੇਰੀਆਨਾ ਝੂਮ
- (ii) ਅਲਡਰਿੱਚ
- (iii) ਸਵਾਰ
- (iv) ਕੁਰਾਇਲ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-2 ਮਹਾਂਦੀਪਾਂ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਲੱਗਦੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

- (i) ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਢਲਾਣ
- (ii) ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਸ਼ੈਲਫ
- (iii) ਬੀਚ
- (iv) ਭੂ-ਜੀਭ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-3 ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਸ਼ੈਲਫ ਦੀ ਅੱਸਤ ਢਲਾਣ ਕਿੰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

- (i) 5°
- (ii) 10°
- (iii) 1°
- (iv) 4°

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-4 ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਬੇਸਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੌ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਚੌੜੀਆਂ ਅਤੇ ਕਈ ਹਜ਼ਾਰ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਰਬਤੀ ਲੜੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (i) ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਛੂੰਘਾਣਾਂ
- (ii) ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਕੱਟਕਾਂ
- (iii) ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਜਲਡੁੱਬੀਆਂ
- (iv) ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਬੇਸਿਨ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-5 ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਪਹਾੜੀ ਦੀ ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਤੱਲ ਤੋਂ ਰਹਿਰਾਈ 1000 ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (i) ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਕੱਟਕ
- (ii) ਜਲਡੁੱਬੀ ਪਹਾੜੀ
- (iii) ਸਾਗਰੀ ਪਹਾੜੀ
- (iv) ਪਹਾੜੀ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-6 ਅੰਧ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕਿਸ ਅੱਖਰ ਵਰਗੀ ਹੈ?

- (i) V
- (ii) U
- (iii) S
- (iv) T

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-7 ਕਿਹੜੇ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਵਿੱਚ ਅਰਬ ਸਾਗਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ?

- (i) ਸ਼ਾਂਤ ਮਹਾਂਸਾਗਰ
- (ii) ਹਿੰਦ ਮਹਾਂਸਾਗਰ
- (iii) ਅੰਧ ਮਹਾਂਸਾਗਰ
- (iv) ਆਰਕਟਿਕ ਮਹਾਂਸਾਗਰ

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਮਹਾਂਸਾਗਰਾਂ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਦੇ ਮਹਾਨ ਨਿਯੰਤਰਕ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
2. ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਮਹਾਂਸਾਗਰਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
3. ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਸੈਲਫ ਅਤੇ ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਢਲਾਣ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਦੱਸੋ?
4. ਸਮੁੰਦਰੀ ਖਾਈ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕੈਨੀਅਨ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਦੱਸੋ?
5. ਸਮੁੰਦਰੀ ਕੈਨੀਅਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਤੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੱਸੋ?
6. ਸ਼ੋਰ ਅਤੇ ਤੱਟ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ?

ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਸ਼ਾਂਤ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਛੂੰਘਾਣਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਛੂੰਘਾਈ ਦੱਸੋ?
2. ਅੰਧ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੀਆਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਟਕਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ?
3. ਹਿੰਦ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੇ ਦੀਪਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
4. ਉੱਤਰੀ ਧਰੂਵ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੇ ਫਰਸ਼ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਅਤੇ ਆਕਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ?
5. ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਸੈਲਫ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
6. 'ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਹਨ', ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ?

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਫਰਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਹਰ ਇਕ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ?
2. 'ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਸੋਮਿਆਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਹਨ' ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ?
3. ਪ੍ਰਸ਼ਾਤ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੀ ਥਲ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
4. ਹਿੰਦ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੇ ਫਰਸ਼ ਦੀ ਧਰਾਤਲੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
5. ਅੰਧ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੇ ਫਰਸ਼ ਦੀ ਧਰਾਤਲੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
6. ਅੰਧ ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਟੇਕਰ (ਮੱਧਵਰਤੀ ਕਟਕ) ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਉ?

ਪਾਠ-22

ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਜਲ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਅਤੇ ਖਾਰਾਪਣ

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਪੈਟਰਸਨ ਨਾਮੀ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਗਿਆਨੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਹਾਂਸਾਗਰਾਂ ਦਾ ਜਲ ਕਿੰਨੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਤਾਪ ਅਤੇ ਗਰਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਵਿਕਿਰਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਡੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?
2. ਕੀ ਮਹਾਂਸਾਗਰਾਂ ਦੇ ਜਲ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਦੇ ਗਰਮ ਅਤੇ ਠੰਡੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਬਲਵਰਤੀ ਭਾਗਾਂ ਨਾਲੋਂ ਭਿੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
3. ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਜਲ ਦਾ ਦੈਨਿਕ ਤਾਪਅੰਤਰ ਕਿਸ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ?
4. ਕਿਹੜੇ ਸਾਗਰਾਂ ਦਾ ਵਾਰਸ਼ਿਕ ਤਾਪਅੰਤਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
5. ਕਿਹੜੇ ਗੋਲਾ ਅਰਧ ਦੇ ਮਹਾਂਸਾਗਰਾਂ ਦਾ ਔਸਤ ਤਾਪਮਾਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
6. ਕੀ, ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਸਤਿਹ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਭੂਮੱਧਰੇਖਾ ਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
7. ਹਿੰਮ ਖੰਡ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?
8. ਕੀ, ਹਿੰਮ ਖੰਡ ਪੌਣਾਂ ਅਤੇ ਸਾਗਰੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਦੂਸਰੇ ਸਥਾਨ ਵੱਲ ਨੂੰ ਸਥਾਨਅੰਤਰਤ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ?
9. ਉੱਤਰੀ ਧਰੁੱਵ ਦੇ ਹਿੰਮ ਖੰਡਾਂ ਦੀ ਉੱਤਪਤੀ ਕਿੱਥੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
10. ਸ਼ਾਂਤ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚਲੇ ਹਿੰਮਖੰਡ ਕਿਸ ਨੂੰ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ?
11. ਦੱਖਣੀ ਗੋਲਾ ਅਰਧ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਹਿੰਮਖੰਡਾਂ ਦਾ ਆਕਾਰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੈ?
12. ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੀ ਸਤਿਹ ਦੇ ਜਲ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਉਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
13. ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕ੍ਰਿਣਾਂ ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਜਲ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਗਹਿਰਾਈ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ?

14. ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਣਾਂ ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਜਲ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਗਹਿਰਾਈ ਤੱਕ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ?
15. ਕਿੰਨੇ ਤਾਪਮਾਨ ਉੱਤੇ ਜਲ ਦਾ ਘਣਤਵ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
16. ਮਹਾਂਸਾਗਰਾਂ ਦਾ ਜਲ ਕਿਉਂ ਖਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
17. ਨਦੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਹਰ ਸਾਲ ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਜਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਨਮਕ ਘੋਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
18. ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਜਲ ਦੇ ਹਰ ਇੱਕ ਘਣ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਨਮਕ ਘੁਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
19. ਸਾਗਰਾਂ ਦੇ ਜਲ ਦੇ ਖਾਰੇਪਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸ੍ਰੋਤ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
20. ਨਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਗਰੀ ਜਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਨਮਕਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਬਹੁਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
21. ਕੀ, ਵਾਸ਼ਪੀਕਰਣ ਅਤੇ ਖਾਰੇਪਣ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ?
22. ਮਹਾਂਸਾਗਰਾਂ ਦੇ ਜਲ ਦਾ ਅੰਸਤ ਖਾਰਾਪਣ ਕਿੰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
23. ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਲਪਤ ਰੇਖਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਲਵਣ ਰੇਖਾਵਾਂ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
24. ਕਰਕ ਰੇਖਾ ਅਤੇ ਮਕਰ ਰੇਖਾਵਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਜਲ ਦੇ ਖਾਰੇਪਣ ਦੀ ਅੰਸਤ ਮਾਤਰਾ ਕਿੰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
25. ਭੂਮੱਧ ਰੇਖਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਸਥਿਤ ਸਾਗਰਾਂ ਦੇ ਜਲ ਵਿੱਚ ਖਾਰੇਪਣ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਕਿਉਂ ਘੱਟ ਮਿਲਦੀ ਹੈ?
26. ਧਰੁੱਵਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਲੋ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸਾਗਰਾਂ ਅਤੇ ਮਹਾਂਸਾਗਰਾਂ ਦੇ ਜਲ ਦੀ ਖਾਰੇਪਣ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਕਿਉਂ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
27. ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਸੱਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਾਰਾ ਸਾਗਰ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
28. ਮ੍ਰਿਤ ਸਾਗਰ ਵਿੱਚ ਖਾਰੇਪਣ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਿਉਂ ਹੈ?
29. ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਜਲ ਦੇ ਗਰਮ ਹੋਣ ਦੇ ਸ੍ਰੋਤ ਦੱਸੋ?
30. ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਵਿੱਚ ਨਮਕ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
31. ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਲ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਮਕ ਦੱਸੋ?
32. ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਖਾਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
33. ਪਿਰੇ ਹੋਏ ਤਿੰਨ ਸਾਗਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਅਤੇ ਖਾਰਾਪਨ ਲਿਖੋ?

ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-1 ਮਹਾਂਸਾਗਰਾਂ ਦੇ ਜਲ ਦਾ ਅੰਸਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਾਰਸ਼ਿਕ ਤਾਪ ਅੰਤਰ ਲਗਭਗ ਕਿੰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

- (i) 12°C (ii) 10°C (iii) 20°C (iv) 13°C

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-2 ਭੂ-ਮੱਧ ਰੇਖਾ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਵਾਲੇ ਸਾਗਰਾਂ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਲਗਭਗ ਕਿੰਨਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?

- (i) 10°C (ii) 40°C (iii) 26.7°C (iv) 36.7°C

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-3 66.5° ਅਕਸ਼ਾਸ਼ਾਂ ਤੇ ਦਿਨ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਵਧ ਕੇ ਕਿੰਨੇ ਘੰਟੇ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

- (i) 24 ਘੰਟੇ (ii) 12 ਘੰਟੇ (iii) 15 ਘੰਟੇ (iv) 10 ਘੰਟੇ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-4 ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਕਿਹੜੀ ਧਾਰਾ ਰਾਹੀਂ ਘੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (i) ਖਾੜੀ ਦੀ ਧਾਰਾ (ii) ਲੈਬਰੇਡੋਰ ਦੀ ਧਾਰਾ (iii) ਕੁਰਾਇਲ ਦੀ ਧਾਰਾ
(iv) ਫਲੋਰੀਡਾ ਦੀ ਧਾਰਾ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-5 ਕਿੰਨੇ ਤਾਪਮਾਨ ਉੱਤੇ ਜਲ ਦਾ ਘਣਤਵ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

- (i) 2°C (ii) 3°C (iii) 1°C (iv) 0°C

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਜਲ ਦੇ ਖਾਰੇਪਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- ਸਾਗਰਾਂ ਦੇ ਖਾਰੇਪਣ ਤੇ ਵਾਸ਼ਪੀਕਰਣ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ?
- ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਜਲ ਦੇ ਖਾਰੇਪਨ ਅਤੇ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸੰਬੰਧ ਹੈ?
- ਲਾਲ ਸਾਗਰ ਅਤੇ ਖਾੜੀ ਫਾਰਸ ਦੇ ਜਲ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਵੱਖ ਕਿਉਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- ਕਰਕ ਰੇਖਾ ਅਤੇ ਮਕਰ ਰੇਖਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਾਗਰੀ ਜਲ ਦਾ ਖਾਰਾਪਨ ਵੱਧ ਕਿਉਂ ਹੈ?
- ਭੂ-ਮੱਧ ਰੇਖਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਾਗਰੀ ਜਲ ਦਾ ਖਾਰੇਪਣ ਘੱਟ ਕਿਉਂ ਹੈ?
- ਸਾਗਰੀ ਤਾਪਮਾਨ ਅਤੇ ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਦੱਸੋ?
- ਅੱਧ ਬੁੱਲੇ ਸਾਗਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਰੇਪਣ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਘੱਟ ਹੈ, ਕਿਉਂ?

ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- ਝੀਲਾਂ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਕ ਸਾਗਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਰੇਪਣ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
- ਮਹਾਂਸਾਗਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਪ ਦੀ ਲੇਟਵੇਂ ਅਤੇ ਖੜਵੇਂ ਰੁੱਖ ਦੀ ਵੰਡ ਤੇ ਕਿਹੜੇ ਕਾਰਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ?
- ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਖਾਰੇਪਣ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਕਾਰਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ?
- ਸਾਗਰੀ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਹਵਾਵਾਂ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ?

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਜਲ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਦੀ ਖਿਤਿਜੀ ਵੰਡ ਦਾ ਕਾਰਨਾਂ ਸਹਿਤ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
- ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਜਲ ਦਾ ਖਾਰਾਪਨ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
- ਸਾਗਰੀ ਜਲ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
- ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਦੇ ਖਾਰੇਪਣ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?

ਗਕਮ-23

ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਜਲ ਦੀਆਂ ਗਤੀਆਂ

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਕੀ, ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਜਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?
2. ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਜਲ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗਤੀਆਂ ਹਨ?
3. ਸਾਗਰੀ ਲਹਿਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
4. ਸਾਗਰੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
5. ਸਾਗਰੀ ਲਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ?
6. ਸਾਗਰੀ ਧਾਰਾ ਜਾਂ ਸਾਗਰੀ ਰੌਅ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
7. ਗਰਮ ਧਾਰਾਵਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਾਗਰੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
8. ਠੰਡੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਾਗਰੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
9. ਸਾਗਰੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉੱਤਪਤੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਵਰਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
10. ਕੀ, ਪੱਛਮੀ ਪੌਣ ਪ੍ਰਵਾਹ ਸਾਰੇ ਮਹਾਂਸਾਗਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਠੰਡੇ ਜਲ ਦੀ ਧਾਰਾ ਹੈ?
11. ਕੀ, ਹਿੰਦ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੂਸਰੇ ਮਹਾਂਸਾਗਰਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹਨ?
12. ਕਿਵੇਂ ਹਿੰਦਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੂਸਰੇ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹਨ?
13. ਤਾਪਮਾਨ ਕਿਵੇਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੀਨਤਾ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ?
14. ਜਵਾਰ ਭਾਟਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
15. ਜਵਾਰਭਾਟੇ ਦੀ ਉੱਤਪਤੀ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
16. ਜਵਾਰੀ ਲਹਿਰਾਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
17. ਉੱਚ ਜਵਾਰੀ ਜਲ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
18. ਭਾਟਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
19. ਨੀਵਾਂ ਜਵਾਰੀ ਜਲ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
20. ਅਪਭੂ ਜਾਂ ਅਪੋਜ਼ੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
21. ਉਪਭੂ ਜਾਂ ਪੈਰੀਜ਼ੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
22. ਜਵਾਰਭਾਟਾ ਕਿੰਨੇ ਅੰਤਰ ਉਪਰੰਤ ਆਉਦਾ ਹੈ?
23. ਪੂਰਣ ਜਵਾਰ ਭਾਟਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
24. ਪੂਰਣ ਜਾਂ ਦੀਰਘ ਜਵਾਰ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਦਿਨ ਆਉਦਾ ਹੈ?
25. ਲਘੂ ਜਾਂ ਛੋਟਾ ਜਵਾਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

26. ਸਮੁੰਦਰੀ ਲਹਿਰ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
27. ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਜਲ ਦੀਆਂ ਗਤੀਆਂ ਦੱਸੋ?
28. ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਤਰੰਗਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿਹੜੇ ਤੱਤਾਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ?
29. ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਤਰੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੱਸੋ?
30. ਹਿੰਮ ਤੋਦੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?

ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-1 ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਕਿੰਨੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨਮਕ ਮਿਲਦੇ ਹਨ?

- (i) 27 (ii) 37 (iii) 47 (iv) 57

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-2 ਸਾਗਰੀ ਜਲ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਹਜ਼ਾਰ ਗਰਾਮ ਜਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਗਰਾਮ ਲੂਣ ਘੁਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?

- (i) 25 ਗਰਾਮ (ii) 15 ਗਰਾਮ (iii) 35 ਗਰਾਮ (iv) 45 ਗਰਾਮ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-3 ਸਾਗਰੀ ਨਮਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਨਮਕ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?

- (i) ਸੋਡੀਅਮ ਕਲੋਰਾਈਡ (ii) ਮੈਗਨੀਸੀਅਮ ਕਲੋਰਾਈਡ (iii) ਕੈਲਸੀਅਮ ਸਲਫ਼ੇਟ
(iv) ਕੈਲਸੀਅਮ ਕਾਰਬਨੇਟ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-4 ਹਰ ਰੋਜ਼ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਵਰਖਾ ਕਿਹੜੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

- (i) ਧਰੂਵਾਂ ਨੇੜੇ (ii) ਭੂ-ਮੱਧ ਰੇਖਕ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ (iii) ਕਰਕ ਰੇਖਾ ਨੇੜੇ (iv) ਮਕਰ ਰੇਖਾ ਨੇੜੇ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-5 ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਾਰਾ ਸਾਗਰ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?

- (i) ਪੀਲਾ ਸਾਗਰ (ii) ਕੈਸਪੀਅਨ ਸਾਗਰ (iii) ਮ੍ਰਿਤ ਸਾਗਰ (iv) ਲਾਲ ਸਾਗਰ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-6 ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਜਲ ਦੇ ਨਿਯਮਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ ਵੱਲ ਨੂੰ ਚਲਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਗਤੀ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

- (i) ਸਾਗਰੀ ਧਾਰਾ (ii) ਸਾਗਰੀ ਲਹਿਰ (iii) ਜਵਾਰ ਭਾਟਾ (iv) ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-7 ਸਾਗਰੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਅੰਸਤ ਗਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

- (i) 2 ਤੋਂ 8 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ (ii) 3 ਤੋਂ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ
(iii) 4 ਤੋਂ 12 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ (iv) 5 ਤੋਂ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-8 ਖਾੜੀ ਦੀ ਗਰਮ ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਲੈਬਰੇਡੌਰ ਦੀ ਠੰਡੀ ਧਾਰਾ ਕਿਹੜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਮਿਲ ਕੇ ਧੁੰਦ ਅਤੇ ਕੋਹਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ?

- (i) ਫਾਕਲੈਂਡ (ii) ਗ੍ਰੀਨਲੈਂਡ (iii) ਨਿਊਫਾਊਂਡਲੈਂਡ (iv) ਸਕਾਟਲੈਂਡ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-9 ਸਾਗਰਾਂ ਦੇ ਜਲ ਦੇ ਉਤਰਾਅ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਾਅ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

- (i) ਸਾਗਰੀ ਲਹਿਰ (ii) ਸਾਗਰੀ ਧਾਰਾ (iii) ਜਵਾਰ ਭਾਟਾ (iv) ਭੰਵਰ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:- 10 ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਚੰਦਰਮਾ ਦੀ ਆਪਸੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੂਰੀ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (i) ਪੈਰੀਜ਼ੀ (ii) ਅਧੋਜ਼ੀ (iii) ਸਿਜ਼ਿਗੀ (iv) ਅਸੰਯੋਗ

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਰੋਆਂ ਕੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਹਿਤ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
2. ਰੋਆਂ ਦਾ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਖਾ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੱਸੋ?
3. ਖਾੜੀ ਦੀਆਂ ਰੋਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੱਸੋ?
4. ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਰੋਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ?
5. ਸਮੁੰਦਰੀ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਰੋਆਂ) ਦੀ ਉੱਤਪਤੀ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹਨ?
6. ਉੱਤਰੀ ਹਿੰਦ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤੇ ਮਾਨਸੂਨ ਪੌਣਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੱਸੋ?
7. ਦੋ ਜਵਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚਕਾਰ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਅੰਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
8. ਰੋਆਂ ਦਾ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੱਸੋ?
9. ਗਲਫ ਸਟਰੀਮ (ਖਾੜੀ ਦੀ ਧਾਰਾ) ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਅਤੇ ਚੰਝਾਈ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?
10. ਸਰਗੈਸੋ ਸਾਗਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਉ?

ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਹੁਗਲੀ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਜਹਾਜ਼ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਜਵਾਰਭਾਟੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੱਸੋ?
2. ਜਵਾਰਭਾਟਾ ਕਿਵੇਂ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਣ ਹਨ?
3. ਜਵਾਰ ਦੀ ਕੰਧ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
4. ਰੋਆਂ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਪੌਣਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ?
5. ਲੈਬਰੇਡੋਰ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
6. ਕਿਉਂਹੋਸ਼ੀਵੇਂ ਅਤੇ ਓਆਇਆਸ਼ੀਵੇਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
7. ਛੋਟੇ ਜਵਾਰ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਜਵਾਰ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਦੱਸੋ?
8. ਜਵਾਰਭਾਟੇ ਦੇ ਲਾਭ ਦੱਸੋ?

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਰੋਆਂ ਦੀ ਉੱਤਪਤੀ ਕਿਹੜੇ ਕਾਰਕਾਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ? ਉਦਾਹਰਨ ਦਿਓ।
2. ਅੰਧਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੀਆਂ ਰੋਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੱਸੋ?
3. ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੀਆਂ ਰੋਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੱਸੋ?
4. ਜਵਾਰਭਾਟਾ ਕਿਵੇਂ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੱਸੋ?

ਮੇਪ ਵਰਕ :

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਉ:

1.	ਖਾੜੀ ਦੀ ਧਾਰਾ	35	ਪਨਾਮਾ ਨਹਿਰ
2.	ਨੈਬਰੇਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ	36	ਸ਼ਾਂਤ ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਅਗਨੀ ਚੱਕਰ
3.	ਕਿਓਣਸੀਵੇਂ ਦੀ ਧਾਰਾ	37	ਰਾਕੀ ਪਰਬਤ
4.	ਉਆਇਆਸੀਵੇਂ ਦੀ ਧਾਰਾ	38	ਐਂਡੀਜ਼ ਪਰਬਤ
5.	ਕੇਨਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ	39	ਯੂਰਾਲ ਪਰਬਤ
6.	ਪੂਰਬੀ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੀ ਧਾਰਾ	40	ਤਿੱਬਦ ਦੀ ਪਠਾਰ
7.	ਹਮਬੋਲਟ ਦੀ ਧਾਰਾ	41	ਪਰੇਰੀਜ਼ ਮੈਦਾਨ
8.	ਮ੍ਰਿਤ ਸਾਗਰ	42	ਪੰਪਾਜ਼ ਮੈਦਾਨ
9.	ਮੈਰੀਆਨਾ ਖਾਈ	43	ਸਟੈਪੀਜ਼ ਮੈਦਾਨ
10.	ਮੱਧ ਐਟਲਾਂਟਿਕ ਕਟਕ	44	ਵੈਲਡਜ਼ ਮੈਦਾਨ
11.	ਹਵਾਈ ਦੀਪ ਸਮੂਹ	45	ਡਾਊਨਜ਼ ਮੈਦਾਨ
12.	ਟੌਰਨੈਡੋ ਚੱਕਰਵਾਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਖੇਤਰ	46	ਸਵਾਨਾ ਮੈਦਾਨ
13.	ਹਰੀਕੇਨ ਚੱਕਰਵਾਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਖੇਤਰ	47	ਤੁਹਰ ਘਾਟੀ
14.	ਟਾਈਫੂਨ ਚੱਕਰਵਾਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਖੇਤਰ	48	ਸੈਂਸੀ ਅਤੇ ਸਾਂਸੀ ਕੋਲਾ ਖੇਤਰ
15.	ਐਟੇਕਾਮਾ ਮਾਰੂਬਲ	49	ਬਾਕੂ ਤੇਲ ਖੇਤਰ
16.	ਸਹਾਰਾ ਮਾਰੂਬਲ	50	ਮਹਾਨ ਆਸਟਰੇਲੀਅਨ ਮਾਰੂਬਲ
17.	ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਮਾਰੂਬਲ	51	ਐਂਟਾਰਕਟਿਕ ਮਹਾਂਦੀਪ
18.	ਗੋਬੀ ਮਾਰੂਬਲ	52	ਆਰਕਟਿਕ ਸਾਗਰ
19.	ਕਾਲਾਹਾਰੀ ਮਾਰੂਬਲ	53	ਏਸ਼ੀਆ ਮਹਾਂਦੀਪ
20.	ਨੀਲ ਦਰਿਆ	54	ਯੂਰਪ ਮਹਾਂਦੀਪ
21.	ਡੌਨ ਦਰਿਆ	55	ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਮਹਾਂਦੀਪ
22.	ਵੇਲਗਾ ਦਰਿਆ	56	ਡਾਗਾਰ ਬੈਂਕ
23.	ਮਿਸੀਖਿਪੀ ਦਰਿਆ	57	ਗੈਂਡ ਬੈਂਕ
24.	ਐਮੇਜ਼ਨ ਦਰਿਆ	58	ਜਾਰਜ ਬੈਂਕ
25.	ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਮਹਾਨ ਝੀਲਾਂ	59	ਜਪਾਨ
26.	ਬੇਕਾਲ ਝੀਲ	60	ਮੈਡਰਾਸਕਰ
27.	ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਝੀਲ	61	ਫਿਜ਼ੀ ਦੀਪ
28.	ਕੈਸਪੀਅਨ ਸਾਗਰ	62	ਲੰਡਨ
29.	ਕਾਲਾ ਸਾਗਰ	63	ਪੈਰਿਸ
30.	ਚਿੱਟਾ ਸਾਗਰ	64	ਸਿਡਨੀ
31.	ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੀ ਖਾੜੀ	65	ਗ੍ਰੀਨਲੈਂਡ
32.	ਹਡਸਨ ਦੀ ਖਾੜੀ		
33.	ਫਾਰਸ ਦੀ ਖਾੜੀ		
34.	ਸੁਏਜ਼ ਨਹਿਰ		

ਸੈਂਪਲ ਪੇਪਰ

ਕਲਾਸ-10+1

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 70

1. ਸੂਰਜ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?
2. ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਗਤੀਆਂ ਹਨ?
3. ਚਟਾਨਾਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਅਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
4. ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੀਆਂ ਕਿਰਿਆਸੀਲ ਗੈਸਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ?
5. ਭੂਚਾਲ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
6. ਚੱਕਰਵਾਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕੀ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
7. ਵਰਖਾ ਜਾਂ ਮੀਂਹ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
8. ਅੰਧ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੈ? (8 × 1 = 8)
9. ਉਪ-ਗ੍ਰਾਹਿ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
10. ਭੂ-ਮਧ ਰੇਖਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?
11. ਸਥਾਨਕ ਸਮਾਂ ਕਿਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
12. ਪਰਵਰਤਿ ਚਟਾਨਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
13. ਡੈਲਟਾਂ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
14. ਮੈਦਾਨ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?
15. ਵਰਖਾ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਲਿਖੋ।
16. ਸਾਗਰੀ ਲਹਿਰ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? (8 × 2 = 16)
17. ਧਰਤੀ ਸੂਰਜ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗ੍ਰਾਹਿ ਹੈ, ਕਿਉਂ?
18. ਮੁੱਖ ਅਕਸ਼ਸ਼ ਰੇਖਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
19. ਅਗਨੀ ਚਟਾਨਾਂ ਅਤੇ ਤਲਛੱਟੀ ਚਟਾਨਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ।
20. ਪਰਬਤਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
21. ਹਿੰਮਪਾਤ (Snowfall) ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
22. ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਢਲਾਣ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
23. ਡਿੱਜਣ ਕਿੰਨੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
24. ਲੋਇਸ ਦੇ ਮੈਦਾਨਾਂ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। (5 × 4 = 20)
25. ਧਰਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ? ਅਪਣਾ ਉੱਤਰ ਸਥਾਤਾਂ ਨਾਲ ਦਿਓ। 6

ਜਾਂ

ਚਟਾਨ ਕੀ ਹੁੰਦੀਹੈ? ਅਗਨੀ ਚਟਾਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

26. ਭੂਚਾਲ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹਨ? ਭੂਚਾਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

6

ਜਾਂ

ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੀ ਬਣਤਰ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

27. ਵਰਖਾ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ

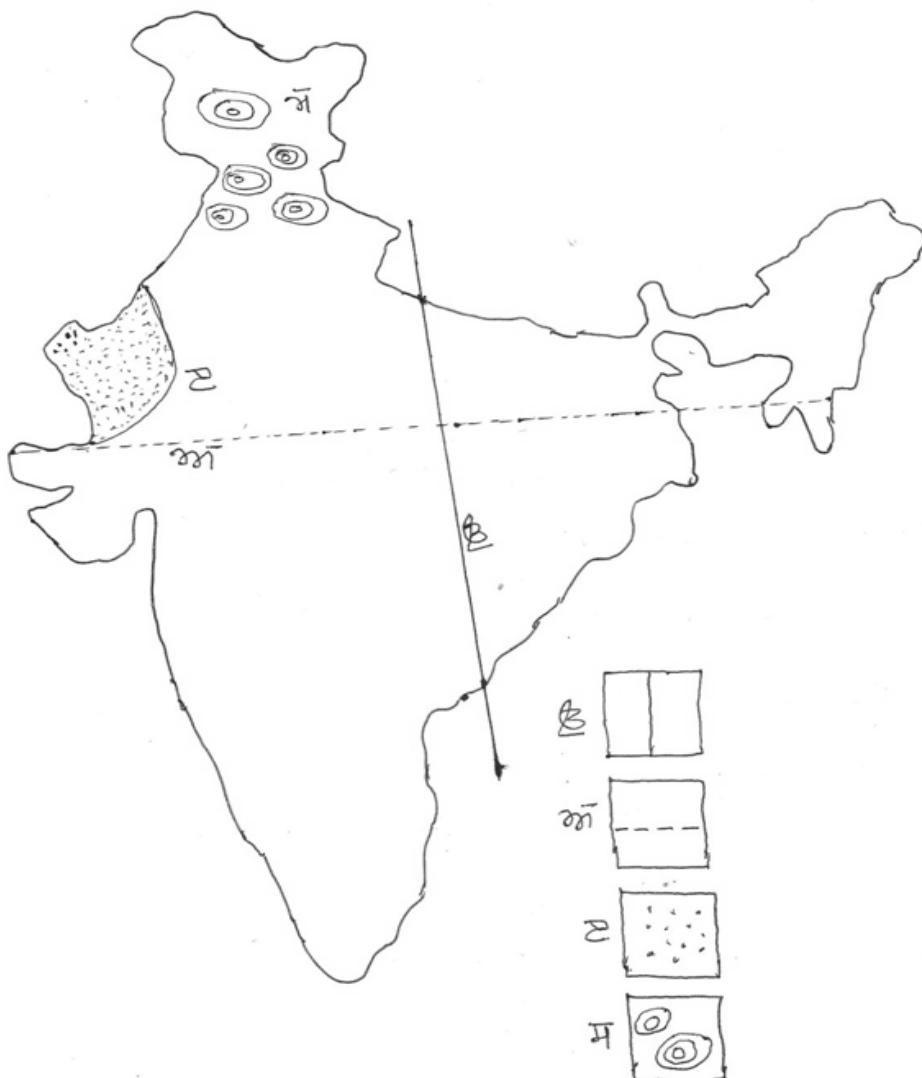
6

ਜਾਂ

ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦਾ ਤਾਪ ਬਜਟ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਮਹਾਂਸਾਗਰਾਂ ਦੇ ਜਲ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

28. ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਬੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਰੇਖਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲੇਬਲ ਕਰੋ

6

29. ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਭਰੋ (ਕੋਈ ਚਾਰ)

6

- (i) ਸਾਉਂਦੀ ਅਰਬ
- (ii) ਨਾਰਵੇ
- (iii) ਰਾਕੀ ਪਰਬਤ
- (iv) ਕਾਲਾਹਾਰੀ ਮਾਰੂਬਲ
- (v) ਚਿੱਲੀ
- (vi) ਜਾਪਾਨ
- (vii) ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ
- (viii) ਚੈਲੰਜ਼ਰ ਡੀਪ

ਸੈਂਪਲ ਪੇਪਰ

ਕਲਾਸ-10+1 (ਭੂਗੋਲ)

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 70

ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ:-

1. ਪ੍ਰਿਬਵੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਆਂ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
2. ਬਿਗ ਬੈਂਗ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਹੈ?
3. ਆਕਾਸ਼ ਗੰਗਾ ਕੀ ਹੈ?
4. ਉਲਕਾ ਪਿੰਡ ਕੀ ਹੈ?
5. ISRO ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?
6. ਹੀਰਾ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਚਟਾਨ ਹੈ?
7. IST ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
8. ਡੂੰਘੀ ਘਾਟੀ ਜਾਂ ਕੈਨੀਅਨ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? (8 × 1 = 8)
9. ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
10. ਮੌਰੇਨ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
11. ਨਖਲਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
12. ਖੁੰਬ ਆਕਾਰੀ ਚਟਾਨਾਂ ਕੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸ ਕਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ?
13. ਸਟੈਲਕਟਾਈਟ ਅਤੇ ਸਟੈਲਗਮਾਈਟ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ?
14. ਅੰਤਰ ਪਰਬਤੀ ਪਠਾਰ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਓ।
15. ਡੈਲਟਾ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਡੂਗੋਲਿਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਲਿਖੋ।
16. ਵਲਣ ਪਰਬਤ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦੇ ਹਨ? ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਓ। (8 × 2 = 16)
17. ਸੁਨਾਮੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
18. ਪਰਿਵਰਤਨ ਮੰਡਲ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
19. ਸਮੁੰਦਰ ਤੱਤ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ? ਦਲੀਲ ਦੇ ਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।
20. ਸ਼ਾਂਤ-ਪੌਣਾ (Doldrums) ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
21. ਐਲਨੀਨ ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਮਾਨਸੂਨ ਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ? ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
22. ਪਰਬਤੀ ਵਰਖਾ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
23. ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਸ਼ੈਲਫ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
24. ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਦੇ ਖਾਰੇਪਣ ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। (5 × 4 = 20)
25. ਅੰਧ ਮਹਾਸਾਗਰ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 6

ਜਾਂ

ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਮਹਾਸਾਗਰ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

26. ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

ਹਿੰਮ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

27. ਵਾਯੂਮੁੰਡਲ ਦੀ ਬਣਤਰ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਸਹਿਤ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

6

ਜਾਂ

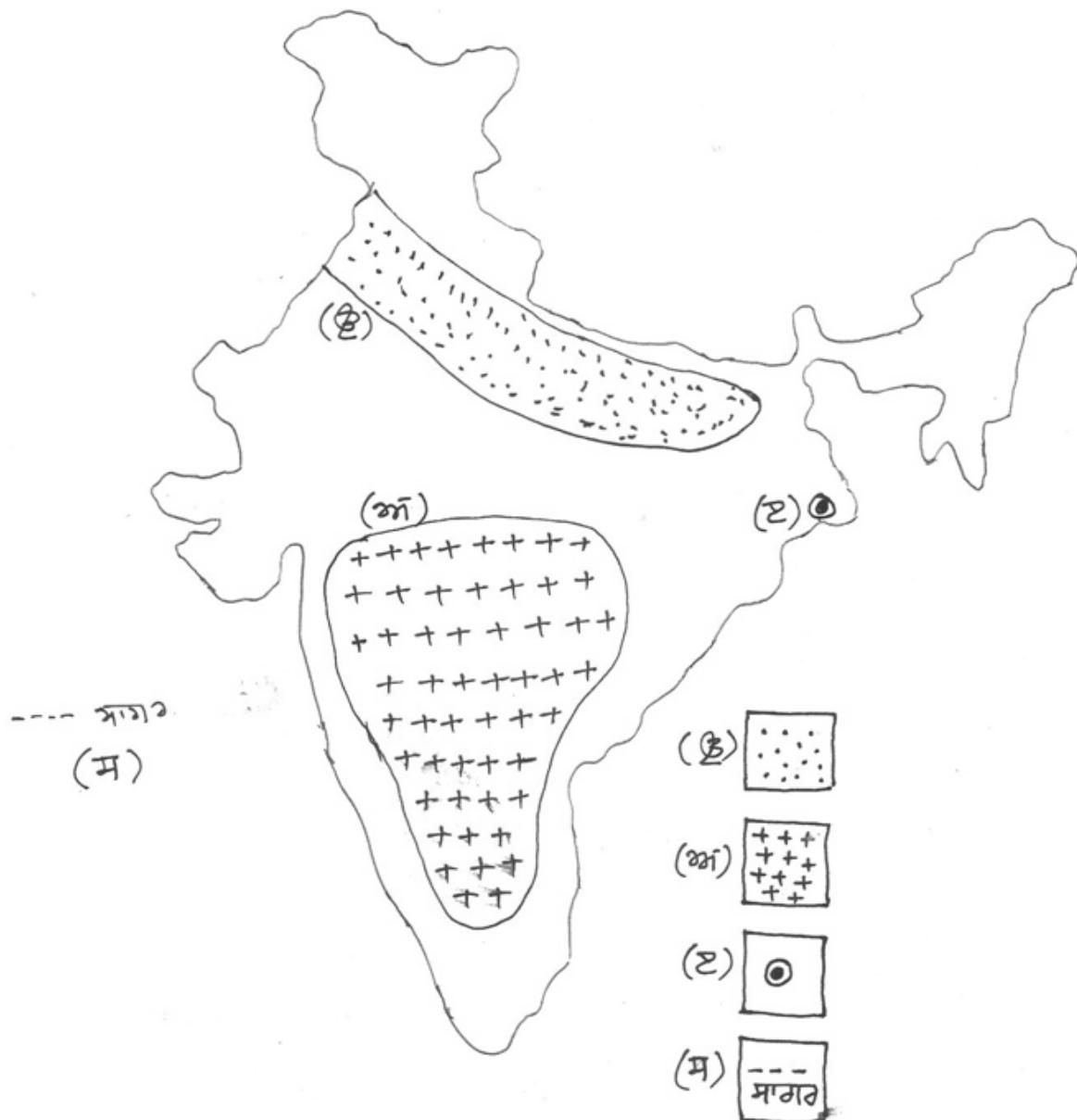
ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਜਵਾਲਾਮੁੱਖੀ ਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਬਣੇ ਬਲਰੂਪਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

28. ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਭਰੋ (ਕੋਈ ਚਾਰ)

6

(1) ਨਿਊਜੀਲੈਂਡ (2) ਲੈਬਰੋਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ (3) ਮੈਰੀਆਨਾ ਟਰੈਂਚ (ਫੁੰਘਾਣ) (4) ਅੰਧ ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਟੇਕਰੀ।

29. ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲੇਬਲ ਕਰੋ : -

ਜਮਾਤ : 10+2

ਭੈਤਿਕ ਭੂਰੋਲ

ਜਮਾਤ = 10+2

ਅਧਿਆਇ-1 (ਵਿਸ਼ਾ = ਭੂਗੋਲ)

ਮਾਨਵ ਭੂਗੋਲ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- 1) ਫਰੈਡਰਿਕ ਰੈਟਜ਼ਲ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਨਵ ਭੂਗੋਲ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੱਸੋ?
- 2) ਆਰਥਿਕ ਭੂਗੋਲ, ਭੂਗੋਲ ਦੀ ਕਿਸ ਸ਼ਾਖਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ?
- 3) ਉਦਯੋਗਿਕ ਭੂਗੋਲ, ਭੂਗੋਲ ਦੀ ਕਿਸ ਸ਼ਾਖਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ?
- 4) ਨਕਸ਼ੇ ਬਣਾਉਣੇ ਅਤੇ ਖਗੋਲੀ ਨਪਾਈ ਕਿਸ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ?

(ਉ) ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਾਲ	(ਅ) ਆਰੰਭਿਕ ਬਸਤੀਵਾਦ
(ਈ) ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਕਾਲ ਦਾ ਅਗਲੇਰਾ ਦੌਰ	(ਸ) 1950 ਤੋਂ 1960
- 5) ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਨਿਯਤੀਵਾਦ ਦਾ ਸਮਰਥਕ ਨਹੀਂ ਸੀ?

(ਉ) ਅਰਸਤੂ (ਅ) ਸਟ੍ਰੈਂਚ (ਈ) ਕਾਰਲ ਰਿਟਰ (ਸ) ਵਿਡਾਲ ਡੀ ਲਾਲ ਬਲਾਸ਼
--
- 6) ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਨੇ 'ਕੌਸਮੌਸ' ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ?

(ਉ) ਹੈਰੋਡੋਟਸ	(ਅ) ਅਲੈਗਜੈਂਡਰ ਵੱਡੇ ਹਮਬੋਲਟ
(ਈ) ਐਲਨ ਚਰਚਲ ਸੈਪਲ	(ਸ) ਡਬਲਿਊ ਐਮ ਡੇਵਿਸ
- 7) ਅਲੈਗਜੈਂਡਰ ਵੱਡੇ ਹਮਬੋਲਟ ਨੇ ਕਿਸ ਨਦੀ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ?

(ਉ) ਐਮੇਜਨ (ਅ) ਨੀਲ	(ਈ) ਮਿਸੀਸਿਪੀ	(ਸ) ਆਰਨੀਕੋ
-------------------	--------------	------------
- 8) ਸੰਭਵਵਾਦ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ?
- 9) ਨਿਯਤੀਬਦ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 10) ਨਵ-ਨਿਯਤੀਵਾਦ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 11) ਮੂਲਵਾਦੀ ਜਾਂ ਰੈਡੀਕਲ ਭੂਗੋਲ ਕੀ ਹੈ?

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- 1) ਕਾਰਲ ਰਿਟਰ ਦੀ ਭੂਗੋਲ ਨੂੰ ਕੀ ਦੇਣ ਹੈ?
- 2) ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਭੂਗੋਲ ਕੀ ਹੈ?
- 3) ਆਰਥਿਕ ਭੂਗੋਲ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

- 4) ਵਸੇਵਿਆਂ ਦਾ ਭੂਗੋਲ ਕੀ ਹੈ?
- 5) ਜਨਸੰਖਿਆ ਭੂਗੋਲ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 6) ਮਾਨਵ ਭੂਗੋਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੀ ਹੈ?

ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- 1) ਸਥਾਨਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 2) ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਭੂਗੋਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਕੀ ਹੈ?
- 3) ਭੌਤਿਕ ਭੂਗੋਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਕੀ ਹੈ?
- 4) ਐਲਨ ਚਰਚਿਲ ਸੈਂਪਲ ਦਾ ਭੂਗੋਲ ਨੂੰ ਕੀ ਦੇਣ ਹੈ?
- 5) ਕਾਰਲ ਰਿਟਰ ਦਾ ਭੂਗੋਲ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦੱਸੋ?

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- 1) ਮਾਨਵ ਭੂਗੋਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਲਿਖੋ?
- 2) ਵਿਡਾਲ ਡੀ ਲਾ ਬਲਾਸ਼ ਦਾ ਮਾਨਵ-ਭੂਗੋਲ ਵਿਚ ਕੀ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ, ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ?

ਪਾਠ-2

ਮਾਨਵੀ ਸਾਧਨ : ਜਨਸੰਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਤਬਦੀਲੀ/ਬਦਲਾਓ

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- 1) 2011 ਦੀ ਜਨਗਣਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਸੋਂ ਕਿੰਨੀ ਸੀ?
(ਉ) 121 ਕਰੋੜ (ਅ) 131 ਕਰੋੜ (ਇ) 141 ਕਰੋੜ (ਸ) 111 ਕਰੋੜ
- 2) 2011 ਦੀ ਜਨਗਣਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਸੋਂ ਘਣਤਾ ਕਿੰਨੀ ਸੀ?
(ਉ) 371 (ਅ) 382 (ਇ) 392 (ਸ) 361
- 3) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਨਗਣਨਾ ਕਿੰਨੇ ਸਾਲਾਂ ਪਿਛੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
(ਉ) 5 ਸਾਲ (ਅ) 15 ਸਾਲ (ਇ) 10 ਸਾਲ (ਸ) 20 ਸਾਲ
- 4) ਵਿਸ਼ਵ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦਿਵਸ ਕਿਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
(ਉ) 11 ਜੂਨ (ਅ) 11 ਜੁਲਾਈ (ਇ) 11 ਮਈ (ਸ) 11 ਅਗਸਤ
- 5) ਸਥਾਨ ਬਦਲੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- (6) ਮੌਤ ਦਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- (7) ਜਨਮ ਦਰ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
- (8) ਵਸੋਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- (9) ਡਾਇਸਪੋਰਾ/ਵਖਰੇਵਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- (10) 2013 ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕੀਤਾ

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

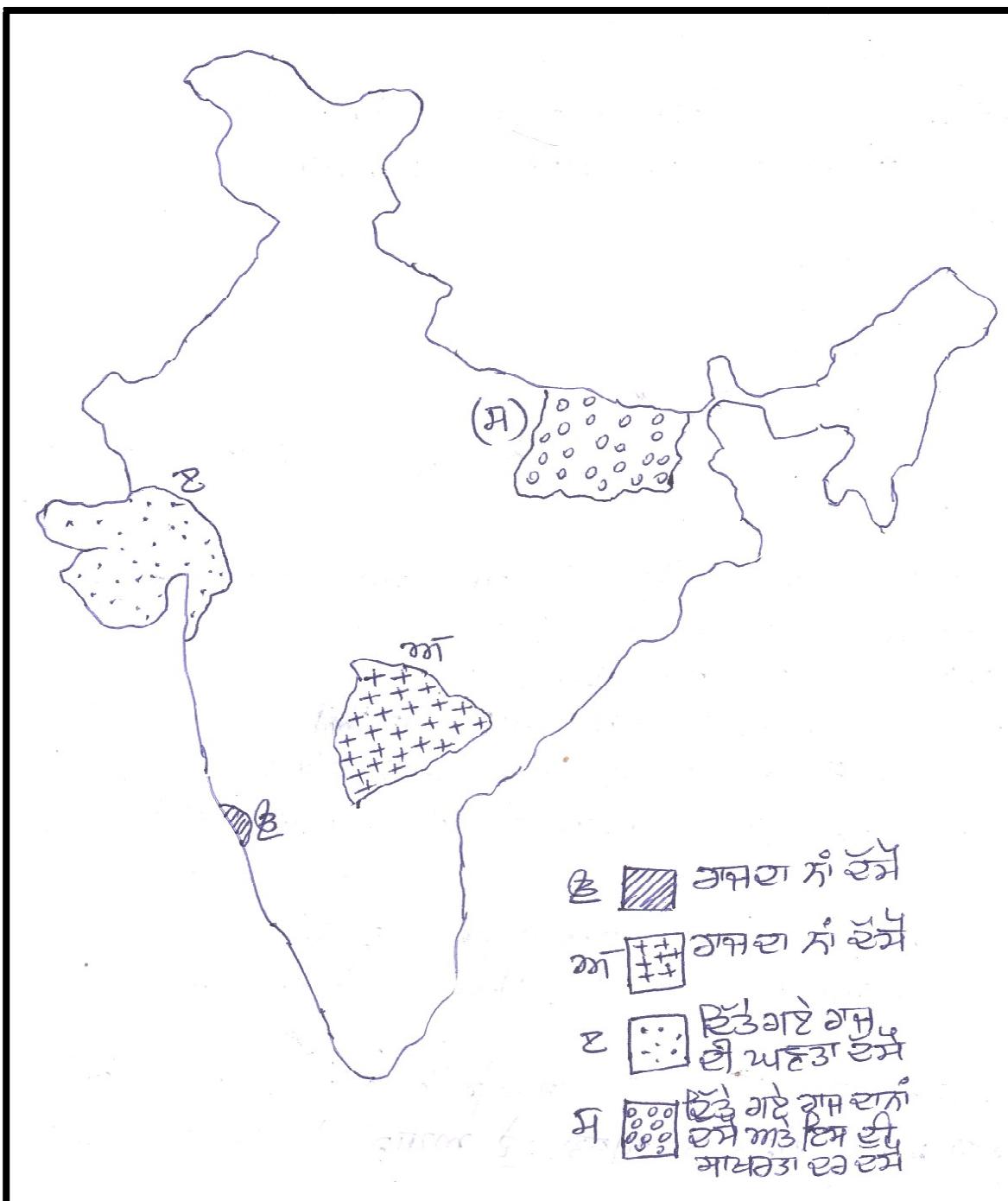
- 1) ਵਸੋਂ ਦੀ ਘਣਤਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਵਸੋਂ ਦੀ ਘਣਤਾ ਕੱਢਣ ਦਾ ਫਾਰਮੂਲਾ ਦੱਸੋ?
- 2) ਵਿਸ਼ਵ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਕੀ ਮੰਤਵ ਹੈ?
- 3) ਸਥਾਨ ਬਦਲੀ ਦੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਕਾਰਕ ਦੱਸੋ?
- 4) ਖੇਤਰੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸਥਾਨ ਬਦਲੀ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ?
- 5) ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਤ ਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਫਾਰਮੂਲਾ ਦੱਸੋ?
- 6) ਸਾਲ 2001 ਅਤੇ 2011 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ?

ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- 1) ਭਾਰਤ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਾਖਰਤਾ ਦਰ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ?
- 2) ਜਨਸੰਖਿਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
- 3) ਅਤਿ-ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ?
- 4) ਵਸੋਂ ਘਣਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
- 5) ਸਥਾਨ ਬਦਲੀ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ?

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- 1) ਭਾਰਤੀ ਡਾਇਸਪੋਰਾ/ਜਨਸੰਖਿਆ ਦਾ ਵਖੇਰਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?
- 2) ਜਨਸੰਖਿਆ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਕ ਕਾਰਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?
- 3) ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਓ : (4)
 - (ਅ) ਰਾਜਸਥਾਨ (ਅ) ਕੇਰਲਾ (ਇ) ਮੇਘਾਲਿਆ (ਸ) ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਘਣਤਾ ਵਾਲਾ ਰਾਜ
 - (ਹ) ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਘਣਤਾ ਵਾਲਾ ਰਾਜ (ਕ) ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਸੋਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਦਰ ਵਾਲਾ
- 4) ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰਾਂ/ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਲੇਬਲ ਕਰੋ:- (4)

ਪਾਠ-3

ਮਾਨਵੀ ਸਾਧਨ : ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਸੇਬੇ

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- 1) ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਕੋਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪਹਿਲੂ ਦੱਸੋ?
(ਉ) ਸਾਖਰਤਾ (ਅ) ਵੱਧ ਜਨਸੰਖਿਆ (ਇ) ਸੰਘਣੇ ਜੰਗਲੀ ਖੇਤਰ (ਸ) ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕੇ
- 2) ਭਾਰਤ ਦਾ ਮਾਨਵ ਸੂਚਕ-ਅੰਕ ਕਿੰਨਾ ਹੈ?
(ਉ) 0.324 (ਅ) 0.424 (ਇ) 0.524 (ਸ) 0.624
- 3) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਨਵ ਸੂਚਕ-ਅੰਕ (HDI) ਕਿਸ ਰਾਜ ਦਾ ਹੈ?
(ਉ) ਪੰਜਾਬ (ਅ) ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ (ਇ) ਹਰਿਆਣਾ (ਸ) ਕੇਰਲ
- 4) ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਰੇਖਕ ਨਮੂਨੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ?
(ਉ) ਸੜਕ (ਅ) ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨ (ਇ) ਨਹਿਰ (ਸ) ਛੱਪੜ
- 5) ਤਾਰੇ ਵਰਗਾ ਪੇਂਡੂ ਵਸੇਬਾ ਕਿਹੜੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ?
- 6) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੇ ਪਿੰਡ ਹਨ?
- 7) ਚਿਲਕਾ ਝੀਲ ਦੁਆਲੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੇਂਡੂ ਬਸਤੀ ਨਮੂਨਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ?
- 8) ਮਹਾਂਨਗਰ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਘੱਟੋਂ ਘੱਟ ਕਿੰਨੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?
- 9) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਮਹਾਂਨਗਰ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
- 10) ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤੀ?
- 11) ‘ਕੌਨਅਰਬੇਸ਼ਨ’/ ਸ਼ਹਿਰਾ ਦਾ ਸਮੂਹ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਕਾਢ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤੀ?
- 12) ਵਿਕਾਸ ਧੂਰੇ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ?

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- 1) ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 2) ਆਰ.ਪੀ. ਮਿਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਵਿਕਾਸ ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਚਾਰ ਪੱਧਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ?
- 3) ਸ਼ਹਿਰੀ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਨ ਦੇ ਕੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ?
- 4) ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਕਿਹੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਦਾਹਰਨ ਦੇ ਕੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ?
- 5) ਮਨੁੱਖੀ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ?

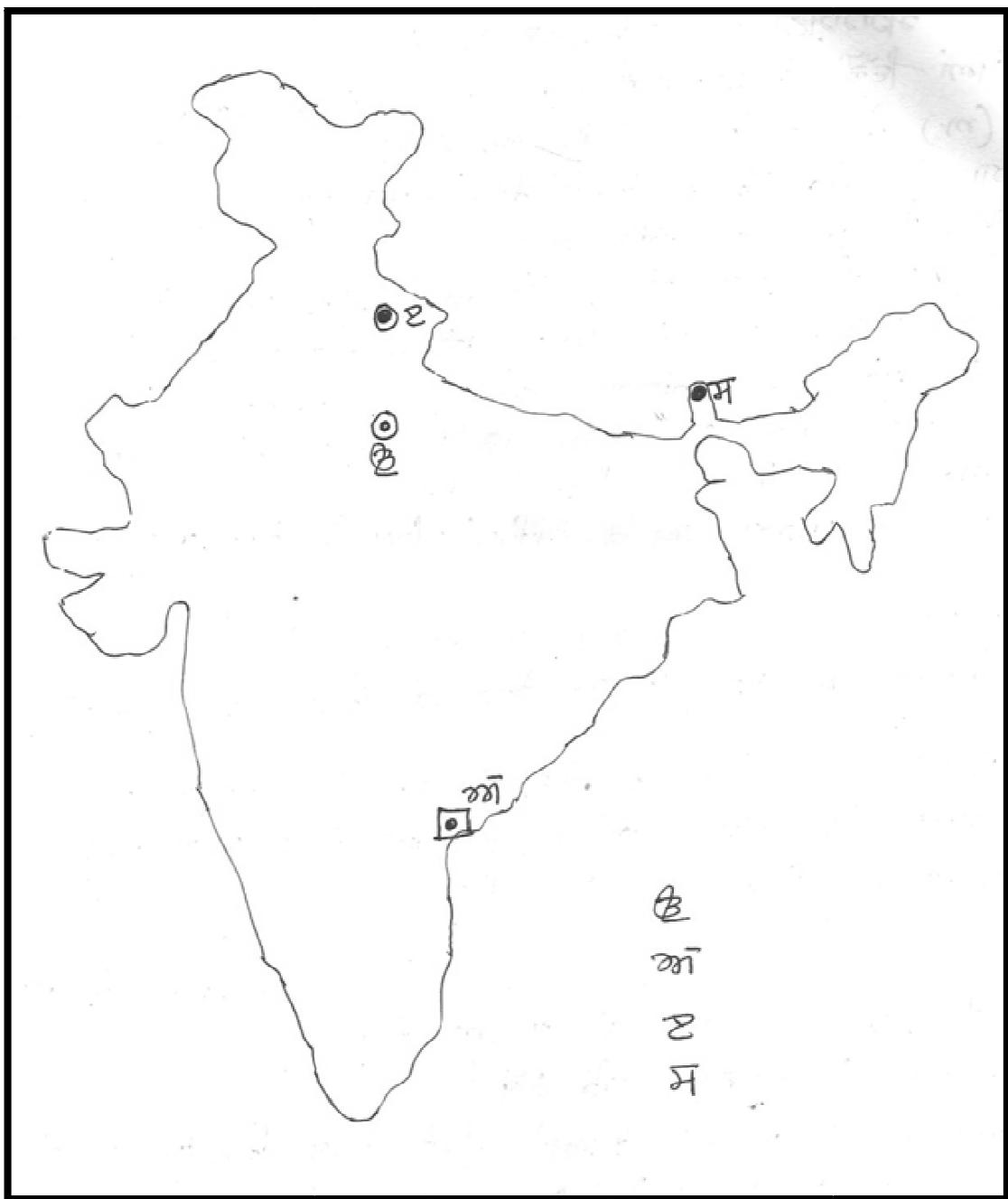
ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- 1) ਕੁੱਲ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਸੂਚਕਾਂਕ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 2) ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ?

- 3) ਲਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ?
- 4) ਰੇਖਕ ਵਸੇਬਾ ਨਮੂਨਾ ਅਤੇ ਤਿਕੋਣੇ ਵਸੇਬਾ ਨਮੂਨੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ?

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- 1) ਸ਼ਹਿਰੀ ਬਸਤੀਆਂ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਸੇਵਿਆਂ ਤੇ ਲੇਖ ਲਿਖੋ?
- 2) ਵਿਕਾਸ ਧੂਰੇ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਲਿਖੋ?
- 3) ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਭਰੋ:- (4)
- (I) ਜੰਮ੍ਹ (II) ਰਾਜਕੋਟ (III) ਤ੍ਰਿਵੰਤਪੁਰਮ (IV) ਪਟਨਾ
- 4) ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਵੇਂ ਯੂੱਗ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ। (4)

ਪਾਠ-4

ਆਰਬਿਕ ਭੂਗੋਲ : ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੇ ਮੌਲਿਕ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਕਿਰਿਆਵਾਂ

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- 1) ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਫਸਲ ਖੁਰਾਕੀ ਅੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ?
(ਉ) ਕਣਕ (ਅ) ਮੱਕੀ (ਇ) ਬਾਜਰਾ (ਸ) ਮੂੰਗਫਲੀ
- 2) ਗੱਦੀ ਚਰਵਾਹੇ ਕਿਹੜੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
(ਉ) ਸਿੱਕਮ (ਅ) ਅਰੁਨਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (ਇ) ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (ਸ) ਉੱਤਰਾਖੰਡ
- 3) ਬੱਕਰਵਾਲ ਚਰਵਾਹੇ ਕਿਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
(ਉ) ਗੜ੍ਹਵਾਲ (ਅ) ਕਮਾਊਂ (ਇ) ਕਿਨੌਰ (ਸ) ਕਸ਼ਮੀਰ
- 4) ਕਪਾਹ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਮਿੱਟੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ?
(ਉ) ਦੋਮਟ ਮਿੱਟੀ (ਅ) ਡੈਲਟਾਈ ਮਿੱਟੀ (ਇ) ਲਾਲ ਮਿੱਟੀ (ਸ) ਕਾਲੀ ਰੇਗੜ ਮਿੱਟੀ
- 5) ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਈ?
- 6) ਕਿਹੜੀ ਫਸਲ ਨੂੰ ਸੁਨਹਿਰੀ ਰੇਸ਼ੇ ਵਾਲੀ ਫਸਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- 7) ਰਬੀ / ਹਾੜੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
- 8) ਪ੍ਰਗਿਣ/ਸਾਉਣੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
- 9) ਕਣਕ ਦੀ ਫਸਲ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਦੱਸੋ?
- 10) ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਹ ਉਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
- 11) ਚਾਵਲ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਝਾੜ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੈ?
- 12) ਆਰਬਿਕ ਸਰਵੇਖਣ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਨ (GDP) ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਦਾ ਸਾਲ 2012-13 ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ?

- 13) ਵਿਟੀਕਲਚਰ (Viticulture) ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?
- 14) ਸੈਰੀਕਲਚਰ (Sericulture) ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ?
- 15) ਨੀਲੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- 1) ਕੋਈ ਚਾਰ ਬਾਗਬਾਨੀ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?

- 2) ਕਿਹੜੇ ਪੂਰਬੀ ਰਾਜ ਸ਼ੀਤ-ਉਸ਼ਣ ਹਿਮਾਲਿਆ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ?
- 3) ਸੰਘਣੀ ਨਿਰਵਾਹ ਖੇਤੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਓ?
- 4) ਮਾਲਾਬਾਰ ਤੇ ਕੌਂਕਣ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਬੀਜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਓ?
- 5) ਕੌਂਡੀ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?

ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- 1) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਚਾਵਲ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ?
- 2) ਚਾਹ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਹਾਲਤਾਂ ਲਿਖੋ?
- 3) ਕਪਾਹ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਓ?
- 4) ਪਟਸਨ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਹਾਲਤਾਂ ਲਿਖੋ?

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- 1) ਚਾਵਲ ਦੀ ਖੇਤੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਭੂਗੋਲਿਕ ਹਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਓ, ਇਸ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਵੰਡ ਤੋਂ ਵੀ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਓ?
- 2) ਚਾਹ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਭੂਗੋਲਿਕ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਵੰਡ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਓ?
- 3) ਹਿਮਾਲਿਆ ਪਰਬਤ ਵਿੱਚ ਪਸੂ ਪਾਲਣ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ?
- 4) ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਭਰੋ:-

(4)

(I) ਬੱਕਰਵਾਲ ਚਰਵਾਹਾ ਖੇਤਰ (II) ਇੱਕ ਚਾਹ ਉਤਪਾਦਕ ਖੇਤਰ (III) ਗੰਨੇ ਦਾ ਇੱਕ ਖੇਤਰ (IV) ਕਪਾਹ ਦਾ ਇੱਕ ਖੇਤਰ (V) ਕਣਕ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਝਾੜ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ ਭਰੋ।

- 5) ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ :-

(4)

ਪਾਠ-5

ਆਰਥਿਕ ਭੂਗੋਲ : ਖਣਿਜ ਅਤੇ ਉਰਜਾ ਸਰੋਤ

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1) ਹੈਮਟਾਈਟ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੱਚੇ ਲੋਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਲੋਹ ਅੰਸ਼ ਕਿੰਨੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?

(ਉ) 40 ਤੋਂ 60 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (ਅ) 60 ਤੋਂ 70 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ

(ਈ) 40 ਤੋਂ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (ਸ) 20 ਤੋਂ 40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ

2) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

(ਉ) ਝਾਰਖੰਡ (ਅ) ਰਾਜਸਥਾਨ (ਈ) ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (ਸ) ਉਡੀਸ਼ਾ

3) ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਗੈਰ ਰਵਾਇਤੀ ਉਰਜਾ ਦਾ ਸੋਮਾ ਹੈ?

(ਉ) ਕੋਲਾ (ਅ) ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ (ਈ) ਪਣ-ਬਿਜਲੀ (ਸ) ਸੂਰਜੀ ਉਰਜਾ

4) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਆਰੰਭ ਹੋਇਆ?

(ਉ) 1667 ਈ: (ਅ) 1867 ਈ: (ਈ) 1767 ਈ: (ਸ) 1967 ਈ:

5) ਦੋ ਧਾਰਵੇਂ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?

6) ਦੋ ਅਧਾਰਵੇਂ ਖਣਿਜਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?

7) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਾਕਸਾਈਟ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

8) ਇੱਕ ਟਨ ਇਸਪਾਤ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿੰਨੇ ਮੈਂਗਨੀਜ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

9) ਕੋਲੇ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਘਟੀਆ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?

10) ਤਰਲ ਸੋਨਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1) ਕੋਲੇ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।

2) ਡੇਵੀਜ਼ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਲੈਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

3) ਪਰਨਹਿਤਾ ਗੋਦਾਵਰੀ ਘਾਟੀ ਕਿਸ ਲਈ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ?

4) ਕੋਈ ਚਾਰ ਤੇਲਸੋਧ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?

5) ਤਾਂਬੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿੱਥੇ-ਕਿੱਥੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1) ਉਰਜਾ ਦੇ ਸੋਮਿਆਂ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ?

2) ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਭੰਡਾਰਾ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ?

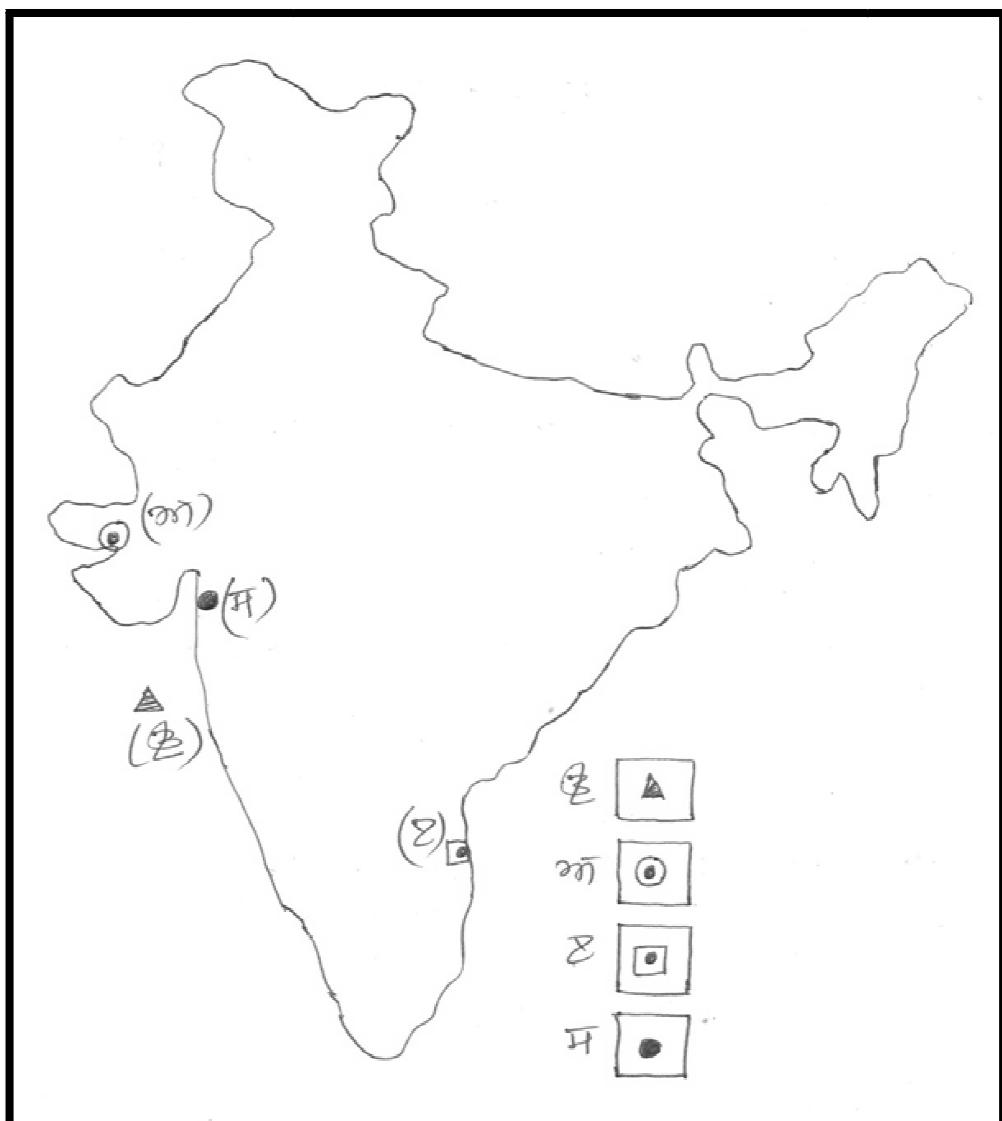
3) ਗੈਰ ਰਿਵਾਇਤੀ ਉਰਜਾ ਸੋਮਿਆਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ?

4) ਕੁਦਰਤੀ ਸੋਮਿਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?

5) ਸਦੀਵੀ ਜਾਂ ਨਿਰੰਤਰ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ?

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- 1) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?
 - 2) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਤੇਲ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?
 - 3) ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਉਪਯੋਗ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਭਾਕਤ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ?
 - 4) ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਭਰੋ: (4)
- (I) ਸੇਲਮ (II) ਮਯੂਰਭੰਜ (III) ਜਬਲਪੁਰ (IV) ਦੁਰਗਾਪੁਰ (V) ਚਿਤਰਦੁਰਗ (VI) ਵਿਸ਼ਾਖਾਪਟਨਮ (VII) ਪਾਰਾਦੀਪ (VIII) ਸਿੰਘਭੂਮ (IX) ਡਿਗਬੋਈ (X) ਬਠਿੰਡਾ
- 5) ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਖੇਤਰਾਂ /ਬਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ : - (4)

ਪਾਠ-6

આરથિક ભુગોળ નિરમાણ ઉદયોગ

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪੁਸ਼ਟਨ

- 1) ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਉਦਯੋਗ ਪੇਂਡੂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ?

(ਉ) ਚੀਨੀ (ਬੰਡ) ਉਦਯੋਗ (ਅ) ਆਟਾ ਚੱਕੀਆਂ (ਇ) ਕੋਹਲੂ (ਸ) ਰੂੰ-ਪੇਜ਼ੇ

2) ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਉਦਯੋਗ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ?

(ਉ) ਲੋਹਾ ਤੇ ਇਸਪਾਤ ਉਦਯੋਗ (ਅ) ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਉਦਯੋਗ

(ਇ) ਡੇਅਰੀ ਉਤਪਾਦਨ ਉਦਯੋਗ (ਸ) ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਉਦਯੋਗ

3) ਭਿਲਾਈ ਸਟੀਲ ਪਲਾਂਟ ਕਿਹੜੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਿੱਤ ਹੈ?

(ਉ) ਬਿਹਾਰ (ਅ) ਝਾਰਖੰਡ (ਇ) ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ (ਸ) ਤੇਲੰਗਾਨਾ

4) ਕੋਹਲਾਪੁਰ ਸੂਤੀ ਕੱਪੜਾ ਉਦਯੋਗ ਕਿਹੜੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਿੱਤ ਹੈ?

(ਉ) ਗੁਜਰਾਤ (ਅ) ਕਰਨਾਟਕ (ਇ) ਰਾਜਸਥਾਨ (ਸ) ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ

5) ਸੀ.ਸੀ.ਆਈ.(C.C.I.) ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਮ ਕੀ ਹੈ?

6) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਸਫਲ ਕਪੜਾ ਮਿੱਲ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈ ਗਈ?

7) ਪੈਟਰੋਕੈਮੀਕਲ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਦੋ ਕਿਹੜੇ ਪੱਧਰ ਹਨ?

8) ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਾਨਚੈਸਟਰ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

9) ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਐਂਟੀਬਾਈਓਟਿਕ ਲਿਮਟਿਡ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿੱਤ ਹੈ?

10) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਕੋਲਕਾਤਾ ਸਨਅਤੀ ਗਲਿਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦਾ ਹੈ?

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪਸ਼ਨ

- 1) ਐਗਰੋ ਫੂਡ ਪਾਰਕ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ?
 - 2) ਕੁਆਟਰਨੇਗੀ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਚੌਥੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਕਿਹੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
 - 3) ਮੇਕ ਇਨ ਇੰਡੀਆ (Make in India) ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
 - 4) ਦਿੱਲੀ-ਮੁੰਬਈ ਸਨਅਤੀ ਗਲਿਆਰੇ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ?
 - 5) ਇੰਡੀਅਨ ਡਰੱਗ ਐਂਡ ਫਾਰਮਾਸਿਟੀਕਲ ਲਿਮੀਟਿਡ (IDPL) ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰੋ।

ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪਸ਼ਨ

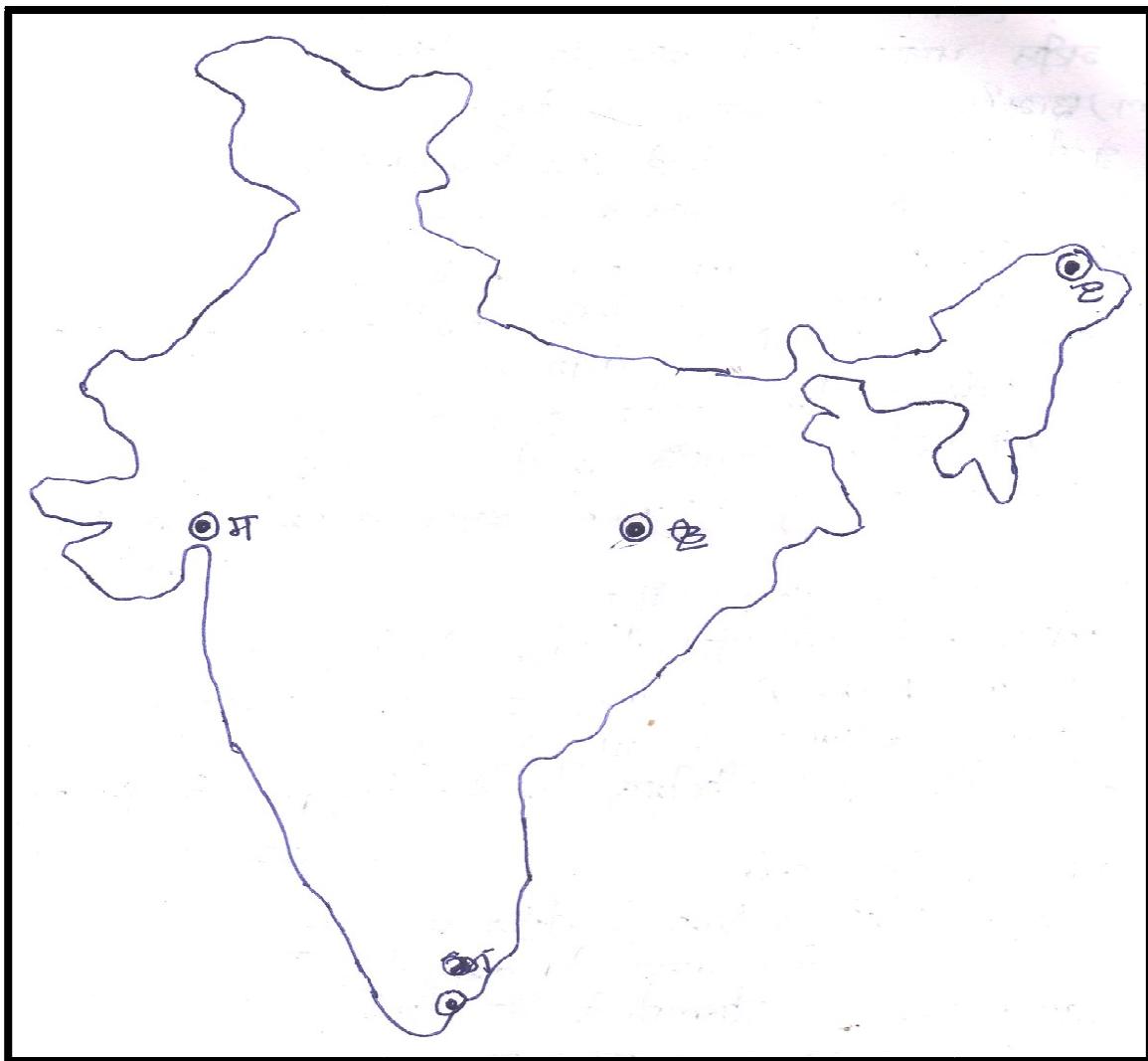
- 1) ਮੈਗਾ ਡੂਡ ਪਾਰਕ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
 - 2) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਡੂਡ ਪ੍ਰਸੈਵਿੰਗ ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਇੱਕ ਝਾਤ ਪਾਓ।
 - 3) ਤੀਸਰੇ ਦੌਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
 - 4) ਉਧਾਣਾ-ਪਾਲਸ਼ਾਣਾ ਸਨਅਤੀ ਗਲਿਆਰੇ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

5) ਗਿਆਨ ਅਧਾਰਿਤ ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉ?

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- 1) ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਮਾਲ-ਭਾੜਾ ਗਲਿਆਰੇ ਤੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ?
- 2) ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੰਡ-ਉਦਯੋਗ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਲਿਖੋ?
- 3) ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਸਥਾਨੀਕਰਨ ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?
- 4) ਨਿਰਮਾਣ ਉਦਯੋਗ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਨਿਰਮਾਣ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਣ ਕਰੋ?
- 5) ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੈਟਰੋਕੈਮੀਕਲ ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ?
- 6) ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਭਰੋ:-
(I) ਭਦਰਾਵਤੀ (II) ਭਿਲਾਈ (III) ਬੋਕਾਰੋ (IV) ਜਮਸ਼ੇਦਪੁਰ (V) ਕੋਹਲਾਪੁਰ (VI) ਕਾਨੂਪੁਰ (VII) ਇੰਦੌਰ
(VIII) ਕਟਕ (IX) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (X) ਮੰਗਲੌਰ (XI) ਕੋਚੀ (XII) ਲੁਧਿਆਣਾ (XIII) ਅਜਮੇਰ (XIV)
ਕੋਇਆਲੀ (XV) ਮੁਬਾਰਾ

7) ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿ ਕੇਂਦਰਾ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ :-(4)

ਆਵਾਜਾਈ, ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਵਪਾਰ

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- 1) ਵੀਹ ਸਾਲਾਂ ਸੜਕ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ?
(ਉ) 1971 (ਅ) 1961 (ਇ) 1981 (ਸ) 1991
- 2) ਪੇਂਡੂ ਸੜਕ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਘੱਟ-ਘੱਟ ਕਿੰਨੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਸੋਂ ਵਾਲਾ ਪਿੰਡ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?
(ਉ) 500 (ਅ) 1000 (ਇ) 1500 (ਸ) 2000
- 3) ਕੇਂਦਰੀ ਸੜਕ ਫੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਐਕਟ ਕਦੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ?
(ਉ) ਸੰਨ 2000 (ਅ) ਸੰਨ 2001 (ਇ) ਸੰਨ 2002 (ਸ) ਸੰਨ 2003
- 4) ਕੌਮੀ ਸ਼ਾਹ ਮਾਰਗਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ਕੌਣ ਕਰਦਾ ਹੈ?
(ਉ) ਪੰਚਾਇਤ (ਅ) ਨਗਰ ਨਿਗਮ (ਇ) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ (ਸ) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ
- 5) ਸੁਨਹਿਰੀ ਚਤੁਰਭੁੱਜ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕਿਹੜੇ ਸੰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਇਆ?
(ਉ) ਸੰਨ 2010 (ਅ) ਸੰਨ 2012 (ਇ) ਸੰਨ 2014 (ਸ) ਸੰਨ 2016
- 6) ਆਵਾਜਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
- 7) ਪੇਂਡੂ ਸੜਕਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਸਥਾਨਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀਆਂ ਹਨ?
- 8) ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਗੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਚੌੜਾਈ ਦੱਸੋ?
- 9) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੇ ਰੇਲਵੇ ਜ਼ੋਨ ਹਨ?
- 10) ਟਰਾਂਸ ਸਾਇਬਰੋਗੀਅਨ ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨ ਕਿੱਥੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਕਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?
- 11) ਭਰਤੀ ਰੇਲ ਮਾਗਰ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲੰਬਾਈ ਕਿੰਨੇ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ?
- 12) ਡਾਇਮੰਡ ਕੁਅਡਰੀਲੇਟਰਲ ਕਿਹੜੇ ਚਾਰ ਮਹਾਂਨਗਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਦੀ ਹੈ?
- 13) ਗੋਲਡਨ ਚੈਰੀਅਟ ਰੇਲਵੇ ਕਿਹੜੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸੈਰ ਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈ?
- 14) ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ?
- 15) ਐਚ.ਬੀ.ਜੇ. ਪਾਈਪ ਲਾਈਨ ਦੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ?

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

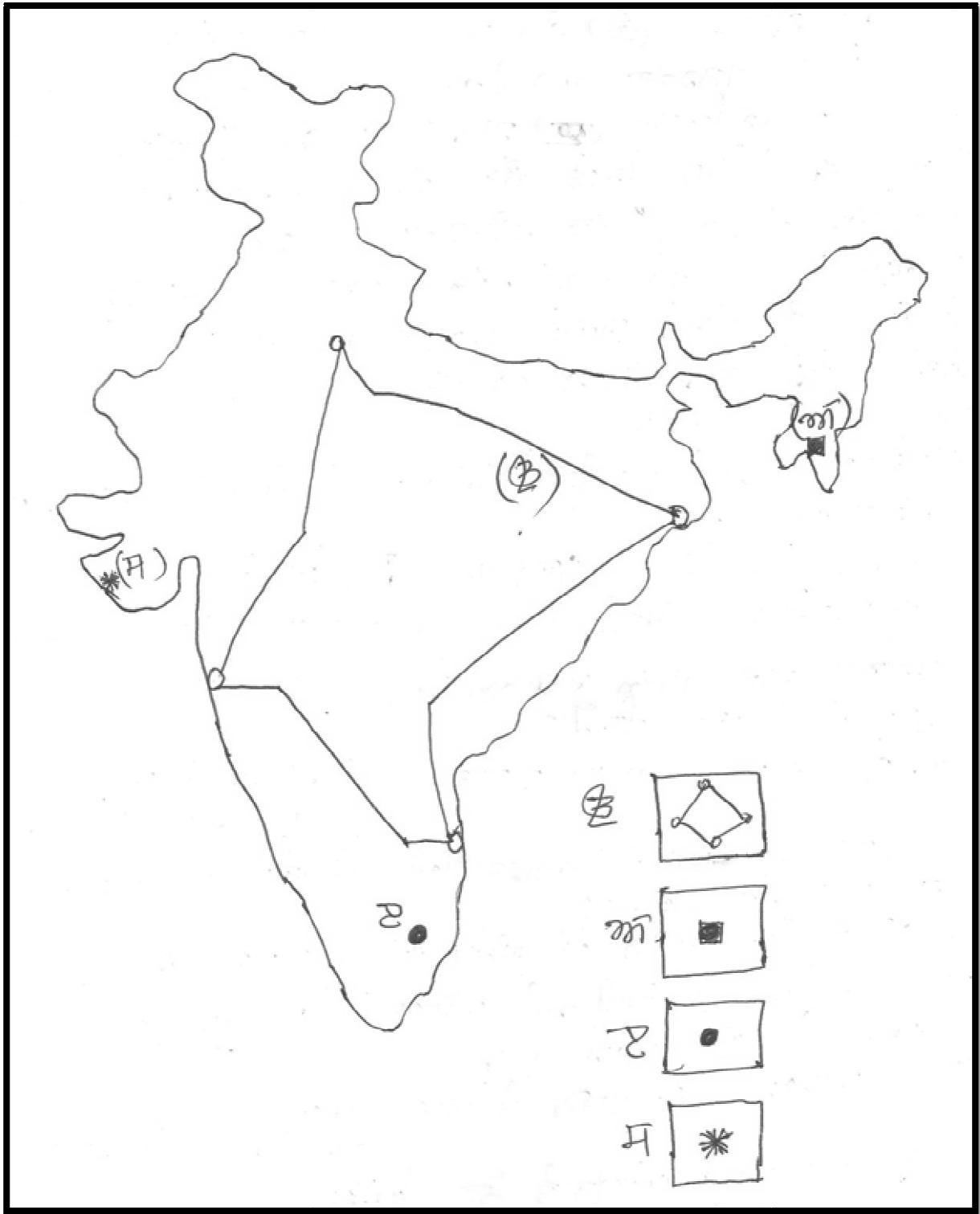
- 1) ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਵਾਈ ਆਵਾਜ਼ਾਈ ਕਦੋਂ ਆਰੰਭ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ?
- 2) ਤਾਪੀ (TAPI) ਪਾਈਪ ਲਾਈਨ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ?
- 3) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਅਤੇ ਘਰੋਗੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਹਨ?
- 4) ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਵਪਾਰ ਦੇ ਕੀ ਅਧਾਰ ਹਨ?
- 5) ਉੱਤਰੀ ਅੰਧ ਮਹਾਂਸਾਗਰੀ ਜਲ ਮਾਰਗ ਦੇ ਚਾਨਣਾਂ ਪਾਓ?

ਚਾਰ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- 1) ਜਾਮਨਗਰ-ਲੋਨੀ LPG ਪਾਈਪ ਲਾਈਨ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ?
- 2) ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਾਂ ਦਰਿਆਈ ਜਲ-ਮਾਰਗਾਂ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ?
- 3) ਭਾਰਤ ਦੀ ਲਗਜ਼ਗੀ (ਸ਼ਾਹੀ) ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਓ?
- 4) ਗੋਲਡਨ ਕੁਆਰਡਰੀਲੇਟਰਲ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ?
- 5) ਬੀ.ਓ.ਟੀ. (ਉਸਾਰੇ, ਵਰਤੋ ਅਤੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰੋ) ਯੋਜਨਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ?

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- 1) ਭਾਰਤ ਦੇ ਰੇਲ ਮਾਰਗਾਂ ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਚਾਨਣਾ ਪਾਓ?
 - 2) ਸੁਨਹਿਰੀ ਚਤਰਭੁੱਜ ਅਤੇ ਡਾਇਮੰਡ ਚਤਰਭੁੱਜ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ?
 - 3) ਭਾਰਤ ਦੀ ਬਰਾਮਦ ਅਤੇ ਦਰਾਮਦ ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ?
 - 4) ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸੇ ਵਿੱਚ ਭਰੋ :- (4)
- (I) ਗੰਜਮ (II) ਮੱਛਲੀਪਟਨਮ (III) ਨੈਲੋਰ (IV) ਪੁੱਛੂਚੇਗੀ (V) ਮਰਸਾਗਾਓ (VI) ਸ਼ਿਮਲਾ (VII) ਪੋਰਬੰਦਰ (VIII) ਸਿਕੰਦਰਾਬਾਦ (IX) ਗੋਰਖਪੁਰ (X) ਇਲਾਹਾਬਾਦ
- 5) ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ:- (4)

ਅਧਿਆਇ-8

ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- 1) ਸਿਆਚਿਨ ਗਲੋਬਿਅਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ?
(ਉ) ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (ਅ) ਉਤਰਾਖੰਡ (ਈ) ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ (ਸ) ਅਰੁਣਾਂਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
- 2) ਸਰ ਕਰੀਕ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਕਿਸ ਰਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ?
(ਉ) ਰਾਜਸਥਾਨ (ਅ) ਗੁਜਰਾਤ (ਈ) ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ (ਸ) ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ
- 3) ਧਰਤੀ ਦਿਵਸ ਕਦੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
(ਉ) 20 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਅ) 21 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਈ) 22 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਸ) 23 ਅਪ੍ਰੈਲ
- 4) ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਿਵਸ ਕਦੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
(ਉ) 3 ਜੂਨ (ਅ) 4 ਜੂਨ (ਈ) 6 ਜੂਨ (ਸ) 5 ਜੂਨ
- 5) ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਤੱਤ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਾਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੇ ਅਸਰ ਕਰਦਾ ਹੈ?
(ਉ) ਐਲਡੀਹਾਈਡ (ਅ) ਅਮੋਨੀਆ (ਈ) ਅਰਸੀਨਸ (ਸ) ਕਲੋਰੀਨ
- 6) ਸਿਆਚਿਨ ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ?
- 7) ਓਪੋਸ਼ਨ ਮੇਘਦੂਤ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ?
- 8) DRDO (ਡੀ.ਆਰ.ਡੀ.ਏ.) ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਮ ਕੀ ਹੈ?
- 9) ਕੱਚਾ ਤਿਵੂ ਸਮੱਸਿਆ ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ?
- 10) ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਭੂਗੋਲਿਕ ਰਕਬਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੁੱਲ ਰਕਬੇ ਦਾ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੈ?

ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

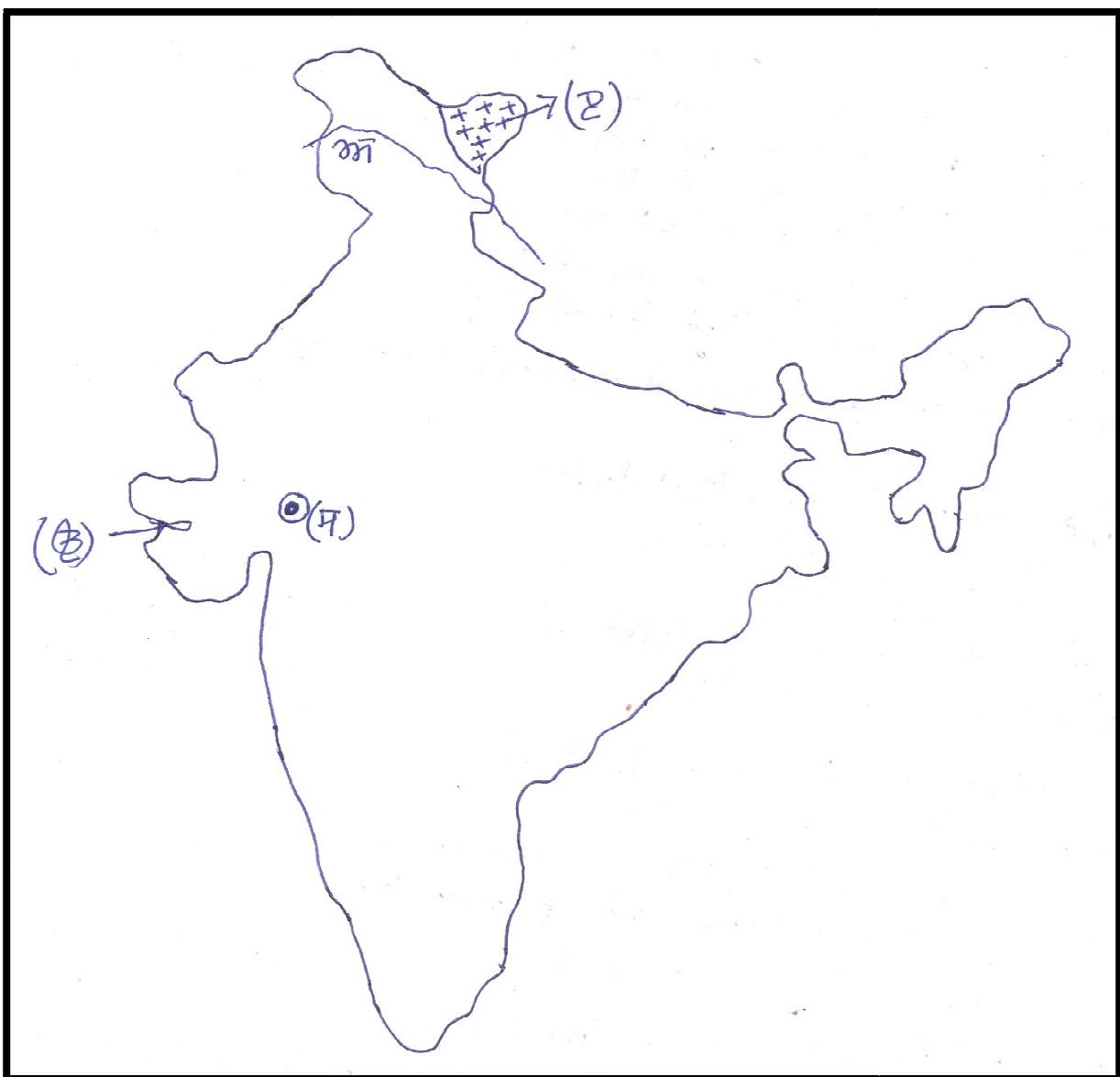
- 1) ਪਾਕ ਸਟ੍ਰੋਟ (ਖਾੜੀ) ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ?
- 2) ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਸੌਮੇ ਹਨ?
- 3) ਭੋਂ-ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ?
- 4) ਰਸਾਇਣਕ ਕੀਟ ਨਾਸ਼ਕ ਅਤੇ ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦਾਂ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਿਹਤ ਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ?
- 5) ਅਜੀਵੀ ਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

4 ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- 1) ਛੂਤ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਨੂੰ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਟਾਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
- 2) ਰਾਈਪੋਰੀਅਨ ਬਫਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 3) ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ?
- 4) ਵਾਯੂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਰੋਕਬਾਮ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?
- 5) ਸਫਰ (SAFAR) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

ਛੇ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- 1) ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਭੁਗੋਲਿਕ ਸਿਰਮੌਰਤਾ ਦੇ ਪੱਖ ਦੱਸੋ?
 - 2) ਸਿਆਚਿਨ ਗਲੋਬੀਅਰ ਦਾ ਭੂ-ਗਾਜਨੀਤਿਕ ਮਹੱਤਵ ਕੀ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਿਆਚਿਨ ਗਲੋਬੀਅਰ ਬਾਰੇ ਕੀ ਪੱਖ ਹੈ?
 - 3) ਸਰ-ਕਰੀਕ ਸਮੱਸਿਆ ਕੀ ਹੈ? ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਬਾਰੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਕੀ ਰੁੱਖ ਹੈ?
 - 4) ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਸ੍ਰੋਤ ਦੱਸੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ ਉਪਾਅ ਦੱਸੋ?
 - 5) ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਭਰੋ: (4)
- (ਇ) LOAC (ਅ) POK (ਇ) ਅਕਸਾਈ ਚਿੱਨ (ਸ) ਸਰ-ਕਰੀਕ (ਹ) ਮਨਾਰ ਦੀ ਖਾੜੀ (ਕ) ਟੂਟੀਕੌਰਿਨ (ਖ) ਸਿੰਧ ਨਦੀ (ਗ) ਰਾਏਪੁਰ (ਘ) ਜੋਪੁਰ (ਙ) ਰਮੇਸ਼ਵਰਮ
- 6) ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ :-(4)

ਸੈਂਪਲ ਪੇਪਰ = ਜਮਾਤ= XII ਵਿਸ਼ਾ : ਭੂਗੋਲ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ

ਕੁਲ : 70 ਅੰਕ

ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜੁਗੀ ਹਨ:-

- 1) ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਵਸੋਂ ਕਿਸ ਵਰਗ ਸਮੂਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ?
- 2) ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਥੰਮ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਤੱਤ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
- 3) ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿੰਨ੍ਹਾਂ ਹੈ?
- 4) ਕੋਈ ਦੋ ਮੋਟੇ ਅਨਾਜਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ?
- 5) SWOT ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ?
- 6) ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਲੋਹੇ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨਹੀਂ ਹੈ?

(ਉ) ਮੈਗਨੇਟਾਈਟ (ਅ) ਹੈਮੇਟਾਈਟ (ਇ) ਸੀਡਰਾਈਟ (ਸ) ਲਿਗਨਾਈਟ
- 7) ਟਾਟਾ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਸਟੀਲ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਡ ਦਾ ਹੈਡਕੁਆਟਰ ਕਿੱਥੇ ਹੈ?

(ਉ) ਚੇਨਾਈ (ਅ) ਕੋਲਕਾਤਾ (ਇ) ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ (ਸ) ਮੁੰਬਈ
- 8) ਕੋਈ ਦੋ ਤੀਸਰੇ ਦਰਜੇ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ? 1×8=8
- 9) ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਭੂਗੋਲਵੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?
- 10) ਵਸੋਂ ਦੀ ਘਣਤਾ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਫਾਰਮੂਲਾ ਦੱਸੋ?
- 11) ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਥੰਮ 'ਨਿਰੰਤਰਤਾ' ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ?
- 12) ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼/ਟੱਪਰੀਵਾਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉ?
- 13) ਕੋਇਲੇ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ?
- 14) ਸੂਤੀ ਕੱਪੜਾ ਮਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
- 15) ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਬਲ ਮਾਰਗਾਂ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ?
- 16) ਸਿਆਚਿਨ ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ? ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਸੰਬੰਧ ਹੈ? 2×8=16

ਕੋਈ ਪੰਜ ਕਰੋ:-

- 17) ਅਲੈਗਜੈਂਡਰ ਵੌਨ ਹਮਬੋਲਟ ਦਾ ਭੂਗੋਲ ਨੂੰ ਕੀ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ?
- 18) ਸਥਾਨ ਬਦਲੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਲਿਖੋ?
- 19) HDI ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਮਾਪਕ ਦੱਸੋ?

- 20) ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੋਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
- 21) ਪੇਂਡੂ ਵਸੇਵਿਆਂ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਸਮੇਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ?
- 22) ਕਣਕ ਉਗਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਭੂਗੋਲਿਕ ਹਾਲਤਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?
- 23) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੱਚੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ?
- 24) ਬਿਮਾਰੂ (BIMARU) ਰਾਜ ਕਿਹੜੇ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਉਪਾਅ ਦੱਸੋ? $4 \times 5 = 20$
- 25) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਫੂਡ ਪ੍ਰੈਸੈਂਸਿੰਗ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ?

ਜਾਂ

- ਮਾਨਵ ਭੂਗੋਲ ਦੀ ਪ੍ਰਾਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਓ?
- 6
- 26) ਭਾਰਤ ਦੀ ਚਾਵਲ ਦੀ ਫਸਲ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਭੂਗੋਲਿਕ ਹਾਲਤਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ, ਇਸ ਦੀ ਉਤਪਾਦਨ ਤੇ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਓ?

ਜਾਂ

ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ, ਭੌਤਿਕ ਜਲ ਤੇ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਅਸਰ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਲਿਖੋ?

6

- 27) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖਣਿਜ ਤੇਲ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਤੇ ਵੰਡ ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ

ਜਾਂ

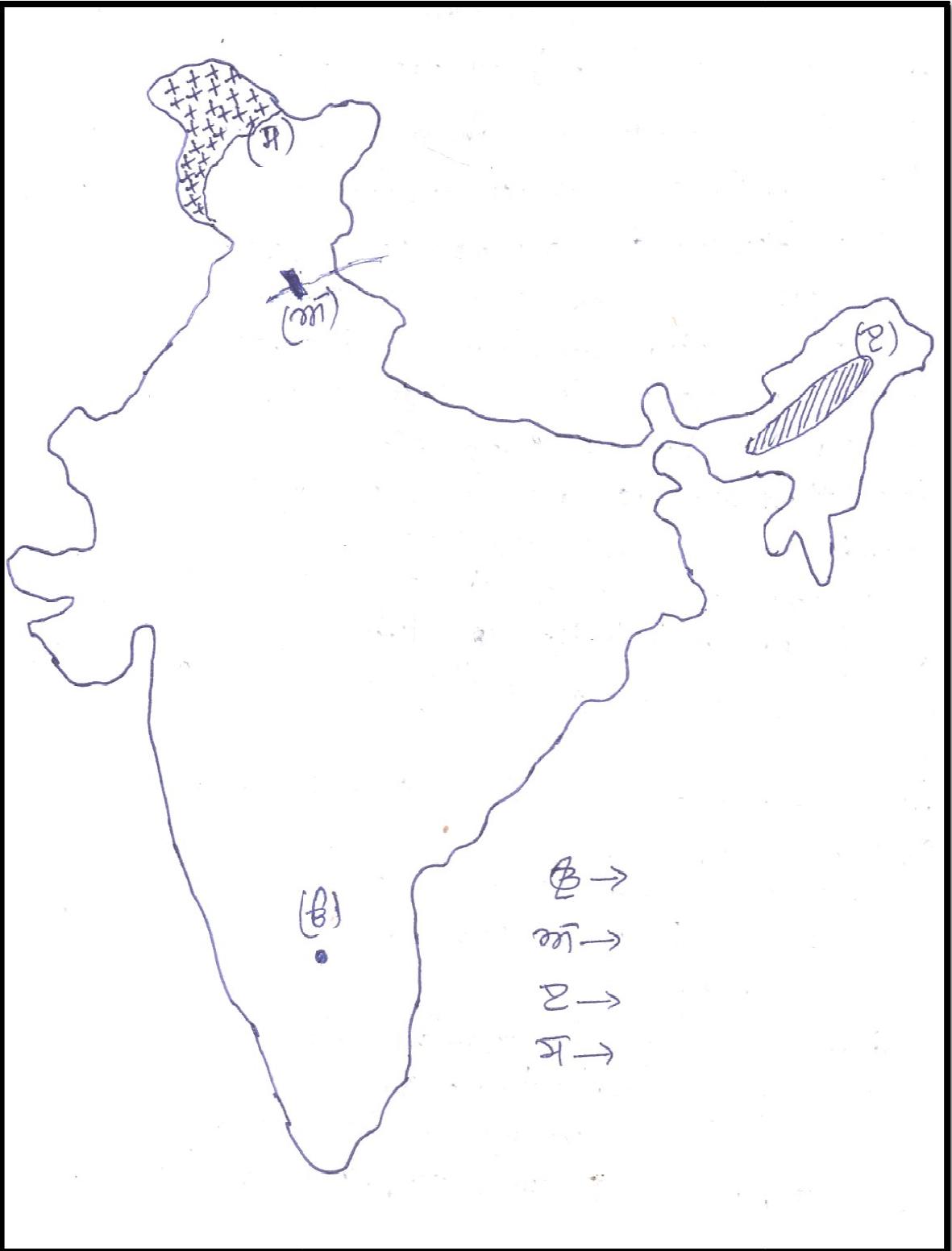
ਸਿਆਚਿਨ ਗਲੋਬੀਅਰ ਮੁੱਦਾ ਕੀ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਕੀ ਪੱਖ ਹੈ?

6

- 28) ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਭਰੋ :-

(I) ਪੱਛਮੀ ਘਾਟ (II) ਕਾਵੇਗੀ ਨਦੀ (III) ਆਸਨਸੋਲ (IV) ਬਠਿੰਡਾ ਰਿਫਾਇਨਰੀ (4)

- 29) ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਭਰੇ ਗਏ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ:- (4)

ਸੈਂਪਲ ਪੇਪਰ = ਜਮਾਨ XII ਵਿਸ਼ਾ ਭੂਗੋਲ

ਸਮਾਂ 3 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ : 70 ਅੰਕ

ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ :-

- 1) ਸ਼ਬਦ 'ਮਾਨਵ ਭੂਗੋਲ' ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਰਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।
- 2) 2011 ਦੀ ਜਨਗਨਣਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ ਕਿੰਨਾ ਹੈ?
- 3) ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਕੋਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਕੀ ਹੈ?
- 4) ਕਾਲੀ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਉਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਕੋਈ ਦੋ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- 5) ਡਿਗਰੋਂ ਅਤੇ ਅੰਕਲੋਸ਼ਵਰ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸਾਝ ਹੈ?
- 6) TISCO ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਮ ਦੱਸੋ।
- 7) ਟਰਾਂਸ-ਸਾਇਬੇਰੀਅਨ ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨ ਕਿੱਥੋਂ ਤੋਂ ਕਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੈ?
- 8) ਸਿਆਚਿਨ ਦਾ ਸ਼ਬਦੀ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ? 8×1=8
- 9) ਪੈਂਗੁਇਨ ਸ਼ਬਦ ਕੋਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਾਨਕ ਵੰਡ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਕੀ ਹੈ?
- 10) ਸਾਖਰਤਾ ਦਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਫਾਰਮੂਲਾ ਕੀ ਹੈ?
11. ਭਾਰਤ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਮਾਪਕ ਵਜੋਂ ਕਿਹੜੇ ਤਿੰਨ ਨੁਕਤੇ ਚੁਣੇ ਹਨ?
12. ਚਾਹ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਚਾਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- 13) ਕੋਲਾ ਉਰਜਾ ਦਾ ਦੋਹਰਾ ਸੋਮਾ ਕਿਵੇਂ ਹੈ?
- 14) ਭਦਰਾਵਤੀ ਦੇ ਲੋਹਾ-ਇਸਪਾਤ ਕਾਰਖਾਨੇ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਓ।
- 15) 'ਸੁਨਿਹਰੀ ਚਤਰਭੂੰਜ' ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਦੀ ਹੈ? 8×2 = 16
- 16) ਚਾਰ 'R' ਕੀ ਹਨ?
- 17) ਭੂਗੋਲ ਨੂੰ ਅਲੈਗਜੈਂਡਰ ਵਾਨ ਹੰਬੋਲਟ ਦੀ ਦੇਣ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
- 18) ਕੀ ਸਾਖਰਤਾ 'ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਸੂਚਕ' (HDI) ਦਾ ਮਾਪਕ ਹੈ, ਕਿਵੇਂ?
- 19) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਗਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰੋ।
- 20) ਸਦੀਵੀ ਵਿਕਾਸ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
- 21) ਭਾਰਤ ਦੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਗਲਿਆਰਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਓ ਤੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਗਲਿਆਰੇ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
- 22) ਕੁੱਲ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 23) ਭੌਤਿਕ ਭੂਗੋਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਕੀ ਹੈ?
- 24) ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਟਰਸ਼ਰੀ/(ਤੀਸਰੇ ਦਰਜੇ) ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਉੱਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 5×4=20
- 25) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਫੂਡ-ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਉਦਯੋਗ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 6

ਜਾਂ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਹਾ-ਇਸਪਾਤ ਉਦਯੋਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਪਲਾਂਟਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਓ।

- 26) ਪਾਰ-ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਰੇਲਵੇ ਜਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਓ।

6

ਜਾਂ

ਨਿਯਤੀਵਾਦ ਅਤੇ ਨਵ-ਨਿਯਤੀਵਾਦ ਕੀ ਹੈ?

- 27) ਬਿਮਾਰੂ ਸੂਬੇ (BIMARU) ਕਿਹੜੇ ਹਨ? ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂਬਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ਵਰਨਾਂ
ਕਰੋ

6

ਜਾਂ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਿਰਮੌਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਓ।

- 28) ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਭਰੋ :-

4

(ਉ) ਪਟਸਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ (ਆ) ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਣਕ ਦੇ ਝਾੜਵਾਲਾ ਰਾਜ (ਇ) ਵਿਸ਼ਾਖਾਪਟਨਮ
(ਸ) ਬੰਗਲੂਰੂ (ਹ) ਜੈਪੁਰ (ਕ) ਘੱਟ ਵਰਖਾ ਦਾ ਇੱਕ ਖੇਤਰ (ਖ) ਕਾਲੀ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਖੇਤਰ

- 29) ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੇਬਲ ਕਰੋ:

4

